

Klassivõitlus

PE ^B 385
3

No 139-140

Jaauuar
Vebruar

NSV
ylikooli avalik
Raamatukogu

PE 1501

1 9 3 2

«Külvaja» kirjastus

SISUKORD:

	Lhk
Sotsialismi võidukäik. <i>N. K.</i>	1
Komintern Lenini lipu all. <i>L. Madjar</i>	4
Karl Liebknechti ja Roosa Luxemburgi mälestuseks. <i>W. Pieck</i>	6
Enamlased ja R. Luxemburg. <i>G. Seidel</i>	8
Rahvusvaheline ametiühisusline liikumine — Lenini lipu alla	11
Faschism tungib awalikult peale. <i>H. P.</i>	19
Lähemale töötatöölise võitlusele. <i>K. M.</i>	22
Kontrrewolutsioonilise rahvusdemokratismi juured. <i>H. Saks</i>	28
L. R. K. Ü. Eesti sektori resolutsioon rahvusdemokratismi üle	43
Sotsfaschistide põhiwale vastu. <i>H. P.</i>	48
Waikse okeani probleem ja Jaapani interwentsioon Mandshuurias. <i>H. Moosberg</i>	50
Partaktiwi õppus: Enamlise parteilikkuse eest ajalooteaduses. <i>Knorin</i>	54
Teadanne Eestimaa Kommunistlise Partei keskkomitee poliitbüroole	60
Kiri toimetusele	61
Walge Eesti elupäewad. Kroonika	62

Sotsialismi wõidukäik

1931. a. detsembris oli NSWL kesktäidesaatekomitee istang, kus kokkuwõte tehti wiieaastaplaani senisest teostamisest ja kus wastu wõeti otsused selle plaani edaspidise täitmise üle. Toome KTK andmete alusel mõningaid fakte sotsialismi ehitamisest Nõukogude Liidus ja selle wiieaastaplaani täitmisest, mille kohta kogu ilma kodanlus ja sotsiaalfaschistid mõni aeg tagasi kisasid, et see olla waid enamlaste kõmu.

Kõigil on weel meeles, et NSWL elektritehnika ja naftatööstus oma wiieaastaplaani täitsid 2½ aastaga. NSWL tähtsam tööstusekeskkoht, Leningrad, täitis oma wiieaastaplaani kolme aastaga. Peale selle on üle riigi weel paljud muud ettevõtted oma tootmisplaanid täitnud kolme aastaga ja isegi lühema ajaga. Kõik see näitab, et wiieaastaplaan teostatakse kiiremini, kui seda ette suudeti näha ja et täiesti reaalne on partei hüüdsõna „wiieaastaplaan 4 aastaga“.

Nii täideti wiieaastaplaani esimesel aastal tööstustoodangu plaan wäärtuselt (muutmata hindades) 106% wõrd, 2. aastal — 107% wõrd ja 3. aastal (1931. a.) — 113% wõrd. Tegelikult on need arwud weel suuremad, sest meie statistika senine pikaldus ei luba weel kõiki andmeid õigeaks kätte saada. Nagu neist andmetest näha, läheb meie majanduse kasw aasta aastalt kiiremaks. See on ka arusaadaw, sest eriti just nüüd hakkab tööle ikka rohkem ja rohkem uusi tehaseid ja wabrikuid, mida ehitab nõukogude walitsus.

1932. aastal peaks tööstustoodang wäärtuseliselt kaswama 34,7%, et jõuda wiieaastaplaanis selle lõpuks ettenähtud tasapinnani (1931. aastal oli kasw eelmise aastaga wõrreldes 21%). Plaani järgi aga, mis 1932. aastaks wastu wõetud, peab ta kaswama 36% ehk 8503 miljoni rubla wõrd.

Kapitaalse ehitamise peale tööstuses peab wiieaastaplaani järele wiie aasta jooksul kulutatama üldse 13,5 miljardi rubla. Kolme möödunud aastaga on kulutatud juba 12,3 miljardi rubla, neljandal aastal (1932.) tõuseb see summa 20,3 miljardi rubla peale. Nii täidame wiieaastaplaani kapitaalse ehitamise finanseerimise alal neljandal aastal koguni 150% wõrd.

Peatähelpanu tööstuse alal pöörame sõe-, malmi- ja masinaehituse-tööstusele, sest need tööstuseharud on sotsialismi ehitamise alus. 1932. a. hakkab meil töötama 24 uut rauasulatamise ahju.

Kui sellele kõigele kõrwale seada see ennenägematu tööstusekriis, mis walitseb kogu kapitalistilises ilmas, siis paistab kahe ilma wahe seda terawamalt silma. Saksamaal on üldse 155 rauasulatamise ahju. 1931. a. nowembri lõpuks töötas neist kõigest 47 ahju. Põhja-Ameerika Ühisriikide terasetööstuse tootmiswõime oli 1931. a. detsembri lõpul kasutatud kõigest 26,5%.

Nende arwude taga peitub ühelt poolt elujõuline, kiiresti kaswaw sotsialism ja teiselt poolt — kõdunew, mädanew kapitalism.

Kuidas edeneb wiieaastaplaani teostamine meie põllumajanduses?

Wiieaastaplaani järele pidi selle plaani wiimasel aastal (s.o. 1933. a.) talundite kollektiwiseerimise % tõusma üle riigi 20 peale. Praegu aga on juba 60% talundeid kollektiwiseeritud. Siin on wiieaastaplaan teostatud juba kolmekordsest.

Sel faktil on määratu üleilmis-ajalooline tähtsus, sest wäiketalunduse wiimine sotsialistilise arenemise radadele, ta sotsialistiline ümbertegemine on üks proletariaadi diktatuuri ja sotsialismi ehitamise põhiküsimustest. Sellepärast on nõukogude walitsuse edu sel alal eriti tähtis.

Praegu on tähtsamaks ülesandeks maal kolhooside organisatsiooniline ja majandusline kindlustamine.

NSWLiidus on 1400 masina- ja traktorijaama. 1932. aastal asutatakse juurde 1700 jaama. Üldse on NSWLiidus umbes 2500 raiooni, nii et 1932. a. lõpuks on

juba kõikides raioonides masina- ja traktorijaamad. See on hiiglasamm edasi põllumajanduse mehaniseerimisel, wahe kaotamisel linna ja küla wahel, kuigi see wahe weel kaugeltki kadunud pole ja sinna weel tükk aega waja läheb.

1931. a. tõusis NSWLiidu külwipind 137,5 milj. hektarini. Witeaastaplaani lõpuks pidi külwipind olema 141 milj. ha, 1932. a. aga saawutame juba selle arwu, nii et ka siin teostame witeaastaplaani 4 aastaga. Terawilja külwipind jääb 1932. a. weel 5% wõrd witeaastaplaanis ettenähtud arwust maha, kuid selle eest ületatakse tehniliste kultuuride külwipind 33% wõrd.

1931. a. mahutati põllumajanduslistesse kapitaalsetesse töödessa 3600 milj. rbl., 1932. a. tõuseb see summa 4360 milj. rublani, mis tähendab witeaastaplaani täitmist sel alal 156% wõrd.

Nõukogude külas sünniwad suured ühiskondlised muudatused. Kulaklus on täielise kollektiwiseerimise alusel otsustawalt löödud, kuigi tema, kui klassi, likwideerimine weel lõppenud pole. Külas on tekkinud uus wõimas jõud, kolhoosnikud, kui nõukogude wõimu kindel tugi. Kollektiwiseerimisega ja kulakluse, kui klassi, likwideerimise poliitika energilise teostamisega on külas otsustawalt purustatud kihinemise alus.

See kõik näitab, et ka põllumajandus NSWLiidus sammub kiirelt sotsialistlist tõusuteed.

Kapitalistlikes ilmas näeme samal ajal aga hoopis wastupidist pilti. Seal walitseb häwitaw põllumajandusline kriis, mis miljonite kaupa proletariseerib töötawat talurahwast, saates neid töötatööliste hulka ehk sõna otsekoheses mõttes — kerjama, kuna hallparunid ja pangahärrad kehwtaluniku warandusenatukese wõlgade tasuks niielda wõileiwa eest kätte saawad. Teiste hulgas toowad ka walge Eesti lehed pea igapäew teateid sellest, kuidas seal oksjonihäamer wõidupidu pühitseb.

Siingi näeme sama pilti mis tööstuses: ühelt pool NSWLiidu sotsialistlikel alusel kiiresti arenew põllumajandus ja sellest tingitud kolhoosnikkude käekäigu järjekindlil paranemine; teiselt pool surmakriisis waewlew kapitalism, põllumajanduse lagunemine, töötawa talurahwa wiltsuse määratu kasw.

Weoasjanduses kulutatakse 1932. a. kapitaalsete tööde peale 3300 milj. rubla. Ehitatakse uusi raudteid, laiendatakse wanu. Transport on meie majanduse üks kõige nõrgematest kohtadest, — ta ei jõua järele saaduste walmistusele, kuid pole kahtlust, et meie ta lähema aja jooksul tarwilisele kõrgusele tõstame.

Pole asjata siin kohal meelde tuletada, et Eestis hiljuti walmis saanud tuliueel Tartu-Petseri raudteel *kaubawedu juba lõpetati*, — ei ole mida wedada, ei tasu end ära!

Ja kus ta siis peabki tasuma, kui see tee ehitati NSWLiidule kallaletungimise otstarbel, *sõja jaoks*.

Kuidas paraneb tööliklassi olukord NSWLiidus nende suurte saawutuste alusel?

Witeaastaplaani lõpuks (1933. a.) pidi NSWLiidu tööliste ja palgatenijate arw tõusma 15,8 miljoni inimeseni. 1931. a. oli neid aga juba 18,7 miljoni ja 1932. a. lõpuks tõuseb nende arw 21 miljoni peale (seega witeaastaplaani täitmine 4 aastaga 133% wõrd). Eriti kiiresti kaswab puhttööstusetöölise hulk ja erikaal. See tähendab nõukogude wõimu suurt tugewnemist, sest ta põhikandejõud on tööliklass.

Tööpuudus on NSWLiidus täiesti likwideeritud. Meil on *tööliste* puudus. Tule-tame siinkohal meelde, et kapitalistlikel maadel on mitukümmend miljoni töötatöölist — nende arw kaswab alatasa, sest kriisi lõppu pole näha, — mis ühes perekonnaliikmetega moodustab 2—300-miljonilise nälgilise inimestehulga.

Juba iseenesest see asjaolu, et N. Liidus perekonnas teeniwad kõik liikmed, kes wähegi tööd teha suudawad, tähendab meie tööliklassi olukorra hiiglasuurt paranemist wõrreldes kapitalistlike maadega, kus wähe leidub perekondi enam kui ühe tööikäiwa liikmega, ja seda siis mitte töötamise wajaduse pärast, waid nälja sunnil. Perekondi aga, kus keegi töö ei käi, on miljonid.

NSWLiidu tööliste ja teenijate palgasumma pidi wieeaastaplaani lõpuks olema 15,7 miljardi rubla, aga juba 1931. a. oli ta 21,1 miljardi rbl. ja 1932. a. kaswab ta 26,8 miljardi rublani (wieeaastaplaani täitmine 4 aastaga 171%!). Peale tööliste arwu kaswust tingitud palgasumma suurenemise on ka iga üksiku töölise reaalpalk tuntawalt tõusnud.

Sotsiaalkindlustuse peale kulutatavad summad pidid wieeaastaplaani lõpuks olema 1950 miljoni rubla; 1931. a. oli see summa juba 2500 miljoni rbl. ja 1932. a. saab ta tõusma 3490 miljoni rublani (wieeaastaplaani teostamine 4 aastaga ligi 200%).

Peale selle ei tohi unustada, et meil kaugelt suuremas osas ettewõtetes on maksma pandud 8-tunnise tööpäewa asemel 7-tunnine tööpäew; 1932. a. wiiakse weel wiimasedki ettewõtted 7-tunnisele tööpäewale (peale nende muidugi, mis töötawad juba 6 tundi, nagu terwisele kahjulikud ettewõtted).

Nagu öeldud, on ka töötawa talurahwa olukord tuntawalt paranenud. Eriti suure tõuke paranemiseks andis kollektiwiseerimine, ühistöö, mis põllumajanduse tulukust 2—3 korda tõstis.

NSWLiidu töörahwa majandusline ja kultuuriline olukord paraneb järjekindlalt ikka enam ja enam kiirenewas tempos. Muidugi, palju on siin weel raskusi ja puudusi, kuid neist saame üle, sest alus nende wõitmiseks on loodud. Sotsialismi majanduslise wundamendi oleme rajanud kindlalt. Küsimus „kumb kumba“ on meie riigis lõpulikult otsustatud sotsialismi kasuks.

Nii näeme, et on olemas kaks põhimõtteliselt wastaspoolset ilma. Üks — proletariaadi diktatuuri riik, kus ehitatakse sotsialismi, kus see sotsialism on saanud reaalseks, käegakatsutawaks ja silmaganähtawaks tõsiasiaks, kus ta pole enam ainult raamatuline teooria. Ja teine ilm — kapitalistline, kodanluse diktatuuri ilm, kus rahamehed priiskawad tööliklassi ja töötawa talurahwa kulul, kus nälg töölis-perekonnas igast nurgast wastu wahib ja miljonid töörahwast on määratud pikal-dasele wäljasuremisele*). Need on kaks waenulist ilma. Ja wõitlus nende wahel käib elu ning surma peale: kumb kumba.

Kogu ilma töörahwas jälgib sotsialismi ehitamist NSWLiidus pinewa tähepanguga, sest ta teab, et NSWLiidu saawutused on ka tema enda wõidud. Rahwuswaheline kodanlus aga walmistab ennast palawikuliselt ja walwab parajat silmapilku proletariaadi riigile kallaletungiks ja ta häwitamiseks. Suureneb kiiresti interwentsiooni hädaoht, NSWLiidule sõjariistus kallaletungimise hädaoht.

Kodanlusega üksmeelselt ja käsikäes töötawad sotsiaalfaschistid NSWLiidu wastu. Sotsiaalfaschistide ideeline juht Kautsky kutsub awalikult üles sõjale Nõu-kogude Liidu wastu.

Kriisioludes suureneb kiiresti ka imperialistlike riikide waheliste sõdade hädaoht ja siingi tegutsewad iga maa sotsiaalfaschistid käsikäes oma maa kodanlusega. Kaswab aga kiiresti ka rewolutsiooniline liikumine kapitalistlistel maadel, tõuseb rewolutsioonilaine asu- ja poolasumaadel.

Kapitalistlike maade proletariaat saab ikka rohkem ja selgemini aru, et nälja-surmast kodanlises kurnamiskorras päästab ainult rewolutsiooniline wõitlus ja proletariaadi diktatuur. Selleks on aga eestkätt waja paljastada sotsiaalfaschistlike kodanluse käsikud, häwitada see kodanluse kõige tähtsam sotsiaalne tugi.

NSWLiidu proletariaat wastab igasuguste interwentide prowokatsioonidele kõige-pealt 1932. a. rahwamajanduslise plaani tingimata täitmisega. Selle plaani täitmise tagatiseks on 3½-miljonilise lõõtköölasterwäe waimustus ja energia, on leninlise partei pealiin.

1932. a. rahwamajanduslise plaani teostamiseks on eestkätt tarwis töowiljakust tõsta. Sellega on seotud tehnilise õppuse wajadus, sest „ümberehitamise ajajärgul otsustab tehnika kõik.“ (Stalin.)

Senisest weel suuremat tähepangu peab pöörama proletaarse inseneride ja tehnikute ettewalmistusele, tehniliste teadmiste wiimisele kõige laiematesse hulkadesse.

*) Sellest, eriti tööpuudusest, waata wastaw art. käesolewas „Klw.“ n-ris.

Ka isetasuwus ja wastutawus pole meil weel igalpool tarwilisel määral teostatud. 1932. a. plaani teostamine nõuab, et igal sotsialistlise ehitustöö alal peab täiel määral maksma pandama igapähe konkreetne isiklik wastutawus selle töö eest, mis ta kätte usaldatud.

NSWLiidu proletariaadi senised wõidud on saawutatud halastamata wõitluses igasuguste partei peallinist kõrwalekaldumiste wastu. Parempoolsed hädaldasid, et kiired tempod meid hukatusse wiivad. Tegelikult oli nende hädaldamine kulaku kaitsmine sotsialismi pealetungi wastu kogu wäerinnal, see oli likwideeritawa kulakluse katse sotsialismi wõidukäiku takistada. Partei purustas parempoolse kallaku, tegelik elu näitas parempoolsete wäidete armetut pankrotti.

Trotskism püüdis samuti parteid ta õigelt teelt kõrwale kiskuda, jutlustades n.n. „üliindustrialiseerimist“ sõnades, tegudes, aga sammudes parempoolset rada. Nii parempoolne kallak kui ka kontrrewolutsiooniline trotskism wiiksid ühede ja samade tagajärgede juurde wälja: nõukogudewõimu häwinemisele ja kodanlise korra uuesti jaluseadmisele.

Kui tegelik elu partei pealiini teostamisega purustas igasorti kallakute ja waenlaste wäited, siis püüawad nad nüüd tegutseda warjatult, tungides salamahti meie teoreetilisele wäerinnale. Siingi andis partei neile otsustawa wastulöögi sm. Stalini tuntud kirjaga „Prol. Rewol.“ toimetusele.

Wõitlus pole weel kaugeltki lõppenud. Kapitalistideklassi jäänused pole meil weel lõpulikult häwitatud. Klassiwõitlus terawneb, omandades uusi jooni. See kohustab meid kõiki, sotsialistlisest ehitusetööst aktiivselt osawõtjaid, kahekordse hoolega jälgima ja paljastama klassiwaenlase agentuuri tegewust meie ridades, olgu awalik ehk warjatud. Neile tuleb anda halastamata wastulöök, samuti ka mädale liberalismile, nende kallakute ja kontrrewolutsiooniliste ideede suhtes.

Lenini kaheksaastase surmapäewa paremaks mälestuseks nii N. Liidus kui ka kogu mujal ilmas on sellepärast see, kui meie süwendame ja laiendame Lenini ja ta parema õpilase Stalini teoste tundmaõppimist selleks, et leninismi terawat relwa tarwitada endi tegelikus töös, Lenini juhtmõtete alusel kogu jõuga jätkates sotsialismi ehitamist, lõõktempodega teostades wiieaastaplaani N. Liidus ja senisest suurema energiaga kasutades teda wõitluses proletariaadi diktatuuri eest kapitalistlisel maal, Nõukogude Liidu kaitsmiseks imperialistliste interwentide wastu.

Lenini lipu all wõitis Wenemaa proletariaat Oktoobrirewolutsiooni. Lenini lipu all teostame wiieaastaplaani nelja aastaga. Lenini lipu all wõidab üleilmne proletaarne rewolutsioon.

N. K.

Komintern Lenini lipu all

„Töotame sulle, sm. Lenin, et meie ei hoia oma elu, kui waja kindlustada ja laiendada kogu ilma töötawate liitu — Kommunistlist Internatsionaali.“

Stalin.

Praegu on Kommunistlise Internatsionaali sektsioonid olemas 62 maal. 62 maal üleilmne leninlane partei wõitleb, organiseerib ja koondab töötawaid hulke wõitluseks. Enamlased täitsid oma lubaduse, mille nad andsid sm. Stalini suu läbi sm. Lenini puusärgi juures. Kommunistlane Internatsionaal kaswas ja tugewnes. Kui suri sm. Lenin, oli Kommunistlisel Internatsionaalil 48 sektsiooni, nüüd on aga neid 62. Kommunistlane Internatsionaal mitte ainult ei suurene, waid ka tugewneb. Ta pole kunagi nii üksmeelne olnud kui praegu. Ühtlane ideoloogia, ühtlane programm, ühtlased organisatsioonilised põhimõtted, ühtlane organisatsiooniline ehitus, ühtlased strateegia ja taktika põhimõtted muutsid Kominterni üheks terwikuks, üleilmseks leninliseks parteiks.

Lenin mõistis Kominterni mitte kui mitmesuguste woolude ja ojakeste ühendust, vaid kui monoliitset ühtlast terwikut, mis toetub enamlastele põhimõtetele, mis on kaswanud ja tugewnenud enamlastel alustel ja halastamata wõitluses igasuguste kallakutega ja leplikkusega nende wastu. Meie wõime ütelda, et see Lenini püüand on täidetud. Kommunistline Internatsionaal on üleilmne leniniline partei.

Kominterni VI kongress wõttis üleilmse leninismi programmi wastu. See programm on juhtnõõriks rewolutsiooniliseks wõitluseks kõigile Kominterni parteidele.

Wisas ja halastamata wõitluses tõmbab kommunistline partei oma poole sotsiaaldemokraatlikud hulgid ja koondab neid Lenini lipu alla. See wõitlus pole veel lõppenud; suured ülesanded seisawad veel ees, sest mitte ainult kodanlus ei kasuta sotsiaalfaschismi kui oma tähtsamat sotsiaalset tuge, vaid sotsiaalfaschismi kasutada on ka kõik kodanluse waimlise ja füüsilise wägiwalla abinõud wõitluses leninismi wastu, wõitluses rewolutsiooniliste töölistega. Macdonaldi „konstruktiivne sotsialism“, „austro-marksism“ jne kasutawad kõiksuguseid manöwreid selleks, et hoida töölistehulke oma mõju all. Komintern wõitles ja wõitleb igasuguse sotsiaalfaschismi wastu. Romaani maadel — Prantsusmaal, Hispaanias, Portugaalias ja Lõuna-Ameerikas — tuli Kominternil wõitluses leninismi wõidu eest kokku puutuda ja tuleb weelgi wõitlust pidada mitmetsorti anarhismiga ja anarhosündikalismiga. Hispaania rewolutsioon näitas, kuiwõrd suurt hädaohtu proletaarsele rewolutsioonile kujutawad need anarhosündikalistlikud woolud. Nende mõju häwitamine töölistehulkade seas on rewolutsiooni wõidu tarwilik eeltingimus neil mail.

Asumaadel wõitluses hulkade eest, wõitluses rahwuslik-rewolutsioonilise liikumise wõidu eest põrkas leninism kokku terve rea woolude ja parteidega, kes sisuliselt waenulised leninismile: sunjatsenism, gandhism jne. Kommunistlikud parteid nendel maadel wõitlesid ja wõitlewad rahwuslik-reformistlike parteidega, nagu seda on India Rahwusline Kongress, Araabia täidesaatew komitee, Wafd jne. See wõitlus pole veel lõppenud. Kuid leninism on juurdunud tähtsamatesse imperialismi asumaadesse, on saawutanud ja saawutab seal suuri wõite.

Kapitalismi ajutise stabiliseerumise ajajärgul lewitasid kodanlus ja tema sotsiaalfaschistlikud teenrid kapitalismi igawese õitseaja ja kapitalismi rahulikult sotsialismi kaswamise teooriat. Nad jutlustasid, et ÜK(e)P ja nõukogude walitsus ümber kaswab, nad rääkisid, et kommunistline liikumine Läänes laguneb ja et kommunism ei wõi kindlat pinda leida asu- ja poolasumail.

Parem- ja „pahem“-poolsed oportunistid wõtsid need sotsiaalfaschistlikud teooriad omaks. Kõik leninismi waenlased liitusid ühisel platwormil, et leninism on ainult Wenemaa nähtus, ja tema wõidud Läänes ja Idas peale Oktoobrirewolutsiooni on seletatavad ainult imperialismi sõjajärelise arenemise esimese ajajärgu iseäraliste tingimustega.

Aga leninism näitas ajutise stabiliseerumise tingimustes, samuti ka warem, ja tõendab seda ka edaspidi, et enamlus pole Wenemaa, vaid rahwuswaheline nähtus.

Just kapitalismi ajutise stabiliseerumise ajal muutis Kommunistline Internatsionaal terve rea sektsioone hulgalisteks kommunistlikeks parteideks, kindlustas sidet massidega ja wiis neid enamlastumise teele.

Ainult Kommunistline Internatsionaal signaliseeris kogu ilma töölisliikumisele kapitalismi ajutise stabiliseerumise lõpu lähenemist, ainult Kommunistline Internatsionaal walmistas hulki ette uuele rewolutsioonilisele tõusule, ainult tema signaliseeris uue üleilmse majanduskriisi lähenemist. See üldine ja ränk kriis saabus. Rewolutsiooniline tõus kaswab. Leninismi strateegia ja taktika leidis uue hiilgawa tõenduse.

Komintern ja tema sektsioonid olid rewolutsioonilise tõusu organisaatorid ja juhtijad pealesõjajaege imperialismi arenemise kolmandal ajajärgul.

Lenin püüandas Kommunistlikele Internatsionaalile mahajäänud asu- ja poolasumail süwendada ja lewitada nõukogude ideesid. Praegusel ajal elab üks kuuendik Hiinamaast — 80 milj. inimest — juba nõukogudewõimu all. Nõukogude lipp lehwib ka Indo-Hiinas, nõukogude hüüdsõna on kallid ka juba India töörahwahulkadele.

Komintern ja tema sektsioonid kaswasid, tugewnesid, laiendasid sidet hulkadega, kindlustasid seda, suurendasid oma mõju hulkades, wõitsid halastamata wõitluses

igasuguste kallakute vastu, mäda liberalistliku leplikkuse vastu. Komintern löi puruks oma ridades trotskismi, ja ajaloo proov näitas, et „trotskism juba ammu pole enam kommunismi fraktsioon, waid on tõelikult kontrrewolutsioonilise kodanluse eelwägi, kes wõitleb kommunismi vastu, nõukogude walitsuse vastu ja sotsialismi ülesehitamise vastu NSW Liidus“ (Stalin). Kommunistline Internatsionaal purustas parempoolse oportunisti, mis praegusel ajajärgul on peahädaoht. Komintern purustas leplikkuse ja mäda liberalismi parempoolse ja „pahempoolse“ kallakute vastu. Kommunistlise Internatsionaali enamlastumise eeltingimuseks oli leninismi wõitlus igasuguste kallakute vastu, ainult selles wõitluses wõis kõweneda, kaswada ja wõita leninism. Mitmes lääne parteis, eriti Poola- ja Saksamaal, pidi leninism wõitlema ja wõitles luksemburgiaanluse vastu ja wõitis ta ebaõiged waated. Ainult paljastades rewolutsionääri Luxemburgi suuri wigu wene rewolutsiooni hinnangus, proletariaadi diktatuuri küsimuses, ainult paljastades ta wigu partei osa ja partei ja klassi wahekorra küsimuses — wõisid kommunistlised parteid üles seada ja otsustada tööliklassi enamuse wõitmise küsimust, proletariaadi hegemoonia küsimust ning asu- ja poolasumaade proletariaadi wõitluse tagawarawägede küsimust.

Praegusel ajal seab üleilmne majandusline kriis kõigi olemasolewate ühiskonna klasside ette kriisist wäljapääsemise küsimuse. Wõitlus käib kahe ilma wahel: sotsialismi ja kapitalismi wahel. Wõitlus käib rewolutsioonilise-proletaarse ehk kodanlis-kapitalistilise kontrrewolutsioonilise kriisist wäljapääsu eest. Lähenewad otsustawad wõitlused rewolutsiooniliste ja kontrrewolutsiooniliste jõudude wahel. Kommunistline Internatsionaal astub nendesse wõitlustesse leninismi lipu all, relwastatult leninismiga.

Hiiglasuured wõidud sotsialistlikes ehitustöös NSWL — üleilmse proletariaadi isamaal, sotsialistilise majanduse wundamenti ehitamise lõpulewiimine kõwendab Kominterni seisukohti.

NSWL on üleilmse rewolutsiooni kants. Nõukogude Liit on kogu ilma proletariaadi eelwägi ja lõõkrühm.

„Meie peame liikuma edasi nii, et kogu ilma tööliklass, waadates meie peale, wõib öelda: Waat see on minu eelwägi, waat see on minu lõõkrühm, waat see on minu, tööliste wõim, waat see on minu isamaa, — kui nad teewad oma töö, on ka meie asi hästi — toetame neid kapitalismi vastu ja õhutame üleilmset rewolutsiooni“ (Stalin).

L. Madjar.

Karl Liebkechti ja Roosa Luxemburgi mälestuseks

Külma arwestamisega organiseeris Saksa kontrrewolutsioon Karl Liebkechti ja Roosa Luxemburgi alatu tapmise 1919. a. jaanuaris. Seda tehti kodanluse werise eesmärgi saawutamiseks, — et maha raiuda rewolutsiooni pead, et peale selle häwitada rewolutsiooni ennast. Nende weriste ja alatute nurgatagant tapmistega häwitas kodanlus ära saksa töölisliikumise kaks paremat rewolutsioonilist juhti. Roosa ja Karli tapmine oli rängaks hoobiks mitte ainult saksa, waid ka kogu rahwuswahelisele proletariaadile. Ühelajal nendega, 1919. a. jaanuaripäewadel, häwitasid timukad Berliini uulitsatel tuhanded rewolutsioonilised proletaarlased.

Mälestades nende mõlemate rewolutsioonijuhtide surmapäewa, peame meelde tuletama ka neid, kes saatsid täide mõrtsukatöö, kes palkas mõrtsukad ja andis neile werised pussid. Saksa sotsiaaldemokraatide keskhäälekandja „Vorwärts“ õhutas oma were ja mustusega roojastatud lelekülgedel Roosa ja Karli tapmist. Sotslik werekoer Noske ühes timukate Eberti ja Scheidemanniga uputasid saksa rewolutsiooni weresse.

1918.—1919. a. Noske poolt loodud jõukudest seati hiljem kokku fashistiliste lõöksalkade peakaadrid. Saksa sotsiaaldemokraatlise partei kogu poliitika 1914. a. kuni tänapäewani — on wahetu ahel tööliste äraandmisi ja tapmisi pankrotti jäänud saksa kapitalismi päästmiseks proletaarse rewolutsiooni eest. Sellepärast peab

R. Luxemburgi ja K. Liebknechti mälestuspäew olema wõitluse kõwendamise tõukeks sotsiaaldemokraatide mõju purustamiseks töörahwa hulkades, proletariaadi enamuse wõitmiseks proletaarsete rewolutsiooni poole.

Ühe Roosa ja Karli mõrtsuka — Hartungi — walimine rahwussotsialistide partei keskkomiteesse, peaaegu tapmise aastapäewa eel — oli wäljakutseks kogu Saksamaa proletariaadile. Selle demonstratsiooniga nätab fashism awalikult oma werist nägu. Saksamaa proletariaat wastab „natside“ (fashistide) prowokatsioonile. Ta kõwendab massilist wõitlust fashismi vastu ja koondub weel tihedamalt saksa kompartei ümber.

Meie märgime ära Liebknechti ja Luxemburgi tapmise aastapäewa sellega, et tuletame meelde — eriti meie noorpõlwele — nende suurte rewolutsionääride teeneid.

Lenin kriipsutas tihti alla, et Roosa Luxemburg ja Karl Liebknecht olid ja jääwad meile rewolutsioonilise tegewuse vastu truuksjäämise ja eneseohwerdamise, proletaarsete internatsionalismi, rewolutsioonilise julguse ja kangelasikkuse eeskujuks.

Karl Liebknecht oli kapitalismi halastamata waenlane ja sõja vastu wõitleja, Saksamaa rewolutsioonilise noorsoo sõber ja juht, ta omandas unustamata koha maailma proletariaadi mälestuses.

Roosa Luxemburg oli maailma proletariaadi üks parematest eestwõitlejatest. Ta oli Saksamaa sots.-dem. partei pahempoolse tiiwa silmapaistwam juht ilmasõja eel. Roosa Luxemburg löi palju wõidukaid lahinguid reformismiga, wõitles marksistliste põhimõtete eest. Kuigi ta ei tarwitanud rewolutsioonilist marksismi järjekindlalt ja lõpuni, siiski seisab ta hiiglakõrgel, wõrreldes seesuguste „marksistide“ tüüpidega, nagu Karl Kautsky, kes andsid marksistlikud seisukohad käest üksteise järele, kuni jõudsid kontrrewolutsiooni leeri.

On möödunud kolmteist aastat. Saksamaa kompartei on muutunud hulgaliseks parteiks. Ta asub Kominternis teisel kohal, Nõukogude Liidu wõiduka enamlike partei järel.

Praegust seisukorda iseloomustab lepitamata wastuolude kasv kahe ilma wahel: kõdunewa kapitalismi ja wõiduka sotsialismi wahel NSW Liidus.

Lenini surma kaheksandal aastapäewal wõime kindlalt öelda, et sündmuste käik täiel määral kinnitab Lenini õpetust, — wõidukas sotsialismi ehitamine N. Liidus, kommunistlike liikumise saawutused üleilmses ulatuses jne. Sellepärast peab Karl Liebknechti ja Roosa Luxemburgi surma aastapäew olema wõitlusepäewaks õige marksismi ja leninismi eest.

Selle wõitluse juhtmõtteks peab olema sm. Stalini lause, et leninism on rahwuswaheline, et leninism on imperialismi ja proletaarsete rewolutsiooni ajajärgu marksism.

Sm. Stalini kirjal ajakirja „Proletarskaja Rewolutsija“ toimetusele on suur rahwuswaheline tähtsus. Ta mõju wäljendub juba sm. Thälmanni kirjatükis, mis ilmus „Die Internationale“ nowembri—detsembri numbris. See kirjatükk awab ideoloogilise pealetungimise parteis. Wõitlust peetakse halastamatult kõikide oportunistlike olluste vastu, kes püüawad moonutada parteiliini rahwusrewolutsiooni küsimustes, fashismi ja sotsiaalfashismi vastu wõitluse ja ühise wäerinna küsimuses. Saksa kompartei saab wõitlema iseäralise terawusega nende vastu, kes toetudes Roosa Luxemburgi wigade peale, püüawad arendada edasi tema wigu. Just nüüd on tarwis näidata Roosa Luxemburgi wigu ja wõidelda nende vastu. Terwes reas rewolutsiooni põhiküsimustes wõttis Roosa Luxemburg wale seisukoha. Need Roosa Luxemburgi ebaõiged ideed ja eestkätt tema stüühia -teooria ja partei iseseiswa osa allahindamine, olid hulgalise poliitilise partei loomisel ja arenemisel tuntawaks takistuseks. Töölisklassi enamuse wõitmise eest käiwa wõitluse, mida peab praegu saksa kompartei, eeltingimuseks peab olema Roosa Luxemburgi wigade paljastamine.

Saksamaa sotsiaaldemokraatiline partei, Saksamaa sotsialistiline töölistepartei, Brandleri grupp — kõik need Saksamaa kontrrewolutsioonilised organisatsioonid püüawad, nii kui ÜK(e)P trotskistlikud kontrabandistid — luksemburgiaanluse lipu

all läbi tassida trotskistlisi waateid. Meie ei luba oma waenlastele nende kontrrewolutsioonilisteks eesmärkideks ära kasutada suuri rewolutsionääre — Karl Lieb-
knehti ja Roosa Luxemburgi. Karl ja Roosa — on proletaarsed rewolutsionäärid, nad mõlemad kuuluvad meile. Ainult kommunistiline partei püüab nende suurte rewolutsionääride eesmärke, wõidurikast proletaarset rewolutsiooni teostada.

Seistes kindlasti leninismi alusel, julgelt ja järjekindlalt läbi wies Kominterni liini, läheb Saksamaa proletariaat, keda juhib Saksa kompartei, edasi uutele wõit-
tudele.

Nii mälestame meie kõige paremini oma alatult tapetuid juhte Karl Lieb-
knehti ja Roosa Luxemburgi ja meie suurt rewolutsioonilist õpetajat ning juhti Leninit.

Wilhelm Pieck.

Enamlased ja Roosa Luxemburg

I.

Marxi ja Lenini lipu all liituvad kokku rewolutsioonilise proletariaadi hulgad ja lähewad wõitlusele kõdunewa kapitalismi wastu. Sotsiaalfaschistid teewad kramp-
likke jõupingutusi, et abiks olla kodanlusele kriisist wäljarabelemisel töörahwahul-
kade arwel. Üldises sotsiaalfaschistlikes kooris asuwad Brandlerid, Thalheimerid, kontrrewolutsioonilised trotskistid mitte wiimasel kohal. Koos „pahempoolsetega“ Seidewitzidega ja teiste „opositsionääridega“ sotsiaaldemokraatide leerist haarawad ülejoosikud kinni igast wõimalusest, et takistada tööliiskade rewolutsioniseeru-
mist. Nemad ei peatu millegi ees, et laimata NSW Liitu, Kominterni ja rewolutsiooni-
list liikumist. Nad haarawad Roosa Luxemburgi wigadest kinni, kelle mälestus elab rewolutsioonilise proletariaadi südames.

Selle „kotka“ wigu teewad äraandjad oma lipuks, spekulcerides punase Roosa nimega. Meie waenlaste manöwürid ei suuda kedagi petta. Juba 1922. a. kuulutas Lenin ette seda kontrrewolutsioonilist manöwürit. „Aga tööliiskumise tagahoo-
wil — kirjutas Lenin — sõnnikuhunikute seas saawad Paul Lewi, Scheidemanni, Kautsky taolised kanad ja kogu see kamp eriti rõõmustama suure kommunisti wigade üle. Igale tema oma.“

Nimelt sellepärast, et mälestus Roosa Luxemburgist, kelle tapsid sotsiaaldemo-
kraat Noske palgalised, et „kotka“ Roosa mälestus elab iga rewolutsioonilise tööliise südames — on meie kohus mitte kinni mätsida tema wigu, waid paljastada neid lõpuni. Ainult nende wigade lõpuliku paljastamisega paljastame sotsiaalfaschistid „sõnnikuhuniku-kangelased.“ Tõepoolest, igale tema oma.

Sm. Stalin oma kirjas „Proletarskaja Rewoluutsija“ toimetusele paljastas trotskist-
liste kontrabandistide manöwürit — ette heita Leninile seda, et ta arwustas Roosa Luxemburgi wigu. Sm. Stalin näitas, et Lenin ja enamlased ei wõinud toetada pahempoolseid s.-d. Läänes ilma tõsiste tingimusteta, ilma nende wigade põhja-
liku kriitikata, kui nad tõesti ei tahtnud tööliisklassi huwide äraandjateks, rewolutsiooni huwide ja kommunismi äraandjateks saada. Klassiwaenlase käsikud tegid katseid näidata, et luksemburgiaanus, aga mitte leninism, on ainukene järjekindel rewolutsioonilise marksismi teooria. Neile käsikutele on enamluse ajaloo wõltsimine üheks kommunistilise liikumise takistamise abinõuks.

Mispärast Lenin ja enamlased kuni ilmasõjani arwustasid Roosa Luxemburgi? Sellepärast, et Roosalt oli jämedaid teoreetilisi ja taktilisi wigu, mis Roosalt ja tema poolehoidjaid juba enne sõda takistasid teostamast järjekindlat proletaarset poliitikat. Lenin oma „Publitsisti märkustes“ andis nende wigade lühikese kokkuwõtte: „Roosa Luxemburg — kirjutas ta — tegi wea Poola iseseiswuse küsimuses, tegi wea 1903. a. wähemlaste hindamises, tegi wea, kaitstes 1914. a. juulis koos Plehanowiga, Wanderveldega, Kautskyga ja teistega enamlaste ja wähemlaste ühinemist, tegi wea wanglas kirjutatud kirjatükis 1916. a. (mis ta ise peale wanglast wabanemist 1918. a. lõpul ja 1919. a. algul suuremalt osalt ära parandas).“

II.

Juba 1896.a. oli Roosa Luxemburg Poola iseseiswuse hüüdsõna wastu, põhjendades seda sellega, et majandusliste sidemete kaswu puhul lõhutud Poola üksikute osade ja nende metropoolide wahel ilma sotsialistilise rewolutsiooni wõiduta on wõimata Poola iseseiswust teostada. Öieti nimetades poola s.-demokraate (P.P.S.) schowinistideks, ei suutnud Roosa Luxemburg ise püsida rewolutsioonilis-marksistlisel seisukohal rahwusküsimuses. Astudes wälja Poola eraldumise õiguse wastu andis Roosa sõjariistu P.P.S. sotsiaal-schowinistide kätte, keda ta ise nii halastamatult piitsutas. Roosa seisukoht Poola iseseiswuse küsimuses on lähedalt seotud ta wale seisukohaga rahwaste enesemääramise küsimuses sõja ajal. Ta polnud nõus enamlaste programmi ühe punktiga, kus nõuti enesemääramise õigust igale rahwusele. Seda enamlaste programmi punkti arwustasid ühesugustelt seisukohtadelt Roosa Luxemburg, K. Radek, Buharin, Pjatakow. Nende seisukohti iseloomustas Lenin kui „imperialistlist ökonomismi“, kui „marksismi karikatuuri“. Roosa ja poola s.-d. wältsid isegi järgmist: „Lähtekohaks wõitluses anneksioonide wastu on igasuguse isamaa kaitsmise eitamine.“

Eitades rahwuslise sõja wõimalusi imperialismi ajajärgul, eitasid Roosa Luxemburgi pooldajad ka niisugust „isamaa kaitsmist“, millest kaswab wälja rõhutatud rahwaste ülestõus metropoolide wastu. Sellepärast nimetas K. Radek iirlaste ülestõusu „putschiks“, ühinedes samases hinnangus wene kadettidega. „Meie oleksime wäga pahad rewolutsionäärid, — kirjutas siis Lenin, — kui me proletariaadi suures wabadussõjas sotsialismi eest ei oskaks ära kasutada igasugust rahwaliikumist üksikute imperialismi wiletsuste wastu, kriisi laiendamise ja terawnemise huwides.“ „Irlaste õnnetus, — jatkas Lenin, — oli selles, et nende ülestõus mitte õigel ajal ei sündinud, — kui Euroopa proletariaadi ülestõus weel ei olnud walminud.“ Eitades rõhutatud rahwaste ülestõusu progressiivsust, rewolutsioonilikkust, eitas Roosa asumaade rahwaste rewolutsioonilise liikumise progressiivsust. Tema ei saanud aru, et asumaade rõhutatud rahwaste näol on proletariaadil rewolutsioonilised tagawarawäed tema surmawõitluses imperialismiga. Roosa ei saanud samuti aru talupoegade rewolutsioonilisest lähtsusest. 1905. a. rewolutsiooni ajal lõid Roosa ja Parwus Trotski „permanendi“. Roosa seisib sel seisukohal, et ajnuke kandew jõud 1905. a. rewolutsioonis on proletariaat. Roosa Luxemburgi pooldajad eitasid koos Trotskiga, samuti kui vähemlased, proletariaadi ja talurahwa rewolutsioonilis-demokraatlise diktatuuri hüüdsõna. Nii ühines Roosa talurahwa, asumaade ja rahwusküsimustes, waatamata selle peale, et ta Leninit „pahemalt poolt“ kritiseeris — tegelikult sõjaeelisel ajajärgul ja sõja ajal rahwuswahelise tsentrismiga.

III.

Kui enamlased 1903—4. a. halastamata wõitlust pidasid oportunistidega ja tsentristidega, astus Roosa Luxemburg wälja ühises wäerinnas Kautskyga vähemlaste poolt ja enamlaste wastu. Kirjatükis, mis kirjutatud wene partei lõhenemise puhul, nimelab Roosa enamlaste organisatsioonilisi põhimõtteid „jakobiinlik-blankistlisteks“. Leninismi organisatsioonilised põhimõtted paistawad talle olewat blankistide liikumise ja wandeseltside ringide organisatsiooniliste põhimõttete mehaaniline ülekandmine tööliihulkade sotsiaaldemokraatlisesse liikumisesse. Just vähemlased ja Trotski kritiseerisid nendelt seisukohtadelt enamlasi ja laimasid neid, püüdes diskrediteerida Leninit ja enamlasi wene ja rahwuswaheliste tööliste silmis. Wähe sellest, Roosa mõistis proletaarse partei organisatsioonilisi aluseid niitwõrd oportunistliselt, et ta tegelikult kordas „ökonomismi“ põhimõtteid „stüühia“ ja „teadlikkuse“ wahekorrast. Tema arutab „organisatsioon-protsessi“ üle, mida Lenin juba 1905. a. öieti nimetas „põhimõttetuse kaitsmise“ teooriaks, mis labastab ja rüwetab marksismi. Sõja eel Kautsky wastu wälja astudes kirjutas Roosa üldstreigi üle: „Hulgalise streigi tekkimise silmapilk oleneb rewolutsioonilisest ajajärgust, millele ses mõttes allub juhtimine“. Tema oli rewolutsiooni tehnilise ettevalmistamise wastu. „Selle asemel, et oma pead murda asja tehnilise külje üle, — ütleb ta — hulgalise streigi meha-

nismi üle, on sotsiaaldemokraatia kutsutud poliitiliseks juhiks.“ Partei organiseerivast osast mitteamusaamine siduneb Roosale vägiwalla osast rewolutsioonis mitteamusaamisega. Ta räägib ja kirjutab palju üldstreigist, kuid ei wii teda sõjariistus ülestõusuni.

Kui Roosa ei wiinud üldstreiki sõjariistus ülestõusuni, ei saanud aru proletariaadi diktatuuri organiseerimise tähtsusest, siis tema pooldajad, pooldades neid tema eksitust, ei suutnud ka riigi küsimuses õiget seisukohta wõtta. Pannekoek, Gorter ja ühes nendega Buharin astusid wälja poolanarhistlike hüüdsõnadega kodanlise riigi „õhkulaskmise“ kohta. Nemad ei saanud aru kodanlise riigi aparaaadi lõhkumise wajadusest ja uue proletaarse riigi ülesehitamise wajadusest. Nemad ignoreerisid Marxi õpetust ülemineku ajajärgust, proletariaadi diktatuurist. Sellepärast ei suutnud pahempoolsed kärmeelsed, 1910—14. a. Kautsky wastu wälja astudes, kõiki rewolutsioonilisi järeldusi teha; ei tõstnud isegi üles fraktsiooni loomise küsimust. Wähe sellest, sõja eel astus R. Luxemburg tegelikult ühes Kautskyga enamlaste ja vähemlaste ühinemise poolt, likwidaatoritega kokkuleppimise eest wälja. Sõja ajal ei astunud Roosa ja pahempoolsed kärmeelsed (suures enamuses) tarwilikke samme partei lõhestamiseks, waid jäid Kautskyga ühte parteisse. Omas kirjutuses „Juniususe broschüürist“ (R. L.) märkis Lenin ära Roosa ebajärjekindlust, tema kartust tsentrismist lahku lüüa. Lenin nägi Roosa ja ta poolehoidjate „suuri puudusi“ laialdase ühtlase illegaalse organisatsiooni puudumises, kes süstemaatiliselt wiib oma liini ja kaswatab hulki uute ülesannete waimus. „Niisugusel organisatsioonil — kirjutab Lenin — oleks pidanud olema kindel seisukoht oportunisti ja kautskiaanluse suhtes.“ Lõpuks kriipsutab Lenin jälle alla, et „Juniususe broschüüris“ tundub üksiklane, kellel pole illegaalse organisatsiooni seltsimehi, kes harjunud mõtlema lõpuni rewolutsioonilisi hüüdsõnu ja süstemaatiliselt kaswutama hulki selles waimus“.

Ses walguses on eriti kahjulik K. Radeki „ojakeste“ teooria: ta püüdis tõendada, et III Internatsionaal on pahempoolsete woolude koondus, mis olemas olid II Internatsionaalis, et enamlus korjas kokku, liitis üheks terwikuks II Internatsionaali pahempoolsed woolud ja asus nende etteotsa. Õieti näitas sm. Kaganowitsh omas 1. dets. peetud kõnes, et pahempoolsed sotsiaaldemokraatlikud ollused tulid enamlaste juurde „peale selle, kui enamlus oli purustanud nende eelarwamised, nad wõitnud, nende waled seisukohad häwitanud. Meie partei ei ole sogaste ojakeste kogu, waid niisugune wõimas ja ühtlane wool, mida ei suuda peatada ükski ojake.“

Luksemburgiaanus, mis pole lahti saanud pooltsentristlistest ja poolwähemlistest seisukohtadest, ei tulnud Kominterni, ei sulanud leninismis. Ta wõideti ja purustati leninlise otsustawa kriitikaga. Ainult leninism oli ja on ainuke õige rewolutsiooni teooria.

IV.

Pole imestada, et Roosa Luxemburg, tunnistades omaks Oktoobrirewolutsiooni, kritiseeris enamlasti talupoegade, terrori ja rahwasküsimustes jne. Pole imestada, et „Spartakuse“ esitajal Kominterni I kongressil oli imperatiivne mandaat Kominterni wiibimata organiseerimise wastu. Pole imestada, et Roosa Luxemburg, kellel on „suured ja tõsised rewolutsioonilised teened“, siiski ei suutnud anda hulkadele täieliselt järjekindlaid, lõpuni rewolutsioonilisi hüüdsõnu. Nii oli 1905. a. Roosa teene see, et ta ägedalt propageeris Lääne-Euroopa tööliste seas „wene kogemusi“, wõitles üldstreigi eest. Kuid ta ei suutnud wii üldstreiki sõjariistus ülestõusuni ja ühes sellega ei asunud weel enamlisele seisukohale. Sõja eel astus Roosa Kautsky wastu wälja, tehes sellega suurt tõõd tsentrismi paljastamise alal, kuid tegi seda ebajärjekindlalt, arwustades Kautskyt pool - tsentristselt seisukohalt ja ei pannud isegi üles s.-d. parteisse fraktsiooni loomise küsimust. Sõja ajal astus Roosa wälja „isamaa kaitsmise“ wastu, kuid ei suutnud asuda sellele seisukohale, et imperialistlik sõda muuta kodusõjaks. Ta tegi suuri wigu rahvus- ja asumaade küsimustes. 1918—19. a. rewolutsiooni päewadel lootis tema siiski koos teiste „Spartakuse“ juhtidega stüühilise liikumise peale, selle asemel, et otsustawalt liikumise etteotsa astuda ja „jagu saada kõhklemisest, wiitamisest ja poolikusest“ (Roosa sõnad). Berliini juhtide tsentrismi jäänused andsid end tunda,

Niisugused on ajaloo õppetunnid. Enamlus austab Roosat, kes tapeti rewolutsioonis kontrrewolutsiooniliste sotsdemokraatide poolt. Roosa Luxemburg — werekoera Noske ja ta kamba ohwer — kuulub rewolutsioonilisele proletariaadile. Tema wead on õnnetuseks „kotkale“ Roosale, kes ei suutnud wabaneda saksa isegi pahempoolsete sotsiaaldemokraatide mõjust, kes kartsid lõhenemist, kartsid lõpuni wälja öelda rewolutsioonilisi hüüdsõnu. (Lenin.)

Paljastades lõpuni Roosa wigu, aitame meie rewolutsioonilist proletariaati wõidelda kriisi rewolutsioonilise lahendamise eest, kapitalismi kukutamise eest, selle töö eest, millele ohwerdas Roosa Luxemburg oma kuulsa elu.

G. Seidel.

Rahwuswaheline ametiühisusline liikumine — Lenini lipu alla

Profinterni sektiioonide olukord ja nende osa majandusliste wõitluste ja töötatöölise liikumise juhtimises

(Sm. Losowski kõne järel Profinterni kesknõukogu VIII istangjärgu poolt kinnitatud teesid¹⁾)

I. Kaks majandusesüsteemi ja nende mõju tööliklassi olukorra peale

Profinterni V kongressist kuni siiaajani on maailma majandusline kriis süwenedud, laienedud ja terawnenud. Kriisikeerisesse sattus selle aja jooksul ka Prantsusmaa. Praegune kriis wõtab oma alla kõik kapitalistlised maad, kõik tööstuse- ja põllumajanduseharud, wälja arwatud kapitalistlike maade sõjatööstus, mis kiiresti areneb ja mille toodang wahetpidamata kaswab.

Toodangu wähenemine wõttis enneolemata ulatuse, mida ei tunne kapitalismi arenemise ajalugu.

Maailma tööstuse toodang wähenes 1931. a. oktoobriks 30—35 protsenti wõrreldes 1929. aastaga. Eesrinnas sammuwate kapitalistlike maade wäliskaubandus wähenes keskmiselt 40—50 protsenti. Waatamata sellele, et 1930. a. oli ennekuulmata toodangu langus, kaswawad tähtsamate kaupade tagawarad.

Tööpuudus wõttis ennekuulmata ulatuse. 1931. a. nowembrikuul oli 26 maal 26 miljoni täiesti tööta töölise, 1931. a. nowembriks kaswas töötatöölise arw 40 miljonini. Osaline tööpuudus wõttis oma alla miljonid töölised. Miljonid talupojad, kes külast wälja tõugatakse, täiendawad hiiglasuurt töötatöölise wäge.

Waatamata sellele, et tooresainete ja põllumajanduste saaduste suurmüügihinnaid ilmaturul langewad, monopolistline kapitalism hoiab wäikemüügi hinnad kõrgete kaitsetollide abil kõrgel tasapinnal, mõnedes maades isegi kõrgendatakse neid, mis kriisi mõju laialiste töörahwahulkade peale tuntawalt suurendab.

Monopolistline kapital, tuginedes kõrgetele hindadele sisemaal, praktiseerib enneolematut dumpingut wälisurul, mis ilmaturul wõistluse weel terawamaks ajab, kaitsetolle tõstab, wiib majanduslisele sõjale ja kapitalistlike kriisi jatkuwale terawnemisele.

Tööstuse- ja agrarkriisi süwenedumise ja terawnemise tagajärjel tekkis 1931. a. rahanduskriis, mis wäljendus krediidi-, waluuta- ja pangakriisi kujul, mõnedel maadel wäljendus ta riiklike rahanduskriisi kujul, mis wõttis oma alla ühel ehk teisel kujul ja ebauhtlaselt kogu kapitalistlike ilma. Kaubanduse- ja maksubilanside kaswaw passiuwsus, rea suurte pankade ja kontsernide kokkuwarisemine, kulla wool ühelt maalt teise (kapitalide ärawool, riigieelarwete kaswawad puudujäägid), lühiajaliste wälislaenu tagasitõmbamine, hoisummade pankadest wäljawõtmine, paanika rahaturul, wäärtpaberite hinna katastroofiline langus, waluutakursi langus, kuldstandar-

¹⁾ Tõlgitud „Prawdast“ nr. 5, 6-st jaanuarist 1932. a., kus nad awaldatud lühendatud kujul.

dist loobumine, inflatsioon — niisugused on rahanduskriisi väljenduskujud, mis omakord süwendawad kogu kapitalistlise süsteemi kriisi.

Inflatsioon tähendab reaalse tööpalka langust. Pankade ja kontsernide kralih tähendab uute tööstusettewõtete sulgemist, töötatööliliste hulga suurenemist, nende hoiusummade kaotamist ja nende wäärtuse langust, mis oli paremapalgalistel töölistel pangas.

Kodanlus katsub riigieelarwe puudujäägid kinni katta töörahwamasside makskuorma suurendamisega, n.n. sotsiaalsete kulude vähendamisega (sotsiaalne kinnitus, sotsiaalne kindlustus), riigiteenijate ja riiklikkude ettewõtete tööliste palga vähendamisega, terwishoiu ja rahwahariduse kulude vähendamisega jne.

Kapitali pealetungimine tööliklassi elutasapinnale on Profinterni V kongressist peale kõigis kapitalistlikes maades terawnenud, metsikumaks muutunud. Kapitali pealetungimise iseloomulikud jooned on wiimasel aastal olnud järgmised: 1) Kapitali pealetungimine ei ole sihitud ainult tööliklassi peale, waid samuti on ta sihitud alamate ja keskmiste riigiteenijate wastu; 2) lühenewad ühele ja samale töölistegrupile pealetungimiste waheajad; 3) ikka rohkem ja rohkem tarwitatakse otsekoheseid sunnitöö vorme (ühiskondlised tööd, töökohustus jne); 4) eriline pealetungimine abielus olewatele naistele ja noorsoole; igasugused piiramised ja wäljamaa tööliste maalt wäljasaatmised.

Kapitalistid kasutawad kaudseid ja otsekoheseid meetode tööliste, naistööliliste ja noorsoo elutasapinna alandamiseks, aga nimelt: nominaalse tööpalka otsekohene alandamine, tööpalka alandamine odawalt maksetawa naiste ja laste tööjõu tarwitamisega, kvalifitseeritud tööliste asemel vähemkvalifitseeritud tööliste tarwitamisega, kvalifitseeritud tööliste vähemmaksetawatele töönormidele ülewiimisega, lühema tööädala ja pikema tööpäewa tarwitamisega, inflatsiooni abil reaalse tööpalka vähendamisega, saaduste wäikemüügi hindade tõstmise, tööpalka vähendamine makskuorma ja sotsiaalse kinnitusmaksude suurendamise teel.

Kõige selle tagajärjel alanes tööliste palk Saksamaal kahe kriisiaasta kestel 25 protsendi wõrd, Ameerika Ühisriikides — 30%, Inglismaal — 20%, Jaapanis — 35%, Prantsusmaal 10—12% jne. Töötaoleku ja tööpalka alandamise teel kaotas Ameerika töölisteklass 2 kriisiaasta kestel 22 miljardi dollarit, Saksa töölisteklass — 16 miljardi marka jne.

Kodanlus tungib peale mitte üksi neile, kes töötawad, waid ta tungib peale ka töötatööliliste (abi vähendamine, abisaajate ja kinnitatute hulga vähendamine jne), ta tungib peale ka haigetele, inwaliididele ja wanadele, vähendades nende abiraha ja pensiooni. Weel hullem on asi neil maadel, kus töötaoleku puhul ei kinnitata (Ameerika, Jaapan jne), kus töötatöölised on sunnitud kerjamisega end elatama ehk näljasurma surema.

Ainult ühel maal ei ole kriisi, ainult ühel maal on ajaloos ennekuulmata kogu rahwamajanduse tõus. — See maa on Nõukogude Liit. Sotsialismi ehitustöö wäerinnal saawutas Nõukogude Liidu tööliklass otsustawaid wõite. Samal ajal, kui maailma majanduse toodang kahe wiimase aasta jooksul langes 30—35%, Nõukogude Liidu rahwamajanduse toodang kaswas 1930. ja 1931. a. 45% wõrd. 1931. a. on kolhoosidesse organiseeritud juba 62% kogu talupoegade üksikmajapidamistest.

Plaanilise sotsialistlise nõukogude majanduse paremused, wõrreldes anarhilise, mädanewa plaanitu kapitalistlise majandusega, ei paisnuid mitte kunagi nii silma kui praegu: kapitalistlistel maadel suletakse iga päew ikka uued ja uued ettewõtted, selle wastu pannakse Nõukogude Liidus ainult 1931. a. sajad uued wabrikud käima.

Kapitalistlistel maadel ei tööta wabrikud kaugeltki oma täie wõimsusega, Nõukogude Liidus on wahetpidamata töö kõikides ettewõtetes ja tehastes.

Kapitalistlistel maadel on sunnitöö, töö, mis tehakse wõõra klassi — kurnajate — kasuks. Nõukogude Liidus on waba sotsialistlik töö, töö enese ja tööliklassi wõimu suurendamiseks, tööliste ainelise ja kultuurse tasapinna tõstmiseks. Kapitalistlistel maadel on ennekuulmata terror, spionaash ja tagakiusamine ettewõtetes. Kapitalistlistel maadel on töö tõukejõuks nälg ja wallandamise hirm. Nõukogude

Liidus aga — määratu tööwaimustus. Nõukogude Liidus on 3,5 miljoni lõõklasi — sotsialismi ehituse kangelasi, kes töõwiljakust wabatahtlikult tõstawad, et eesrinnas sammuwatele kapitalistlikele maadele majandus-tehnilisel alal järele ja neist ette jõuda. Nõukogude Liidu töõlisklass näitab kogu ilma töõlisklassile faktiliselt sotsialistlike nõukogude majanduse paremusi, wõrreldes kapitalistlike süsteemiga.

Ühes majanduslike rõhumisega suureneb ka poliitiline pealetungimine kõigil kapitalistlike maalidel töõlisklassi elementaarsemategi õiguste ja saawutuste peale (laskmine töõliste meeleeawalduste peale, töõlisteorganisatsioonide rüüstamine ja ajalehtede sulgemine, hulgalised arreteerimised jne). Faschistlike reaktsioon tõstis igalpool pead, kodanlike diktatuur, warjatud demokraatlike hilpudega, on juba reas maades üle läinud awalikule faschistlikele diktatuurile, paljudes maades teeb kodanlike ettewalmistust sellele üleminekule. Samal ajal Nõukogude Liidu proletariaat, likwideerides kulaklust kui klassi, juhib kogu maad proletaarse demokraatia teed möõda.

Kapitalistlike maalidel on määratu suur töõpuudus, samal ajal on Nõukogude Liidus töõjõu järele suur puudus ja töõlisklassi määratu arwuline kasw.

Kapitalistlike maalidel — määratuse suur töõpalkade alandamine, Nõukogude Liidus, wastupidi, — töõpalga tõus (1931. a nowembriks tõusis töõpalk 20%, wõrreldes 1929. a.).

Kapitalistlike maalidel — töõpäewa pikendamine ja töõnädala lühendamine (osaline töõpuudus), Nõukogude Liidus — 7-tunniline töõpäew ja töõpalga tõus.

Kapitalistlike maalidel — töõtatöõliste korteritest uulitsale tõstmine ja töõliste elumajade ehitamises täieline seisak. Nõukogude Liidus — määratuse suur töõliste elumajade ehitamine; ehitatakse mitte üksnes tuhandeid uusi töõliste kwartaale, waid ka terweid töõliste linnu ja asundusi. Kapitalistlike maalidel — sotsiaalse kindlustuse halastamata vähendamine; Nõukogude Liidus, wastupidi, selle suurendamine. Kapitalistlike maalidel rahwaharidusekulude vähendamine; Nõukogude Liidus — koolide, tehnikumide ja ülikoolide, suurte wabrikute ja tehaste juurde asutatawate kõrgemate koolide kiire kasw.

NSWL töõlisklassi kangelaslike wõitluse ja määratute edusammude tagajärjel on sotsialistlike majanduse aluse ehitamine lõpule wiidud. Ühenduses sellega kaswab kapitalistlikes maades töõrahwahulkade sümpaatia Nõukogude Liidu wastu. Kodanlike ja sotsiaal-faschistid loewad hädaohtlikuks meie rahwamajanduse wiieaastaplaani edukat teostamist ja selle hiigla edusammude wastuseadmist kriisikrampides waewalewale mädanewale kapitalismile. Meie edusammude wõrdlemine mädanewa kapitalismiga on surmaotsuseks kodanlikele. Meie edusammud on piltlikuks tõestuseks kõigile rõhutud rahwastele sotsialistlike majanduse paremusest, wõrreldes kapitalistlike majandusega. See tõukab neid rewolutsioonilisele wõitlusetele, et kriisist, wiletsusest ja orjusest pääseda. Niiwiisi seisawad teineteise wastas kaks ilma — kaks majanduse-ja töõsüsteemi.

Äärmiselt on terawnenud wõitlus turgude, tooresainete allikate, kulla ja maailma ümberjagamise pärast. Imperialism otsib ikka aktiivsemalt wäljapääsu kriisist uute sõdade ja werewalamiste kaudu (Mandshuuria haaramine Jaapani poolt jne); rahwuswaheline kodanlike wõtab kõik abinõud tarwitusele, et meie edukat sotsialismi ehitamist takistada. Ta walmistab ette uut interwentsiooni, et häwitada maad, kes ehitab sotsialismi. Sõjahädaoht kapitalistlike riikide eneste ja esimeses järjekorras Nõukogude Liidu ja kapitalistlike riikide wahel on peale V kongressi määratult kaswanud; töõlistel on käega katsutawalt arusaadaw määratu wahe kõdunewa kapitalismi ja kiirelt kaswawa sotsialismi wahel.

Sotsialistlik ja kapitalistlik ilm ikka enam ja enam arenewad wastupidises suunas. Kapitalistlik ilm hakkab ikka rohkem ja rohkem kõikumama, sotsialism Nõukogude Liidus kaswab ja tugewneb; rewolutsiooniline tõus kaswab kogu ilmas; klassiwastuolud terawnewad, ikka terawamalt kerkib küsimus üles rahwuswahelise proletariaadi ees: kas kapitalistlike wõi rewolutsiooniline wäljapääs kriisist.

II. Profinterni poolehoidjate lähemad ülesanded

Profinterni sektsioonide peaülesandeks on laialiste masside organiseerimine wõitluseks kodanluse katsetega kriisi raskusi töörahwa õlgadele weerelada. See masside organiseerimine peab sündima kõige elulisemate küsimuste alusel, mis puutuvad kümnete miljonite tööliste ja muu töörahwa huwisid. Wõitlus tööliste elutasapinna tõstmise eest kaswab praeguses olukorras wõitluseks kommunismi eest, sest ta ei piirdu ainult tööpalga küsimusega, waid ta nõuab kogu kurnamise- ja rõhumisesüsteemi ärahawitamist.

Wõitluse wormid peawad olema ja wõiwad olla mitmekesised. Iga Profinterni poolehoidja peab aru saama sellest, et praeguses olukorras majandusline wõitlus kannab rohkem kui kunagi warem sügawat poliitilist iseloomu ja et on olemas kõik objektiiwsed tingimused, mis lasewad majanduslise wõitluse läbi põimida poliitilise wõitlusega. Wõitluse sõjariistana tuleb tarwitada massilisi streike, mis kõigitawad kapitalistlise riigi aparati.

Tööliste majanduslise wõitluse ja töötatööliste liikumise juhtimine praeguses olukorras nõuab V kongressi poliitilis-taktiliste ja organisatsiooniliste otsuste elluwõimist, samuti nõuab ta wõitlusemeetodite muutmist, uusi töötemposid ja Profinterni sektsioonide aktiivsuse wormide kohandamist kiiresti muutuwa olukorra järele. Selleks, et edukalt ennast kaitseda, on tarwis organiseerida töölishulki wastupealetungimisele ja reformism kõigilt tema positsioonidelt wälja lüüa. Profinterni sektsioonid peawad juhtima kogu oma jõu järgmiste ülesannete lahendamiseks:

1. Nad peawad süstemaatilisel ja järeleandmatult wõitlema tööliste olukorra wäiksemagi halwendamise wastu, töölishulkade elatistasapinna alandamise igasuguste kujude ja wormide wastu, ükstapuha missuguse „demokraatlise“ wõi „sotsialistlise“ lipu all seda tehakse. Profinterni sektsioonid peawad töölishulkade kaasabil wälja töötama majanduslisi nõudmisi mitte ainult kõikidele töölistele, waid eriti üksikute ettewõtete, üksikute erialade ja üksikute ettewõtete gruppide tööliste jaoks. Samuti on tarwis halastamatut wõitlust pidada nende oportunistide wastu, kes tööliste igapäewaste huwide eest ei taha wõitlust pidada, kes soowitawad igapäewaste huwide eest wõitlusepidamist edasi lükata kuni proletariaadi wõiduni kodanluse üle.

Rewolutsiooniline ametiühisus ei suuda mitte kunagi töölishulki kapitalismi kukutamiseks ette walmistada, kui ta ei oska omale hulkade poolehoidu wõita igapäewases wõitluses, mis on solidaarsuse esialgseks kooliks ja laialiste töölishulkade rewolutsioonillisele wõitlusele tõmbamise alguspunktiks.

2. Majanduslised streigiwõitlused on tarwis hoolsamini ja paremini ette walmistada, kui me seda senini oleme teinud, on tarwis mobiliseerida hulki wõitluseks ja wõitluseaeg suure ettewaatusega kindlaks määrata. Profinterni sektsioonide ülesanne on hulkadele wäsimata selgitada, et kui nad oma olukorra parandamise eest wõitlust ei pea, siis halweneb ta wahetpidamata. Profinterni sektsioonide ülesanne on hulkade wõitluse ettewalmistamine, siinjuures ei tohi nad ennast seada hulkade asemele, nad peawad otsustawalt wõitlema selle wastu, et eelwägi üksi wõitlusele läheks, kui põhihulk weel ei taha wõidelda ehk ei saa wõitluse wajadusest aru.

Tarwis järjekindlalt wiia majandusliste streikide iseseiswa juhtimise poliitikat, wõideldes parempoolse kallakuga, kes loodab reformistliste profbürokratide abi peale, samuti on tarwis wõitlust pidada „pahempoolsete“ sektantlikkude meeleoludega, mis tahawad läbi saada ilma reformistliste töölisteta. On tarwis luua hulkade poolt walitud streigikomiteed, neid on tarwis ümber walida- ja täiendada sel juhusel, kui ühinewad streikijatega uued streikijate hulgad. Ei ole tarwis streigiliikumist killustada, ega luua ühise streigi puhul erilisi naiste- ja noorsoo streigikomiteesid (Jaapan), tarwis on streigiwõitlust juhtida Strassburgi konwerentsil ja Profinterni V kongressil kindlaks määratud streigitaktika järele, s. t. demokraatlise tsentralismi alusel. Ei tohi käsutada, streigikomiteed ei tohi wahetada ametiühisusega, walitud wõitluseorgaani isetegewust ei tohi sumbutada, waid, wastupidi, tema isetegewust tuleb arendada, tarwis on luua ja wälja kristalliseerida aktiwi, rewolutsiooniliste ametiühisuste tööd ei tohi streigi ajal seisma jätta (Ameerika), majanduslistele

wõitlustele ettevalmistamise protsessis on tarwis rewolutsioonilist ametiühisuse liikumist tugewamaks teha. Igat streiki tuleb katsuda lõpetada kollektiivse lepinguga, millele on alla kirjutanud punane ametiühisus, ametiüh. wastasrind ehk streigikomitee.

Tarwis on otsustawat wõitlust pidada reformistlik ettewõtjate tariifipoliitika ja samuti ka telgitaguste tariifi kaupluste wastu. Meie tunnistame ainult neid tariife, neid lepinguid, mis on otsustatud ja kinnitatud tööliste eneste poolt oma walitud esitajate kaudu. Kõik Profinterni sektsioonid peawad piinliku hoolega uurima iga õnnestunud ja samuti ka ebaõnnestunud streiki, nad peawad meie streigitaktika eitawaid ja jaatawaid külgi arutama üldkoosolekutel. Tööliste on tarwis lüüasaamise korral awalikult öelda, et kaotasime, ent lüüasaamist ei tohi kunagi wõiduna kujutada.

Enesetroostimise taktika on kahjulik sellepärast, et ta raskendab tööliklassile lüüasaamise põhjustest arusaamist, mis omakord neid nende wõitluses kapitali wastu nõrgestab ja neilt sõjariistad ära wõtab. Tarwis on kasutada väga mitmesuguseid majanduslise wõitluse worme, arwesse wõttes olukorda ja jõudude wahekord: protestistreik; streik ettewõtte sees, töö tempo vähendamine; koweieri takistus; demonstratsioon wabrikus, wabriku wärawate juures ja uulitsal; halb töö madala tööpalga eest; streik üksikute jaoskondade tööalade järele jne. Wõitlejate jõudu ei tohi üleliiga pingutada, waid tarwis on wiia wahetpidamata uued ja wärsked jõud wõitlusele.

Profinterni V kongressi poolt ülesseatud massilise poliitilise streigi hüüdsõna jääb ka edaspidi selleks hüüdsõnaks, mis peab ühendama ja juhtima tööliklassi majanduslist wõitlust kapitalistilise kriisi rewolutsioonilise lahendamise suunas. Siinjuures ei tohi unustada, et kaswawa rewolutsiooni tõusu ajajärgul, kui on olemas tugewad rewolutsioonilised ametiühisused, on wõimalik, et lihtsad wõitlusewormid kaswawad üle kõrgemateks wormideks: osalised streigid wõiwad ümber kaswada hulgalisteks poliitilisteks ja majanduslisteks streikideks, mis wõtawad oma alla terwed raioonid ja tööstuseharud.

Tarwitades mitmekesiseid paenduwaid wõitluseworme, mis wastawad kohalistele, konkreetsetele oludele, wõideldes sarnase streigiwõitluse juhtimisega, kus ei wõeta arwesse konkreetseid, kohalisi olusid ja ei tehta tarwilist ettevalmistusetööd hulkades, rewolutsiooniline ametiühisuse liikumine peab oma tähelpanu keskpunktiks tegema wõitluse tähtsama oportunistilise hädaoahu wastu, milleks on uskmatuse proletariaadi jõusse ja wõitlusetahtesse, kõikide tendentside wastu, arwesse wõttes käesolewa ajajärgu wõitluseraskusi, wõtta kurs — „arwesse wõttes asjata jõudude kulutamise hädaohtu“ — wõitlusest äraütlemisele, äraütlemine neist osalistest streikidest, „mis midagi ei tõota“, rewolutsioonilise ametiühisuse puuduliku ettevalmistuse tagajärjel hulgalisest poliitilisest streigist äraütlemine jne.

3. Tööpuudus haaras oma alla kümned miljonid nais- ja meestöölisi, Profinterni sektsioonide ülesanne on selle määratusuure armee juhtimine ja organiseerimine. On tarwis lõpp teha igasugustele katsetele muuta seda liikumist Profinterni sektsiooni ripatsiks, tarwis on anda töötatööliste sarnased poliitilised wõimalused, et nad saaks töötatööliste organisatsiooni astuda (Jaapan). Selles küsimuses on tarwis lõpp teha improviseatsioonile ja aru saada, et töötatööliste organisatsioon ei ole mitte mingisugune kõrwaline asi ja nagu wõiks selle tööga tegemist teha ainult mõõdamannes — see on üks tähtsam rewolutsioonilise ametiühisuse ülesannetest.

Tarwis on otsustawat wõidelda reformistidega nende rahwuslise wihawaenu wastu, mida nad õhutawad wäljamaa tööliste wastu, tarwis on lõpp teha kohaliste tööliste ülesässitamisele emigrantide wastu loosungi all: „Wähendame tööpuudust wäljamaa tööliste wäljasaatmisega“ (Prantsusmaa, Ameerika). Profinterni poolehoidjate ülesanne on sarnase kuritegelise tööliswastase poliitika paljastamine ja wäljamaa töötatööliste organiseerimine ühes omamaa töölistega. Tarwis on omale selgeks teha, et kui me ei organiseeri töötatöölisi, siis teewad seda proletariaadi waenlased, kes tahawad töötatöölistes luua wõitlusjõudu, mille abil proletariaadi wõitlust lõhkuda wõiks. Iseäranis tähtis on side, tihe kaastöö ja töötatööliste ühi-

sed wäljaastumised töötajatega selle ehk teise nõude poolt. See on konsolidatsiooni eeltingimuseks, rewolutsioonilise ametiühisuse jõukogumise eeltingimuseks.

Kui suur ka ei oleks tööpuudus, töö ettewõtetes on kõige tähtsam. Ettewõtjad ühes reformistidega ajawad wabrikus politsei ja spionaashi wõrgu abil rewolutsioonilisi töölisi ettewõtetest wälja. See asjaolu tekitab teatud osal meie kaadrite seas pessimistlist meeleolu ja kõrgemate wõitlusmeetodite ja töötawate tööliste ühendamise wormide otsimist. Sarnased meeleolud on rewolutsioonilisele ametiühisuse liikumisele väga hädaohtlikud ja kahjulikud.

On tarwis otsustawalt wõidelda selle wastu, et ettewõtjate agendid ei satuks meie ridadesse, illegaalne töö on legaalsega tarwis läbi põimida (ametiühisuse gruppide üldkoosolekute asemel on tarwis organiseerida koosolekuid jaoskondades ja aggregaatides, ametiühisuse gruppide juhtiwaid tegelasi on tarwis kõwasti järel uurida, ettewõtete üldkoosolekutele on tarwis saata kõnelejateks töölisi teistest wabrikutest j. m.), tarwis on rewolutsiooniliste ametiühisuste legaalse olemise eest üldse ja wabrikute organisatsioonide eest eriti ägedat wõitlust pidada. Tarwis on otsustawat wõitlust pidada nende wastu, kes kartes raskusi ja takistusi wabrikus ja ettewõtetes töötamisest ära ütlewad, kes püüawad sügawale põranda alla minna ja wabrikutesse ainult kirjalikke juhtnõore saadawad (Jaapan). Sarnased meeleolud kujutawad enesest väga suurt hädaohtu rewolutsioonilisele ametiühisuse liikumisele.

Töö ettewõttes oli, on ja saab olema kõige tähtsamaks ülesandeks kõigil maal, waatamata sellele, kas rewolutsiooniline ametiühisuse liikumine on awalik, poolawalik ehk põrandaalne. See tähendab, et ettewõtetes on tarwis töölisi rewolutsioonilisele wõitlusele organiseerida, wäsimata luua wabriku-tehaste sektsioone, süstemaatilisel järel uurida alamate lülide organisatsioonilist ja propoganda tööd, järel uurida komplekteerimise meetode jne, kõik organisatsiooniline töö peab alluma majanduslise wõitluse laiendamise ülesandele ja selle kaudu töölise oma poole wõitmise ülesandele. Ettewõtte on kindlus, mis peab saama ära wõetud, sest see on töölisklassi enamuse wõitmise ainukene tee.

Reaktsioonilistes ametiühisustes on veel miljonid töölised. Mitmete maade kogemus (Inglismaa) näitas, et reaktsiooniliste ametiühisuste liikmed on walmis wõitlema nende reformistlike juhlide tahtmise wastu. Lihttöölise mässu äraandlikkude sotsiaalfaschistlike juhtide wastu ei saa juhtida wäljaspoolt.

Tarwis on olla neis ametiühisustes ja ennastsalgawa tööga kodanluse ja profbürokraatide wastu massides autoriteeti wõita. Maksku mis maksab — reaktsioonilistes ametiühisustes on tarwis töötada ja halastamata wõidelda päriwoolu poliitika wastu. See tähendab, et kõik katsed, mis reaktsioonilistes ametiühisustes töötamist eitawad ehk seda nõrgendada püüawad, ükstapuha missuguse lipu all nad seda püüawad teha, peawad saama mõjuwa wastulöögi.

Samuti on tarwis wõidelda niisuguste püüete wastu, mis kogu rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise ülesannet ainult selles küsimuses näewad.

Töö reformistlikes ametiühisustes ei ole eemärk isenesest, waid abinõu eesmärgile jõudmiseks. Lähem eesmärk on reformistlike ametiühisuste liikmete klassiwõitluse teele tõmbamine, organiseerida töölise wastupanu ja wastupealetungimist.

Töö reformistlikes ametiühisustes tähendab wõitlust masside pärast ja kümnekordset wõitlust streigimurdliku-reformistlike aparadi wastu. Selle asemel, et kõwendada tööd reformistlikes ametiühisustes, nagu seda näitas V kongress, et organiseerida neis kõiki rewolutsioonilisi ja opositsioonilisi töölisi, ässitada neid reaktsioonilise, streigimurdliku aparadi wastu, näeme meie mitmetel maal hoopis wastupidist pilti, s.t. positsioonide käest äraandmist ja kapituleerimist reformistlike ametiühisuste bürokraatide ees. Seal, kus faschistlikes organisatsioonides on töölised, on Profinterni poolehoidjate ülesanne organiseerida neis organisatsioonides oma grupid, et töölisi faschistide mõju alt ära kiskuda.

Tarwis on wõidelda iga wäiksemagi katse wastu, mis püüab seda tööd, mis tehakse reformistlikes ametiühisustes, wastu seada rewolutsioonilistele ametiühisustele ja ametiühisuste opositsioonile. Walem: kas punaste ametiühisuste ja ametiühisuse

opositsiooni kindlustamine ehk töö reformistlikes ametiühisustes — on läbi ja läbi oportunistiline ja peab hukkamõistmist leidma. See on „Unitaarse töö konföderatsiooni“ reformistlike opositsiooni poliitika Prantsusmaal, kes reformistlikes ametiühisustes töötamise huvides nõuavad iseseisva rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise likvideerimist.

Töö reformistlikes ametiühisustes teeb tugewamaks ametiühisuste opositsiooni ja nõrgendab ametiühisuste bürokraatiat ja ühes sellega teeb tugewamaks rewolutsioonilist ametiühisuse liikumist.

Iseseiswate ametiühisuste organiseerimine ja organiseerimatude tõmbamine ametiühisuse opositsiooni wõib tuntawalt kõwendada rewolutsioonilist ametiühisuse liikumist, juhusel, kui me üht ülesannet ei eralda teisest, waid waatame selle peale kui ühtlase ülesande peale.

Alatasa on tarwis uusi mees- ja naistööliste hulki punastesse ametiühisustesse ja ametiühisuse opositsiooni tõmmata, koondades oma peatähelpanu tähtsamate tööstusharude peale (mäetööstus, metalltööstus, tekstiiltööstus, masinachitus, keemia, raudtee- ja weetransport j.t.). Ilma järjekindla uute liikmete tõmbamiseta rewolutsioonilistesse ametiühisustesse, ilma uute liigete ideelise ja organisatsioonilise kindlustamiseta ei saa meie oma seisukohti laiendada ja kindlustada, ei saa liigete arwu alalisele muutuwusele piiri panna, kõige selle tagajärjel ei saa rewolutsioonilised ametiühisused tõsisteks rewolutsiooni faktoriteks muutuda.

Majandusliste wõitluste iseseiswa juhtimise hüüdsõna jääb ainult tühiseks sõnakõlksuks, kui me ei loo iseseiswat rewolutsioonilist ametiühisuse liikumist, kes peab armutult wõitlust ametiühisuse bürokraatide vastu. Kõikide Profinterni poolehoidjate kohus on sellepärast punast ametiühisuse liikumist kindlustada, tõmmates uusi tööliste hulki ja niimoodi organiseerida laiendatud alusel rewolutsioonilised ametiühisuste opositsioonid. Iseseiswa rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise arendamine ja kõwendamine on peatingimuseks töölishulkade klassiwõitluse edukaks läbiwiimiseks ning Profinterni poolehoidjate kõige tähtsamaks ülesandeks. Seepärast peab kogu Profinterni sektiioonide töö alluma rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise iseseiswa organiseerimise ja laiendamise ülesandele.

7. Kogu rewolutsiooniliste ametiühisuste töös tuleb erilist tähelpanu pöörata naistööliste organiseerimisele. Rida kogemusi streigiwõitluse alal, mis on Profinternil peale V kongressi (Saksamaa, Prantsusmaa, Poolamaa, Itaalia, Hiina, Jaapani, Ameerika jne), annawad tunnistust selle tööliklassi osa suurest lahinguwõimest ja tähtsusest klassiwõitluses.

Kesknõukogu konstateerib, et naistööliste hulgas töötamises, nende organiseerimises ja nende tõmbamises rewolutsioonilisesse ametiühisuse liikumisesse, — oleme meie rohkem mahajäänud, kui mõnel teisel alal, mahajäämist sellel alal tuleb lugeda suureks puuduseks, sest see nõigestab kogu rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise tööd.

Kesknõukogu paneb kõigile Profinterni sektiioonidele ette, kooskõlas V kongressi ja I rahwuswahelise naistööliste konwerentsi otsustega, laiendada rewolutsiooniliste ametiühisuste tööd naistööliste seas, kindlustada selles töös juhtiwust, waadata selle töö kui ühe rewolutsiooniliste ametiühisuste töö tähtsama osa ja kohustuse peale, mida peawad täitma kõik kõrgest kuni kõige alama organisatsioonini.

Kesknõukogu toonitab, et kõigil Profinterni sektiioonidel on tarwis otsustawat wõitlust pidada niisuguste waadete vastu, mis naistööliste osa rewolutsioonilises wõitluses alla hindawad ja ei usu nende lahinguwõimesse ning sellepärast ignoreeriwad naistööliste osalisi nõudeid. Kesknõukogu kriipsutab alla, et naistööliste keskelt on tarwis uusi juhtiwaid kaadreid, organisaatoreid ja juhte ametiühisuse töö jaoks kaswatada.

8. Kesknõukogu konstateerib, et töölisnoorsoo oma poole wõitmine ja nende mobiliseerimine majanduslistes wõitlustes teostati edukalt ainult mõnedel maadel, kuid pole weel üldist pööret töölisnoorsoo organiseerimise alal, mis oleks kooskõla V kongressi otsustega. Rewolutsiooniliste ametiühisuste töö töölisnoorsoo seas jääb maha üldisest tööst. Kesknõukogu näitab kõigile Profinterni sektiioonidele selle

peale, et V kongressi ja kesknõukogu otsuste õige läitmine on lahutamata seotud tööga noorte seas, kelle oma poole võitmiseks fashistid ja sotsiaalfashistid peavad tugewat võitlust. Noortööliste ja õpilaste tõmbamine üldisesse võitlusesse, samuti ka noorte iseseiswa võitluse organiseerimine nende nõudmiste alusel — niisugune on tagatis töölisnoorsoo oma poole võitmiseks.

Kesknõukogu kriipsutab alla seda wastutust, mis lasub rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise juhtiwatel organitel noorsoo suhtes ja kohustab neid majandusliste võitluste ettewalmistamisel ja läbiwiimisel mobiliseerida töölisnoorsugu võitlusele ühes wanadega, wõttes noortööliste nõudmised kõikidesse nõudmiste programmidesse (kesk- ja tehaste-) ja nende populariseerimise kaudu töölisnoorsoo hulgas, samuti ka luues noortekomisjone kõigi juhtiwate võitluseorganite juurde.

Iseäranis nõrk täidesaatebüroo maikuu- ja Praaga konverentsi otsuste elluwii mine noorte töötatööliste seas sunnib kesknõukogu VIII istangjärku näitama kõigile Profinterni sektsioonidele selle peale, et nad peawad wiibimata tarwitusele wõtma kõik abinõud noorte töötatööliste võitluse organiseerimiseks.

9. Rewolutsiooniline ametiühisuse liikumine erineb reformistlisest ametiühisuse liikumisest nii praktikas kui ka teoorias. Selleks, et laiendada oma poliitilist mõju ja edukalt organisatsiooniliselt kindlustada seda mõju, tarwis süstemaatilist kaswatusetööd teha massides ja kaswatada ideoloogiliselt kindlaid kaadreid. Rewolutsiooniline ametiühisuse liikumine peab tõsist tähelpanu pöörama parteitu aktiivi ideoloogilisele kaswatusel, milleta ta ei saa olla massiline. Parteitu ei tähenda sugugi seda, et ta on erapooletu kommunismi ja reformismi suhtes.

On tarwis, et rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise kaadrid oleks läbi imbutud leppimatu klassiwõitluse ideega, et nad teaksid, mis wahe on Amsterdami ja Profinterni wahel, et nad oskaksid distsiplineeritult teostada Profinterni kongresside ja teiste juhtiwate organite otsuseid. Mida terawamaks läheb võitlus, seda suuremat ideoloogilist kindlust nõutakse rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise juhtiwatelt tegelastelt. Seepärast on kogu ametiühisuslise aktiivi teoreetiline kindlustamine ja uute kaadrite, eriti kes on majandusliste võitluste kooli läbi teinud, wäljaeraldamine, õpetamine ja instrukteerimine teoorias ja praktikas, kaasa aitamine uutele wäljaeraldatud rewolutsioonilistele juhatajatele, iseäranis tähtis.

Kõik Profinterni sektsioonid peawad wõimaldama ametiühisuse tööliste rewolutsioonilise-klassilise kaswatusel teoorias ja iseäranis praktilise-hulgalise töö alal.

10. Määratusuur töö, mis on ära tehtud proletariaadi diktatuuri olemise 14. aasta jooksul N. Liidu ametiühisuste poolt, kujutab enesest määratu tähtsat õppetundi kogu rahwuswahelisele proletariaadi liikumisele; sellepärast on kapitalistliste ja asumaade laialiste tööliste hulkade tutvustamine Nõukogude Liidu ametiühisuste tööga sotsialistilise ehitusetöö, wiieaastaplaani täitmise alal 4 aastaga, tööliste ainelise ja kultuurse tasapinna tõstmise alal üks tähtsam rahwuswahelise rewolutsioonilise ametiühisuse liikumise ülesanne. Nõukogude Liidu ametiühisused peawad weel rohkem ja tihedamalt end siduma kapitalistliste ja asumaade rewolutsiooniliste ametiühisustega, et neid tutvustada sellega, kuidas Nõukogude Liidu ametiühisused laialised tööliste-hulgad oma poole wõitsid ja kõige tugewamaks ametiühisuseks ilmas muutusid. Ühenduses uue sõja hädaohu lähenemisega, loeb kesknõukogu tarwiliseks, et WZSPS organiseeriks teiste maade rewolutsiooniliste ametiühisustega delegatsioonide korraldamist selleks, et kindlustada wennalikke sidemeid ja ette walmistada ühist wäljaastumist, kui rahwuswaheline olukord seda nõuab.

11. Idamaa noor töölisliikumine elab praegu üle erilisi raskusi, ühenduses arenewa kriisiga ja kaswawa terroriga. Waatamata sellele Kauge-, Kesk- ja Läheda Ida ja neegriasumaade töölisliikumine peab ennatsalgawalt võitlust imperialistide ja omamaa kurnajate vastu.

Kesknõukogu märgib ära, et mitterahuloldawalt töötasid Prantsuse „Unitaarne töö föderatsioon“, wähemuse liikumine Inglismaal, ametiühisuste ühtsuse liit P.-Ameerikas, ametiühisuse opositsioon Hollandis Hiina-, Indo-Hiina, India, Kuuba-Fillippini, Indoneesia ja teiste imperialistide poolt kurnatawate asumaade töölisteliikumisele abiandmise alal.

Töölisklassi ja asumaaade töörahwahulkade wabadusewõitluse süstemaatiline toetamine kapitalistliste maade rewolutsiooniliste ametiühisuste poolt on üks tähtsam Profinterni poolehoidjate ülesanne.

Kesknõukogu nõuab kõikidelt Profinterni seksioonidelt ja esimeses järjekorras Profinterni poolehoidjatelt imperialistlistel maadel, et nad kõrwalekaldumata Profinterni kõikide kongresside otsused selles küsimuses täidaksid.

Iseäralist abi tuleb anda Hiina kangelaslikule töölisklassile, nõukogude walitsusele ja Hiina punawäele, kes peab ennekuulnata rasketes tingimustes sõda rahwuwahelise imperialismiga, sõjaliste rühmitustega ja parem- ja „pahempoolse“ Gomindani werise reshiimi wastu.

12. Jaapani rööwlik Hiina peale tungimine, selle pealetungimise toetamine Jaapani ja rahwuwahelise sotsiaalfaschismi poolt, abi sellele rööwlikule aktile Rahwasteliidu poolt ja imperialistlise ajakirjanduse suuremate organite awalik üleskutse Nõukogude Liidu wastasele sõjale, see kõik näitab, et sõda Mandshuurias wõib muutuda uueks ilmasõjaks, mille teraw ots esimeses järjekorras on pööratud Nõukogude Liidu wastu.

Manshuurias alganud sõda ja uue ilmasõja lähenemine peab sundima kõiki rewolutsioonilisi ametiühisusi ja nende häälekandjaid halastamatult wõtlemata nendega (esimeses järjekorras reformistide wastu), kes kapitalistide huwides püüawad kinni mätsida Jaapani sõda Hiina wastu, kes ütlewad, et mingisugust sõda weel ei ole ja eitawad sõjahädaohtu Nõukogude Liidu wastu.

Kesknõukogu terwitab Jaapani rewolutsiooniliste ametiühisuste mehiste ülewalpidamist, kes õhustawalt ja kindlalt Jaapani rööwliku pealetungimise wastu Hiina rahwale wälja astusid.

Jaapani rewolutsiooniliste ametiühisuste mehiste ülewalpidamine Jaapani-Hiina sõja puhul olgu eeskujuks kogu rahwuwahelisele rewolutsioonilisele ametiühisuse liikumisele, kes, wõib olla, juba lähemal ajal kokku puutub uue ilmasõjaga.

Kõigi maade töölisklass peab koguma jõudu selleks, et lõpetada imperialistide poolt alatud sõda nii, kui wene proletariaat 1917. a. oktoobris seda tegi.

Wõitlusele kriisi rewolutsioonilise lahendamise eest

Maailma majanduskriisi, kodanluse töölisklassile pealetungimise, uue ilmasõja ettewalmistamise puhul, mis on sihitud N. Liidu wastu, kutsub kesknõukogu üles kogu rahwuwahelist rewolutsioonilist ametiühisuse liikumist ettewaatusele ja rewolutsioonilisele aktiivsusele.

Kodanlus ja tema reformistlikud abilised otsiwad wäljapääsu kriisist töölisklassi arwel, nad on walmis kümneid tuhandeid töölisi uude ilmasõtta saatma, et maailma uue ümberjagamise juures uputada werre rewolutsioonilist tööliikumist ja N. Liitu.

Kapitalistlik ilm on wapustatud, objektiivsed tingimused, waatamata sellele, et rewolutsioonilise kriisi eeltingimused ei arene ühtlaselt, muutuwad ikka rohkem ja rohkem soodsateks majandusliste ja poliitiliste wõitluste arendamiseks ja annawad wõimaluse sel alusel luua tugewat, massilist, mis ühendab miljonid töölisel, rewolutsioonilist ametiühisuste liikumist ja töölisklassi enamuse wõitlust ning aitab laialisi töölishulki kapitalistlike korra kukutamiseks ja töö walitsuse maksmapanemiseks oma poole wõita.

Mitte kapitalistlik-reformistlik, mitte kapitalistlik, waid rewolutsiooniline wäljapääs kriisist — sarnane peab olema iga Profinterni poolehoidja ja iga tööliste ühüdsõna.

Faschism tungib awalikult peale

See ei alanud mitte täna ega eila. Kõwasti hoogu wõttis see kogu läinud aasta, mil sotsfaschistid faschistidele walitsuses oma täieliku toetuse andsid ja kõige aktiivsemalt seda pealetungi teostasid. Niisugused sammud, nagu põllutööliste

palkade rüüstamine 30—50% võrd, mis sündis täielikult sotside nõusolekul ja kokkuleppel; wõi põllutöökoja loomise seadus, millega hallparunid omale — jällegi sotside täielikul kaasaaitamisel — kindla klassilise kantsi löid; wõi sotside tegew osawõtmine uue põhiseaduse eelnõu väljatöötamisest, — kõik seesugused sammud näitawad, kui järjekindlalt fashistlist pealetungi teostati, kui järjekindlalt sotsfashistid sellest osa wõtsid.

Kaswaw kriis, eriti põllumajanduses, tõi kaasa terve hulga seadusi (septembrist jaanuarini — 27 tükk), mille abil püüti hallparunite majapidamiste ja ettevõtete ähwardawat pankrotti eemale hoida ja neile kurnajatele endist lajutamist võimaldada.

Wiimaks, juba jaanuaris, kui näha oli, et kõik need abinõud ikkagi weel ei aita kriisitonti eemale peletada, tuli suur erakondade ühinemine. Esialgu ärkas see mõtte nõndanim. keskerakondades, kes siia maani osalt walitsusega wastasrinnas seisnud: tööerakond, asunikud (koondus), rahwaerakond ja kristlased. Arwati, et selkombel võimalus leidub uutel riigikoguwalimistel mõjukamalt esineda ja hallparunite ning sotside walitsuseblokk purustada. Kuid sellest kawatsusest tõmbasid põllumeestekogud kriipsu läbi — nad tõmbasid asunikud kiiresti oma kaissu ja löid seega ühinenud põllumeestepartei, millel praeguses riigikogus ligikaudu 40 esindajat.

Joobunud sellest „wõidust“, seadis ühinenud partei nüüd kohe nõudmise üles, et senine walitsus peab lahkuma ja uuele aset andma, mis parteide wahekorrale wastaks.

Samal ajal pidas põllutöökoda oma esimese koosoleku. Ka siin olid ühenduserõdmust wainustatud, ka siin tunti senise walitsuse ajal kättesaadud wõidu tagajärjel jalad põhja puutuwat, ja seati ilma igasuguse tagasihoidmiseta oma äärmised nõudmised üles.

Need nõudmised määrawad ära ühinenud põllumeesteerakonna edaspidise tegewuse, ja nende juures tuleb sellepärast pisut peatada. Mida nõuab see hallparunite ja noormõisnikkude pere?

Maksud maha wõi tublisti madalamaks; wõlaprotsendid madalaks ja lühiajalised laenuid pikaajalisteks, kewadeks aga ühispankadele raha muretseda, et peremeestele loomade ostmiseks laenu anda; tarbeainete hinnad (neil ainetel, mida põllumehed ostawad) madalaks lüüa, põllusaaduste hindu aga tõsta; riigiasutused peawad rohkem põllumajanduse saadusi ostma; osa laenusid üldse maha kustutada; raudteesõidu- ja weotariifi põllumajandusele alandada...

Tööstusele, äriettevõtetele, majaomanikkudele ja kõrgepalgalistele ametnikkudele peale panna *kriisimaks*, muidugi jälle „põllumeeste“ heaks.

Ja wiimaks — muretsegu riik hallparunitele maksuta orje! Selleks aetagu linnast töötatõulised hallparunite juurde tööle — leiwatüki ja supilakatsi eest, mida kurnaja annab, kuna riik omaltpoolt palga eest peab hoolitsema, mis muidugi äärmiselt madal õlgu.

On raske endale jõhkramat kurnamise- ja rööwimisprogrammi ette kujutada, kui seda üles seab hallparunite ja ristirüütlistest mõisnikkude jõuk. Maksud maha, wõlad maha, uusi laenusid juurde, maksuta tööorjad mõisatesse, müügihinnad kõrgele, ostuhinnad maha — riik on meie tarwis ja meie käsutame teda.

Nõudmistes puundub weel üks punkt, mis taktiistel põhjustel wälja jätud: kroonikursus tuleb alla lüüa, seega kurnajatel võimalus anda odawa rahaga oma suurtest wõlgadest kergesti lahti saada. See nõue käis waljusti läbi otsustest, mis rahwarikastel suurnikkude koosolekutel eriti Lõuna-Eestis wiimastel nädalatel wastu wõeti ning millega terawalt põllumeestekogude ametlikku poliitikat riigipäewal arwustati.

Samal ajal, kui suurtalunikud ja noormõisnikud oma majanduslised nõudmised esile tõid, sai walmis ka uue põhiseaduse eelnõu, mis samade kihtide poliitilisi nõudmisi sisaldab. Siin on eesrinnas muidugi laiade wolitustega presidendiamet, mille wõimupiiir isegi laialise seaduseandluseni, sõjakuulutuseni jne ulatab. Samal ajal pikendatakse riigikogu eluaeg nelja aastani ja vähendatakse saadikute arw 80-ni.

Warustatud seesuguste seisukohtadega jookseb nüüd „põllumeestepartei“ tormi riigikogu kaudu töörahwahulkadele. Ja sõnakuulelik walitsus annab ühe seaduse teise järele, teeb ühe korralduse teise järele, et hallparunite ja teiste kurnajate nõu-

deid täita. Palgaorjade saatmine kulakute käsutusele riigi poolt makstawa „palgaga“, mis ainult ühe wiiendiku senisest põllutöölise palgast wälja teeb (4—6 krooni kuus!) on juba otsustatud. Mida see tööliste olukorrale tähendab, pole raske mõista. Põllutööliste palgad lööb see silmapiik häwitawalt alla — ei hakka ju hallparun enam senistki näljapalka maksma, kui ta kroonult sulase saab, kellele ainult silku; leiba ja supiwedelat annab, kuna kroonu „palga“ eest hoolitseb. Ja puudust neist ju ei tule! Kuna aga põllutöös aasta ümber töölisi tarwis ei ole, harilikult pool wõi isegi kolmweerand töölisi talweks tööta jääb, siis on otse käega katsutaw, et neid kümneid tuhandeid paratamata näljasurm ootab. Seda enam, et kurnajate nõudel edaspidi ka riikliste summade andmine töötatöölistele töö muretsemiseks, millega nüüd mõnel sajalt nälgijal weel hinge sees peeti, lõpetatakse. Põllutööliste palkade madalale surumine toob aga paratamata kaasa ka tööstusetöölistele palkade kärpimise. „Põllumehed“ suruwad siin eestkätt peale riigiteenijate ja ametnikkude palkade mahakiskusele, millele muidugi tööliste palkade surumine peab järgnema. Samal ajal nõuab aga „põllumeeste“ wõlgade mahakustutamine, protsentide alandamine, iseäranis aga maksude vähendamine ja uute laenude andmine riigile uute sissetulekute hankimist, milles hallparunite ja sotside koalitsioon juba rea seadustega on algust teinud. Nii pandi läinud aasta lõpul maksma tubakaaktsiisi kõrgendus. Nüüd, weebuaris, tõsteti õige tuntawalt suhkrutolli (7½ senti kilolt), mis suhkruhinda vähemalt 30% wõrd kergitab. Et need maksud, mis kõige terawamalt just töörahwahulkasid koormawad, kaugeltki weel selleks ei ulata, et kurnajate isu täita, siis peab paratamata weel teisigi koormaid lisaks tulema, mis ühtekokku tööliste niigi juba näljanormile surutud palga — kui teda üldse weel saadakse — sedawõrd alla kisub, et töörahwas selle juures pääsmata wäljasuremisele peab minema.

Seesugune on wäljawaade selle poliitika teostamisel, mis progammiks on ühendatud põllumeesteparteil, kes enese tänapäew maal peremehe tunneb olewat ja fashistilise terroriga oma nõudmisi teostab.

Tõsi küll, parteide ühinemine on alles õige lühikese eaga, elati alles esimesi wai- mustusetunde, millele paratamata pettumus ja sisemised tülid peawad järgnema. „Põllumeestepartei“ ajab poliitikat, mis mitte ainult töölisteklassile, waid ka kehwi- ning suurel osal isegi kesktalurahwale häwitaw on, rääkinata neist kümnetuhandelitest wäikemaapidajate hulkadest, kes ühes töölistega kurnajate poliitika tagajärjel otsekohe nälgima on sunnitud. Juba wiljamonopoli sisseseadmine kihutas tugewa rahulolematuse torma hallparunite wastu üles, ja seda laialdaselt just keskmikkude hulgas, kellele kõige selgemini silma paistis, et see monopol lihtsalt hallparunitele miljoniliste toetusummade maksmine oli. Sedasama on kõik järgmisedki walitsuse sammud kinnitanud. Ja needki on kaasa aidanud just laiades töötawa talurahwa kihtides rahulolematust hallparunite ja nende poliitika wastu hõõgutada. Et see rahulolematust ennast organiseeritult awaldada pole suutnud, tuleb sellest, et „koondus“, kes eriti asunikke ning riigirentnikke, aga ka teisi wäikemaapidajaid enda järele wedas, kõlawate kõlksudega „wastasrinda“ mängis. Nüüd, kus see härrasasunikkuude partei hallparunitega ja teiste suurkurnajatega ühinenud, ei saa nende tõelist kurnajatenägu kaua enam kõlksudega warjata.

Tõepoolest on juba uue walitsuse kokkuseadmiselgi rida terawaid lahkuminekuid nähtawale tulnud, mis sügawatele wastuoludele näitawad. Et need wastuolud kriisitu- les weelgi peawad süwenema, on loomulik, sest iga uus seadus, iga samm, mis eespool kirjeldatud programmi sihis maksma pannakse, peab loomulikult laialiste töörahwahulkade, ka töötawate talurahwahulkade, seisukorda pahendama, peawad kriisi süwendama, sellega ikka kitsamale suruma neid ridu, kes endid piirita kurnamisega weel suudawad wee peal hoida. Finanskapital, mis juba nüüd awalikult kätt sirutab oma walitsuse maksmapanemiseks — ajalehtedes ilmunud teated sellest, et Scheel näitelawa tagant uue walitsuse kokkuseadmisel nõori tõmbas — peab edaspidi oma kurnamise ala sedamööda laiendama, kuidas laialiste hulkade kurnamine ikka vähem hakkab saaki andma — nende wiletsaksjäämise tagajärjel. See tähendab, teiste sõnadega, uute kihtide allasurumist, rahulolematute arwu suurendamist.

Ka Eestis on kapitalism mädanemas, ka siin on ta, oma nooruse peale waatamata, oma elu wiimasesse ajajärku jõudnud. Kuid nagu mujal, nii ei warise ta ka siin iseendast kokku. Nagu mujal, nii ei tohi ka siin töölisteklass, töörahwas linnas ja maal, kehwtalurahwahulgad ja poolproletaarlased ootama jääda, et pääsmine iseenesest wõi kusagilt wäljast tuleb. Lenin hoiatas kõige jõuga seesuguse hõlbutsemise eest. Ka kapitalism wõib wäljapääsu leida, kui proletariaat ja teised töörahwahulgad teda ei purusta, kui töörahwas ise teadlikult ja ennastohwerdawal ei sammu oma wäljapääsuteed, rewolutsioonilist pääsemisteed. Küll peab proletariaat teraselt silmas pidama kodanluse mädanemist ja sisemisi tülisid, peab neid oskama kasutada, peab silmapilku walima, mil hoope anda; kuid silmapilgukski ei tohi lasta mõtet kerkida, et kurnamiskord, faschistline terror iseenesest kokku latgeb. Samuti nagu ei tohi silmapilgukski sattuda nende „pahempoolsete“ sotside õnge otsa, kes rewolutsioonilist plära pasundawad, kriiskawaid sõnu kõlksutawad, kuid sõrmegi ei liiguta, et töölisi wõitlusele organiseerida kodanluse kukutamiseks. Wastupidi: need kõige kriiskawamad lõugutajad on ühtlasi ka kõige ägedamad rewolutsioonilise wõitluse wastased; needsamad on, kes organiseeriwad oma „kaitseliitu“ — mitte rewolutsiooniliseks wõitluseks, et kodanlust kukutada, waid „demokraatia“ kaitseks, s.o. kodanlise korra kaitseks, s.o. tööliste mahatapmiseks, kui need, sõjariist käes, jälle kord kurnajaid purustama tõusewad. Kas ei näidanud nad seda selgesti küll 1. detsembri ülestõusu puhul, kas ei ole nad oma piiritut wihawaenu kommunismi wastu, oma headmeelt kommunistide häwitamise kohta küllalt selgesti awaldanud. Töörahwal on ainult üks tee, üks wiis faschistlikele pealetungimisele wastamiseks, selle tagasilöömiseks, faschistliste kurnajate ja nende sotsidest ees-ning kaaswõitlejate purustamiseks, see on rewolutsioonilise wõitluse tee, mis peab wiima kodanlise diktatuuri häwitamisele, proletarise diktatuuri, tööliste ja talurahwa walitsuse maksmapanemisele. Kas faschistline diktatuur ja terror töölisteklassi ja laialiste töötawate talurahwahulkade põrmusse surumiseega, wõi proletariaadi diktatuur kogu töörahwa wabanemisega — kõik muud teed on ainult armetu pettus, mis töölisel raskemasse orjusesse wiib. *H. P.*

Lähemale töötatöölise wõitlusele

Kriis kõigutab kogu kapitalismi majanduse aluseid. Oma arenemises on ta haaranud oma alla kõik walmistuseharud. Ainult sõjatööstus õn sellest puutumata. Mõõdunud suwel haaras kriis oma alla kapitalismi krediit-süsteemi, mis walutakriisiks ümber kaaswas. Mõõdunud suweni purustas kriis peamiselt wäikseid ja keskmisi ettewõtteid, nüüd haarab kriis oma küünte wahele mõjuwõimsad pangad ja suured tööstusekartellid. Iga suurema panga ehk kontserni kokkuwarisemine toob ühes terve rea tööstuse- ja finansettewõtete languse, mis oma korda nendega ühenduses õlewate ettewõtete uued pankrotid kaasa toob. Kapitalismi kriis on järjekindlalt süwenenud ja süwenneb edasi. Kõige pilllikumalt näitab kriisi arenemist töötatöölise arwu kohutaw kasw. Toome selle kinnituseks mõned arwud. Põhja-Ameerika Ühisriikides oli 1930. a. weebruaris 6 miljoni töötatöölise, 1931. a. jaanuaris 10 milj. ja oktoobris juba 12 miljoni. Saksamaal oli samal ajal töötuid 3.200.000, 5.160.000 ja 5.300.000; Inglismaal — 2.000.000, 2.800.000 ja 3.500.000; Poolamaal — 400.000; 1.100.000 ja 1.200.000; Prantsusmaal 1930. a. weel laialist tööpuudust ei olnud, kuid 1931. a. jaanuaris oli töötuid juba 500.000 ja oktoobris 1.200.000. Üldse õn kapitalistlikes riikides, arwestamata asumaid, ligi 50 miljoni töötatöölise.

Need arwud aga ei anna weel selget pilti tõelisest töötute hulgast. Neis pole arwestatud õsaliselt töötuid, keda mitte wähem pole kui täielikult töötuid. Nii on Prantsusmaal õsaliselt töötuid 4,5 miljoni, P.-A. Ü. 10 miljoni jne.

Ühes muu kapitalistlike ilma kriisi süwenemisega areneb kriis ka Eestis ikka kiiremate tempodega. Metsa- ja puutööstus olid juba mõõdunud aastal kõngus. Scheeli panga pankrott ajas terve rea tööstusettewõtete, iseäranis kiutööstuses, wäljapääsemata raskustesse. Ühes N. Liidu tellimiste ärajäämisega sureb wälja wi-

manegi wõrdlemisi stabiilselt töötanud tööstusharu — paberitööstus. Järjest vähenew siseturu ostujõud sunnib ka toidu- ja maitseainete tööstust kokkutõmbamisele. Kogu Eesti majanduseelu ähwardab pea täielik seisak.

Kogu „iseseiswuse“ aja on Eestis töolisteklass tööpuuduse all kannatanud, mis eriti wiimastel aastatel kaswab. Juba 1930/31. aastal oli töötuid tööstustöölisi 15—20 tuhat. 1931. a. on töötute arw veelgi kaswanud, sest hulk tööstuseettewõtteid on ukсед täiesti sulgunud, teine osa töoliste arwu vähendanud ning ülejäänud töötawad lühendatud tööajaga. Igatahes on praegu Eestis kuni 30 tuhat tööta tööstustöolist. Need hulgad ei saa mingisugust foetust ning nälgiwad selle sõna otsekoheses mõttes.

Meil puuduwad usaldatavad andmed maatööraha arwu ja seal walitsewa tööpuuduse üle. Kuid kaudseid andmeid kasutades jõuame otsusele, et maatööraha olukord veelgi halwem on kui linnatöolistel. Maatöoliste palk oli wiimase aastani umbes $\frac{3}{5}$ linnatöoliste palgast, nüüd veelgi märksa madalam. 1929. a. 1. mail, see on enne suwist põllutöö hooaega, oli Eestis 82.204 põllutöolist. Sellest arwust on ainult 20 tuhat aastatöolist. Ülejäänud on suwilised, kuulised ja päwilised. Maaproletaarlaste hulka tuleb arwata suur osa neist 150.000 inimesest, kes elawad kuni 1 ha suurustes majapidamistes ja teatud osa popsidest (78.925 1—5 ha suurust majapidamist). Maaproletaarlaste arwu tuleb arwestada 150—200 tuhandega. Põllumajanduse sügawa kriisi, metsa- ja maaparandusetööde pea täieliku seisaku tagajärjel on suurem osa maaproletaarlastest töötud ja nälgiwad. Kuid palju parem pole ka nende põllutöoliste olukord, kes hallparunite juures töötawad. 1929. a. oli põllutöoliste olukord sotsfaschiist M. Martna wäljaarwamise järele halwem kui 1885. aastal. Seegi wilets palk langes 1930. a. weel 25—30%, ja 1931. a. said põllutöölised, kodanluse andmetel, ainult 50—60% 1929. a. palgast.

Eesti tööstustöoliste palk oli 1928. aastal ainult 45% inglise töölise palgast. 1930. a. ja iseäranis 1931. a. kruwiti seegi näljapalk ennekuulmata madalale tasapinnale. Kogu tööstuses alanes töoliste palk wiimase kahe aasta wästel 15—25%, mõnedel tööstusaladel (raudteedel, chitustöödel) 35—40%. Elukallidus on aga praegu kõrgem kui enne sõda. Näiteks tööliste korteriüür on sõjaelsest üürist 65—70% kõrgem. Samuti riided, jalanõud jne.

Kasutades määratumat tööpuudust on kodanlus seni wõrdlemisi paremais tingimuis asunud riigiteenijate palkade kärpimisele asunud ja nende olukorda halwendanud. Esiteks wallandati üle 2000 riigiteenija. Kui see tehtud, alandati töölejäanute palka kuni 15%. Nüüd on ees uus riigi- ja omawalitsuste teenijate palkade kärpimine. Peale selle sunniti riigiteenijaid tasuma 20% kõigist arstiabi kuludest.

Kõike seda kokku wõttes jõuame otsusele, et Eestis praegu umbes 100—120 tuhat täielikult töötatöolist on. Arwestades töötuid, nende perekondi ja osaliselt tööpuuduse all kannatajaid, saame Eesti ulatuses äärmiselt suure nälgijate arwu. Ligi pool eesti rahwast kannatab ühel ehk teisel wiisil otsekohe tööpuuduse all.

Tööpuudus, nälg, wiletsus ja järjest suurenew tööraha kurnamise poliitika must-kollase walitsuse poolt sunnib Eestimaa töörahwahulki ikka terawamalt ja järjekindlamalt wõitlusesse astuma oma olukorra parandamise eest. See seisukord seab terawalt meie partei ette nende hulkade oma lipu alla wõitmise küsimuse.

Tallinna, Tartu ja Narwa töötatöoliste meeleadaldused 1930. a. sügisel, ning töötatöoliste kongressid 1930. ja 1931. a. tõendasid, et töötatöölised on walmis wõitlema töoliste klassi eesrinnas. Kuid need tõsiasjad ei tähenda weel seda, nagu oleksid need wõitlused olnud „tõeliste sammudeks wõimuwõtmise teel.“ Sinnamaale pole Eesti töoliste klassi wõitlus weel arenenud. Kuid samuti lükkawad need tõsiasjad ümber oportunistilised seisukohad, nagu oleksid töötatöölised neil meeleadaldustel nõudnud ainult hädaabitõid. Need meeleadaldused ja kongressid tõendasid, et töötatöölised on tulnud rewolutsioonilisesse wõitlusesse oma olukorra parandamise eest, ning et seda wõitlust, meie partei õige juhtimise juures, wõib arendada kõrgemale astmele — otsekohesteks rewolutsioonilisteks wõitlusteks wõimu eest.

Seda mõistawad ka kodanlus ja sotsfaschiistid. Neist, kes kogu iseseiswuse kestes töölisi weristanud, kõige jõhkramalt kurnanud ja rõhunud ning töötuid laisk-

lejateks söimanud, on üleöö saanud töolisteklassi heategijad. Töötute toetuse sildi all loodi suure lärmiga „Ühisabi“, kelle eesotsas seisab sarnane töolisteklassi „sõber“, nagu werekoer Laidoner, ning kelle liikmeteks sarnased „kuld südametega“ tööliste werest raswaläinud prouakesed, nagu Päts, Ramõt, Pung j.t. Isegi Pätsi-Rei walitsus andis mõned näljapennid ning mõni tuhat kilogrammi mädanenud rukkid „kuld südametega“ prouakeste käsutada. Sellega saavad prouakesed oma sadistlisi tujusid täita, walitsus saab ilma lärmita lahti mädanenud rukistest, mille järele walitsus võib hallparunitelt uuesti kõrge hinna eest uut rukist osta, suurweskite omanikud kergendawad samuti oma tagawarasid ja, lõpuks, wõiwad vähemad spekulandid töötute arwel teenida. Weel suurema lärmiga asuti korjanduste läbiwiimisele. Ja selle tagajärg? Mõni koorem kaltse, mille hulgast „kolme päewa jooksul ühtegi kõlbulikku asja ei leitud!“ ning mõnituhat krooni.

Ja kuidas teostatakse „abiandmist“?

Igale prouakeste silmis armu leidnud puudustkannatajale antakse kaart, mis muuseas üheks sõja ettevalmistuse sammuks on. Teisest küljest peetakse siin silmas sunnitöö makspanemist, sest „töötud ei pea midagi muidu saama.“ Ja mida siis antakse? Iga kaardisaaja võib wastawatest kauplustest kuus kolme krooni eest (päewas 10 senti) kuiwi toiduaineid osta. Seda lastele kuni 8 a. wanaduseni. Alaealised ja 60% tööjõust kaotanud täisealised saavad 400 grammi mädanenud rukistest küpsetatud leiba! Kaltsude ja mädanenud rukiste abil tahab kodanlus töötute wahel lõhet sünnitada, töötute klassiteadwust tumestada ning neid rewolutsiooniliselt klassiwoitluse teelt „koostöö“ mädamülkasse juhtida. Kuid need kodanluse püüded ei tohi pinda leida. Kommun. partei peab kasutama waenu nälgiwate hulkade ja külluses priiskawa kodanluse wahel ja eesti tööliste klassiteadwust, et kodanluse kometimängu abil selgitada töötutele nende püüete eesmärki ning näidata tööliskadele tõelist woitlusetee.

Sotsfaschistid olid selle kodanluse äriга täiesti päri ning aitasid jõudumööda kaasa. Nad kippusid isegi „Ühisabis“ koostööd tegema, kuid kodanlus andis neile jalahoobi, mis tähendas, et õuekoera koht pole mitte salongis, waid hoowis. Ja sotsfaschistid asusidki wingudes weel hoolsamalt tööliste äraandmisele. Nad teewad „opositsiooni“ sildi all kihutusetööd, et töölisel oma näljapalgast teatud protsendi annetaksid töötute toetuseks. Selle manöwriga teeniwad nad kodanlust kolmel wiisil: 1) nad tunnistawad, et tööliste palk weelgi suur küllalt on, mida edaspidi julgesti kärpida võib, ning et töötute toetamine pole mitte riigi, waid töolisteklassi enda asi; 2) püüawad töötawate ja töötatöölise wahel lõhet sünnitada; töötuid töötawate wastu üles kihutada, ja 3) näilise kodanlusest lahusolekuga püüawad teatud hulga mahajäänud tööliste seas nende poolehoidu alal hoida.

Sel ajal kui parempoolsed sotsfaschistid ühes Pätsiga tööliste palkasid alandawad, rewolutsioonilisi töölisi weristawad ja wangistawad, teewad „pahempoolsed“ sotsid „opositsiooni“ ning seawad üles „pahempoolseid“ nõudmisi. Nende põllutööstuse ratsionaliseerimise, tööliste metsa- ja sooserwast maaandmise jne nõudmised on tõeliselt töolisteklassi wastu sihitud. Nende nõudmiste teostamine kapitalistlikes oludes tähendab põllumajanduse kriisi edaspidist terawnemist, kehwtalurahwa olukorra weel halwemaks muutmist ja tööpuuduse kaswu põllutöölise hulgas ning tööliste needimist maa külge, kus neid hallparunid kõige jõhkramalt woiksid kurnata.

Üheks „pahempoolsete“ sotside peanõudmiseks on tööaja lühendamise. See tähendab, et kõik ettewõtte töölisel peawad lühendatud tööajale üle minema, muidugi wastawa palgaalandamisega. Hiljem, kui palk on alandatud, asub ettewõtte tööliste wallandamisele, ja sotside otsekohesel kaasabil ja näpunäitel kihutatakse klassiteadlikumad töölisel wärawa taha. Kui rewolutsiooniline element on kõrwaldatud, asutakse uuesti tööaja pikendamisele ning uuele palkade kärpimisele, nagu seda nägime raudteedel, Türi paberiwabrikus, Abja linawabrikus ja mujal. Niiviisi teostawad sotsfaschistid „pahempoolsete“ sõnakõlksude warjul töolisteklassi äraandmist ning kodanluse teenimist.

Järjest teravamaks minew majandusline kriis, järjekindel töötatöölise arwu kasw, kodanluse töörahwa-rööwimise poliitika, palkade kärpimine, töötute wäljasuremine piirawad sotsfashistide manöwerdamist ning wähendawad nende mõju töörahwahulkade peale. Kõik need asjaolud loowad Eestimaa kommun. parteile soodsad tingimused töörahwahulkade, iseäranis töötatöölise, oma mõju alla wõitmiseks.

Kuid waatamata soodsatele objektiwsetele tingimustele pole meie partei, tehtud wigade ja parteiorganisatsiooni nõrkuse tagajärjel, suutnud töötatöölise hulka sid weel oma wõitluselipu alla koondada. Kuid töötute hulka de juhtimise küsimus on praegusel momendil rewolutsioonilise klassiwõitluse üks põhiküsimustest. Meie partei ei ole weel suutnud kümnetuhandelisi töötute hulka sid tõmmata -aktiivsele wõitlusele, ei ole suutnud ega mõistnud siduda töötute wõitlust töötawate tööliste wõitlusega. 1930. a. 6. märtsil ja 1931. a. 25. weebuaril nurjusid meealewaldused isegi Tallinnas. Mis oli selle põhjuseks? Täielikult oportunistlised on sarnased seisukohad, nagu oleksid nende päewade nurjumise põhjuseks ainult walge terror, töötute passiiwsus ja madal klassiteadwus. Peawiga seisis selles, et meie partei 1930. a. mitte ise meealewaldusi ei organiseerinud, waid selle läbiwiimise tegelikult töötute komitee ja pahempoolsete ametiühisuste kätte jättis, ning piirdus üleskutsete lewitamisega ja mõne puuduliku organisatsioonilise sammu astumisega. 1930. a. 6. märtsil oli Peetriplatsi ümbrusesse kogunud palju töötuid, kuid polnud algatajaid. Legaalsed ametiühisuste ja töötute komitee tegelased ei näidanud nägugi. Igatahes oli wiga ka see, et meealewalduse kogumispunktiks oli määratud südalinn, kuhu kõik kodanluse sõjariistus jõud olid koondatud. Oleks olnud otstarbekohasem töötuid koguda mitmes tööliste asukoha punktis ja siis teatud kohal ühiseks meealewalduseks liituda.

Peale nende wigade oli meie partei töös terve rida puudusi. Suureks puuduseks oli see, et partei töötute hulgas süstemaatiliselt ei töötanud. Kuni 1931. a. alguni puudusid isegi wäljatöötatud nõudmised. Nõudmised, mille eest demonstreerisid Tallinna töölisid 1930. a. 25. nowembril, olid puudulikud ja kohmakad. I töötute konwerentsil wastuwõetud nõudmised olid juba konkreetsemad, kuid needki olid üldised. Niipalju, kui kodanliste lehtede järele otsustada saab, on II töötute konwerentsil wastuwõetud otsused sama iselomuga kui esimeselgi konwerentsil, ning üldiselt wastawad tööliste klassihuwidele.

Esimesest puudusest oleneb ära teine puudus: töötute liikumine arenes hüpete wiisi, töötute-päewade ja konwerentside eel. Puudus järjekindel igapäewane töö töötutehulkades. Seepärast ei suudetud neil päewadel laiu hulka sid kaasa tõmmata. Edukas hoogtööde läbiwiimine on aga terwena tingitud süstemaatilisest töötatöölise igapäewaste huwide kaitsmisest ning järelejätmatust wõitlusest nende täitmise eest.

Kas wõib edukalt wõidelda töötute osaliste nõudmiste eest? Sotsid ja paendlased wastawad selle peale eitawalt. Meie peame töötutele selgitama, et nad mitte ainult wõiwad, waid peawad wõitlema, kui näljasurmast pääseda tahawad. On tarwis saawutada esimene, olgugi wäikene, majandusline wõit. Kui see saawutatud, tuleb seda wõitu laiade töötutehulkade sees populariseerida, ning selle waral meie seisukohti tõendada ning selgitada, et kõik osalised wõidud on ainult ajutised, mida kodanlus wõib tagasi wõtta, kui töölisteklass mitte wõitlust ei jatka ning wõitlust alamalt astmelt kõrgemale astmele ei tõsta, ja et tõeline ja lõpulik wäljapääs kriisist ja näljast seisab ainult kodanlise korra kukutamises. Kui suudame laiadele töötutehulkadele tegudega näidata, et meie partei tõeliselt, ennastohwerdawalit nende igapäewaste majandusliste nõudmiste eest wõitleb, et ainult otsustawate lahingute läbi wõimalik on wõita, olgugi kõigepisemaid saawutusi, on töötute hulka de usaldus ja poolehoid meie parteile kindlustatud.

Senini pole meie partei silmas pidanud üksikute töötutekihtide erinõudmisi, waid on töötanud „üldse“. Kõigepealt on tarwis tähelpanu koondada nende töötute erinõudmistele, kes juba ammugi pole täit kõhtu tunnud, kellel näljasurm silma ees. Seesuguseid, kellel pole sentigi taskus, kelle seljariided ja toakraam wiimaseni kas oksjonihäämri all wõit täiturul leiwatüki eest maha müüdüd, kellel kodu wäiksed

lapsed ning külm tuba, on praegu meie „armsal Eesti isamaal“ palju. Selle kihi erinõudmiste mitte arvestamisega tõukame need hulgad „Ühisabi“ ja sotsfaschistide mõju alla. Samuti tuleb erilist tähelepanu pöörata nende töötute erinõudmistele, kes töötavad lühendatud tööajaga, sest neid on sama palju kui täielikult töötuidki. Nende wõitlust tuleb tihedalt siduda töötute wõitlusega. Wõitlusele tööaja lühendamise wastu, täielise palgaga lühendatud tööaja juures, 7-tunnise tööpäewa eest wastawa töötasu kõrgendamisega, tuleb rohkem tähelepanu koondada. On tarwis organiseerida wõitlust abianndamise eest osaliselt tööpuuduse all kannatajatele riigi ja ettewõtjate kulul. Iga nõudmine tuleb wastawalt kohalistele tingimustele konkre-tiseerida.

Meie partei on alati rõhutanud ühise wäerinna taktika läbiwiimise wajadust. Selles oli meie partei 1920-1924. a. estrinnas. Kuid see taktika pole wiimastel aastatel leidnud õiget käsitamist. 1930. a. asutasid ametiühisused töötute osakonnad. Pahempoolsed ametiühisused olid aga äärmiselt nõrgad ning neil puudus autoriteet. Sinna ei läinud mitte kõik töötud. Meie partei kohapealsed organisatsioonid toetasid seda sisuliselt tööliste ühise wäerinna killustamist. Partei pani wähe rõhku raionikomiteede loomisele, mille loomise tarwidust praegu iseäralise jõuga tuleb rõhutada. Teiste maade kogemused on näidanud, et kõige kohasemaks töötute organiseerimise wormiks on töötutehulkade endi poolt walitud töötute komiteed. Töötute liikumise juhtimiseks pole tarwis mingisuguseid kaudseid organisatsioone. Seda wõib teha otsekohe kommunistide ja rewolutsiooniliste tööliste kaudu.

Üheks suuremaks puuduseks töötute liikumises on nõrk töötawate tööliste wõitluse sidumine töötute liikumisega. Ühise wõitluse loomise raskusepunkt tuleb panna töötawate tööliste tõmbamisele töötute liikumisesse, sest töötud on mitmel korral katset teinud ühise wõitluserinna loomiseks. Seda wõib aga kõige paremini teha meie parteirakukeste kaudu ettewõtetes. See asjaolu nõuab meie parteilt weel suurema tähelepanu koondamist wabrikute ja tehaste parteirakukeste loomisele ja nende tööle.

Praegu on igapidi soodne silmapilk ja head tingimused töötute liikumise rewolutsiooniliseks liikumiseks arendamiseks teisel töötute konwerentsil wastuwõetud nõudmiste alustel, mis üldiselt wastawad tööliste klassihuwidele. Küsimus seisab nende nõudmiste õiges käsitamises. Sotsfaschistid, näiteks, moonutasid töötute kongressi nõudmise: „tööd anda ainult tööbörse kaudu,“ oma näo järele. Sotsfaschistiline minister teeb näo, nagu täidaks ta töötute konwerentsi nõudmist, ning andis määruse, mille järele walitsuse asutused peawad töölisi wõtma ainult tööbörse kaudu.

Kongress ei nõudnud mitte ainult seda, waid nõudis ka, et tööbörseidel registreeritakse kõiki töötuid ning et tööbörseid antakse töötute kontrolli alla. Ilma nende nõudmiste täitmiseta muutub selle nõudmise esimene osa täiesti töölisteklassi wasta-seks nõudmiseks, sest tööbörseidel on registreeritud praegu ainult wäike osa töötuid. Oma määrusega tahab sotsfaschistiline minister tööbörsele registreeritud töötuid weelgi wähenendada. See määrus on kodanlastele märguandmiseks, et nad tööbörsele mõneks päewaks omale töölisi palkaks, keda ilma pikema jututa jälle wallandada wõib. Mõni päew töö olnud töölisi aga enne kaht kuud ei registreerita. Ministrihärä tahab luua pettepilli, nagu wäheneks Eestis töötatööliste hulk ning annab nuhkidele piiramata wõimaluse igaühte, kes räägib töötatööliste suurest arwust, jalamaid, kui waleteadete lewitajat, trellide taha pista. Toodud näide sunnib töötatöölisi waatama iga üksiku nõudmise kui kogunõudmiste üksiku osa peale.

Kongressil wastuwõetud nõudmisi tuleb igal üksikul juhtumisel konkretiseerida, neid kohapealsete osaliste nõudmistega täiendada, ning, mis peaasi, mitte ainult piirduda nende populariseerimisega, waid organiseerida wõitlust nende teostamise eest. Osaliste nõudmiste täitmine wõimaldab töötute usalduse wõitmist ning loob eeltingimused wõitlusteks suuremate nõudmiste eest. Sellepärast tuleb populari-seerida igat wäiksematki wõitu.

Rahwuswahelise töölisteklassi wõitluste kogemused on näidanud, et praegu ei wõi juttugi olla rahulistest poliitilistest jalutuskäikudest, nagu neid mõni aasta tagasi korraldati, sest politsei ei lase legaalselt mingisugust poliitilist meealewaldust

korraldada, on töötatöölise liikumise kõige paremaks wormiks siiski demonstratsioonid. Kuid see ei tähenda kaugeltki seda, nagu oleksid demonstratsioonid ainukene töötute võitluseworm. Demonstratsioone täiendatakse teiste võitluseviisidega.

Meil, Eestis, on delegatsioonide saatmine walitsuse ja linnawolikogude juurde juba traditsiooniks saanud. Kuid delegatsioonide saatmine sarnaselt, nagu seda tegid paendlised ametiühisuste ja töötute komiteede juhid, ei anna mingisugust tagajärge ja on isegi kahjulikud, sest kaswatawad töötutes pettelootusi, nagu tahaksid walitsus ja linnawolikogud töötute heaks siiski midagi teha.

Teistes kapitalistlikes maades, kus olukord samasugune kui Eestiski, korraldavad tööliste klassiwõitluse organisatsioonid delegatsioonide saatmist töötute hulkade saatel, millest wälja kujuneb hulgaline demonstratsioon ja mille wastu politseil raske wõidelda. Delegatsioonide saatmist korraldatakse parlamendi, walitsuse ja linnawolikogude istangute ajal, kuhu pealtkuulajateks koondatakse suuremad hulgad. Teistes kapitalistlikes maades, nagu Ameerikas, Saksamaal ja Poolas, organiseeritakse hulgalist võitlust oksjonite ja korterist wäljatõstmiste wastu, mis häid tagajärge annud, — korterist wäljatõstmine seisma pandud ja oksjonid pidamata jäetud.

Luuakse kontroll iga töötutele abiandmise asutuse ja punkti üle, nagu supimajad, õomajad. Nõutakse walitsuselt, linnawolikogudelt ja isegi „seltskondlistelt“ töötutele abiandwatelt organisatsioonidelt, nagu meie „Ühisabi“, aruannete tegemist töötutele abiandmise üle üldistel töötute koosolekutel. Igal tööliste klassiwõitluse organisatsioonil tuleb silmaspidada kahte asjaolu: 1) et ei piirduks mitte ainult resolutsioonide wastuwõtmisega, waid wilks kohalisi töölisi võitluse konkreetsete osaliste nõudmistest eest ja 2) tuleb kõik jõud koondada hulkade liikumapanemisele ja nende aktiivsele tegewusele tõmbamisele konkreetsete võitlusülesannetega.

Nagu juba teiste maade ja Eesti kogemuste põhjal eelpool tähendasime, on töötute organiseerimise peawormiks töötute hulkade poolt walitud töötute komiteed. Töötute komiteed luuakse igasse suuremasse töötute koondamise paika: tööborsede juurde, erawahetalituse kontorite juurde, õomajade ja supimajade juurde, alewitesse, waldadesse, üksikute wabrikute juurde jne. Iseäralist rõhku pannakse töötute komiteede loomisele töötute elukohtade järele — üksikute tööliste linnajagude järele.

Need kohalised tööliste linnaosade ehk raioonikomiteed wõiwad kõige paremini wõidelda üürilandamise ja küttematerjali eest, korteritest wäljatõstmiste ja oksjonite wastu, lastele koolis sooja toidu andmise eest jne. Seesugused töötute raioonikomiteed ühendatakse delegaatide saatmise ehk konwerentsidel walimise teel ühisteks maakonna komiteedeks. Komiteedesse tõmmatakse wabrikute ja ametiühisuste esitajad. Samuti saadetakse töötute komiteede esitajaid wabrikute ja tehaste töölistewanemate ja ametiühisuste komiteedesse.

Tõelised rewolutsioonilised töötutekomiteed peawad alalist ja tihedat sidet hulkadega. Selleks loowad nad iga walla-, alewiku-, raiooni-, linna- ja maakonna-komitee juurde mitmesugused komisjonid, nagu organisatsiooniline, ametiühisusline, ajakirjanduse, korteri, kütte, tööaja, palgamäära ja teised komisjonid. Missugused on üksikute komisjonide ülesanded, selle kirjeldamiseks puudub siinkohal ruum. Muidugi ei luba kodanlus neid organisatsioone luua legaalselt. Need komiteed ja komisjonid luuakse ilma luba küsimata hulgalistel kooskäimistel.

Kui meie partei arwestab teiste kapitalistlike maade rewolutsiooniliste tööliste võitluskogemustega ja tõeliselt asub nende ülesannete teostamisele, õieti mõistab hulkade võitlust juhtida töötute kongressi poolt wastuwõetud nõudmistest eest, oskab ja suudab õieti hulke aktiivsele tegewusele tõmmata, enam ei korda minewikus tehtud wigu, siis on töötute ja osaliselt töötatöölise hulkade võitmine kindlustatud.

Töölisklass ja ta töötu ning nälgiw osa läheb ainult selle partei järele, kes mitte ainult sõnades, waid tegudes wõitleb töölisteklassi igapäewaste ka kõige pisemate majandusliste nõudmistest eest ja kelle lipukirjaks on kodanlise korra häwitamine ning sotsialismi teostamine proletariaadi diktatuuri kaudu.

K. M.

Kontrrewolutsioonilise rahvusdemokratismi juured

(17/1—32. a. LRKÜlikooli eesti sektoris peetud loengu ja läbirääkimiste kokkuvõte)

Juba pikemat aega kestab eestlaste töötawates hulkades NSWLiidus äge wõitlus rahvusdemokratismi vastu.

See wõitlus on seniajani piirdunud peasjalikult ilukirjanduse raamidega, selle ideoloogilise puhtuse eest kulakliste ja sotsfaschistliste waadete propagandeerimise vastu eestikeelses ilukirjanduses NSWLiidus. Wäga nõrgalt oleme seniajani sidunud seda wõitlust kaugemaleulatawate sotsialistlike ehitusetöö ja kogu proletariaadi klassiwõitluse põhiküsimustega kõigis meie töö lülides. Eesrinna wõitlejaks kontrrewolutsioonilise rahvusdemokratismi vastu eestikeelses ilukirjanduses on olnud Eesti Proletaarsete Kirjanikkude Assotsiatsioon ja „Edasi“ toimetus ühes „Külwaja“ parteirakukesega, kuna laiad töötawad hulgad — töölised ja kolhoosnikud seni wõitlusesse tõmmatud ei ole, kus see wõitlus oleks seotud igapäewase wõitlusega sotsialismi eest — tööstusplaanide täitmise ja kolhooside majanduslike kindlustamise eest. Samuti pole rida eesti asutusi ja organisatsioone ning aktiivseid tegelasi seni kogu enamilise sallimatusega wõitlusesse astunud kontrrewolutsioonilise rahvusdemokratismi vastu, ehk on siin mäda liberalismi üles näidanud.

Kui aga sedagi wõrdlemisi kitsaalalist wõitlust kontrrewolutsioonilise rahvusdemokratismi vastu (Kullerkupp, Rannaleet) meie ajakirjanduses tähelepanelikult jälgida, kus rahvusdemokratismi kontrrewolutsiooniline nägu tuntawalt lagedale sai kistud, siis selgub meile kogu ulatuses see hädaoht, mida eneses sisaldab rahvusdemokratism, mille sotsiaalseks aluseks on rahvusline kulaklus, kuna ta ideed otsekohe kokku langewad walge Eesti faschistide ideedega. Sellega on rahvusdemokratismi tegewus sihitud otsekohe nõukogude walitsuse vastu ja kujutab enesest poliitilist kahjutegijate woolu ideoloogilisel wäerinnal ja rewolutsioonilises praktikas, on NSWLiidus eestlaste töötawates hulkades walge Eesti faschistlike kodanluse agentuuriks.

Selles wõitluses selgus täies ulatuses, et rahvusdemokratism, kui kontrrewolutsiooniline kahjutegijate wool, pole mingil tingimusel mingisugune siseparteiline wool (olgugi, et temal on agentuur meie parteis olemas kohalise rahwusluse näol) ja see asjaolu, et rahvusdemokratismi metodoloogia mitmeti ühte langeb parempoolse kallaku metodoloogiaga, ei tohi mingil tingimusel põhjuseks olla teda ainult siseparteilise wooluna kujutada. See oleks rahvusdemokratismi hädaohu allahindamine, see on rahvusdemokratismi katse partei seesmise woolu maski alla oma tõsist kontrrewolutsioonilist sisu ära peita.

Rahvusdemokratism on parempoolse kallaku ideed arendatud oma loogilise lõpuni, kus nad trotskismiga ja tsentrismiga ning sotsfaschistidega üldse ühinewad otsekohe faschismiga,

Nii kujutab eesti rahvusdemokratism ühes faschismiga wäljakujunenud kontrrewolutsioonilist süsteemi, mis on NSW Liidus otsekoheseks kontrrewolutsiooni agentuuriks.

Arutades eesti rahvusdemokratismi küsimust ja Kullerkuppu, kui selle woolu kandjat ilukirjanduses, parteist wälja heites, iseloomustab Leningradi linna ÜK(e)P kontrollkomisjon järgmiselt rahvusdemokratismi waateid ja wõitlust selle kontrrewolutsioonilise wooluga:

„Kontrollkomisjon märgib oma kokkuvõtetes ära, et Kullerkupp propageeris rahvusdemokraatli waateid, oli sidemes kontrrewolutsiooniliste ollustega, püüdis kinni mätsida klassiwõitlust eesti külas.

Alates 1920. aastast propageeris Kullerkupp kontrrewolutsioonilise rahvusdemokratismi ideesid ilukirjanduses ja kirjanikkude arwustamises, katsus kinni mätsida klassilist kihinemist ja klassiwõitlust eesti külas, idealiseeris kulaklisi majapidamisi, kujutades neid kui „eneseeksploateerimise“ ja kultuurilise majapidamisewiisi tagajärge. Ta katsus wõltsida partei pealiini sellega, et esitas kulaklisi majapidamisi kui sotsialistlike riigi tugesid ning eitas eestlaste seas eksploateerimist.

Sattudes juhulikult parteisse, kuna tal polnud mingit rewolutsioonilist minewikku ning ka mingit teoreetilist marksistlist-leninlist ettewalmistust, sattus Kullerkupp kontrrewolutsiooniliste olluste (Rannaleet, Ludwik) mõju alla, wiies läbi omia kirjutustes ja wäljaastumistes kuni 1931. a. alguni kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi liini.

Rahwusdemokratismi propageerimine oli Kullerkupul tihedasti seotud tema parteiwastase tegewusega, mis seisis selles, et ta esitas ja agiteeris kontrrewolutsioonääri Ludwiku (Põhja-Kaukaasiast, Sulewist) waateid, kes omakorda oli seotud kondratjewlusega. Edasi kaitses ta kulaklist kirjanikku Rannaleeti. Rannaleet, kes juba mitu aastat pidas sidet walge Eesti faschistliste kirjanikkudega ja walgekaartlastega, tahtis pärast tema wäljaheitmist EPKA-st sõita Eestisse, kus faschistline kirjanikkude ühing walmistas talle pidulikku wastuwõtmist. Waatamata selle peale, et Kullerkupp lubaduse andis oma rahwusdemokraatli wigu parandada, jatkas ta kirjawahtetust Rannaleediga, soovitas wiimasele olla rohkem diplomaatlikum, püüda astuda lingwistika instituuti, astudes enne seda parteisse.

Kullerkupu katsed 1931. a. algul wabaneda kontrrewolutsiooniliste rahwusdemokraatide mõjust ning oma kirjutustes läbi wiia partei liini, ei olnud rahuloldawad, sest 1931. a. jooksul ei suutnud Kullerkupp lõpulikult katkestada sidemeid Rannaleediga.

Oma praktilises töös eesti pedagoogika tehnikumi kollektiwi büroo liikmena teostas Kullerkupp oma oportunistilisi waateid, astudes wälja noorteühingu koosolekul ning lükates enese, kui kommunisti, pealt ära wastutust tehtud wigade eest.

Rannaleedi ja Kullerkupu rahwusdemokraatliste waadete ümber koondub kodanline intelligents, kulaklus, lutheriusu kirik ja sektandid, kes kasutawad rahwusdemokraatliisi waateid wõitluseks sotsialistlise ehitustöö, eriti kollektiwiseerimise, wastu, rahwusdemokratism on eriti kulakluse sõjariistaks klassiwõitluses.

Sellepärast on selge, et kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi agentide pihta tuleb lüüa iseäranis tugewasti, paljastada marksistlik-leninlise teooria alusel rahwusdemokraatliste waadete sisu ja kahjulikke eesmärke. Lõök rahwusdemokratismi agentide pihta on lõögiks eesti kulakluse pihta. („Edasi“ № 22 — 1932. a.).

Selle ÜK(e)P Leningradi linna K. K. otsusega on kahtlemata lõpule jõudnud üks ajajärk wõitluses kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi wastu. See otsus kohustab meid seda wõitlust kõrgemale astmele tõstma, seades meie ette terwe rea praktilisi ülesandeid, mis peawad rahwusdemokratismi lõpulikult purustama.

See otsus märgib õieti ära, et rahwusdemokratism ei tekkinud mitte üle öö, waid ta tegutses aastate jooksul, muutes oma kuju ja worme ühes proletariaadi klassiwõitluse terawnemisega ja sotsialistlise ehitustöö süwenemisega, kus ta wõitlus proletaarse rewolutsiooni wastu alatas terawnes, jäädes sisuliselt igal ajajärgul eesti kodanluse agentuuriks töölikklassis.

NSW Liidu proletariaat on sotsialistlikes ehitustöös hiiglasuuri wõite saawutanud, mis on tühtlasi kogu maailma proletariaadi wõitudeks. „Kes keda“ on jäädawalt ja lõpulikult otsustatud NSW Liidus niihästi tööstuses, kui ka põllumajanduses sotsialismi kasuks. Järjekorras seisab küsimus „kes keda“ otsustamine rahwuswahelises ulatuses, kus proletaarne rewolutsioon läheneb hiiglasammul.

Arusaadaw, et sarnasel ajaloolisel pöördepunktil rahwuswaheline kontrrewolutsioon kõik oma trumbid wälja paneb, meehehitlikku wastupanekut organiseerides, ja siit on ka arusaadaw rahwusdemokratismi kõige ägedam wäljaastumine just praegusel ajajärgul. Seda enam halastamata wastulöögi peab see kontrrewolutsiooniline wool leidma kõigis meie töö üksikutes lülides, waja lõpulikult purustada see eesti kulaku ja walge-eesti faschistlise kodanluse agentuur, juurtega wälja kiskuda lepikkus ja mäda liberalism selle woolu wastu.

Wõitlusesse kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi lõpuliku purustamise eest peawad wiibimata astuma kõik organisatsioonid, kõik üksikud lülid meie töös laiade töötawate hulkade mobiliseerimise kaudu, samal ajal mitte minutikski unustades wõitlust kahel wäerinnal meie parteis, parempoolse kallaku, kui peahädaohu,

wastu praegusel ajajärgul, „pahempoolsete“ sõnakõlksude vastu; suurwene kallaku ja kohaliku rahwusluse vastu partei pealiini eest.

Praegusel astmel, kus rahwusdemokratismi kandja ilukirjanduses tuntawal määral paljastatud, tuleb päewawalgele tuua rahwusdemokratismi juured ja teoreetilised seaded, et tema kontrrewolutsiooniline nägu igalpool tema peiduurgastest lagedale tuua ja ära häwitada. Pole ju mingit kahtlust, et kontrrewolutsiooniline rahwusdemokratism oma kahjutegewad juured igalepoole laiali on ajanud, ning oma agentuuri loonud igal meie tööalal, et ta agentuur on olemas isegi meie parteis.

Selleks wõitluseks kohustab meid otsekohe sm. Stalini kiri „Proletarskaja Rewoluutsija“ toimetusele, mis kogu meie partei tähelpanu juhib wõitlusele mitte ainult enamluse ajaloo wõltsijate vastu, waid kogu teoreetilisel wäerinnal, eriti rahwuswahelise kontrrewolutsiooni eelsalga trotskismi retsidiiwide vastu, sotsfaschistliste ideede lewitamise vastu, kus aset leidnud kahjutegijad Rubin, Kondratjew ja teised.

Peatame siin mõne üksiku põhiküsimuse juures, mis iseloomustawad eesti kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi kahjutegewaid teoreetilisi seadeid.

I. Rahwusdemokratismi sotsiaalne alus

Rahwusdemokratismi aluseks on eesti kulaklus, ja tema ideed sulawad ühte walge eesti faschismi ideedega. Ta eitab kihinemist eesti asundustes NSW Liidus ja isegi Eestimaal, seades talurahwa sealjuures walitsewaks klassiks ja proletariaadi diktaatuuri aluseks.

Kuid rahwusdemokratism ei tunnista ennast süüdi kihinemise eitamises. Wastupidi. Ta teeb isegi wäga rewolutsioonilisi sõnu kulakust ning ajab mitmesuguseid targutsi. Kuid kulak on nende teooria järel ainult *wene* külas, *eesti* asunduses teda ei ole. Sellepärast tuleb meil kõige esmalt lagedale tuua kontrrewolutsioonilise eesti rahwusdemokratismi teoreetiline seade klassilise kihinemise eitamise alal.

Milles seisab see teooria?

Kõigile on tuntud Kullerkupu kirjutused eesti asunikust keskmikust Kauges - Idas, Kaukasuses ja mujal, „kellel klawerid toas, plekkkatustega majad“, kes „wara üles, hilja woodi“ „oma palehigis tööd tehes haljale oksale tõusnud“ ja nüüd „wabade peremeestena sotsialismi ehitawad“ ja üpris wäga „kultuuri“ järele janunewad.

Samuti Ain Rannaleedi „realistilised luuletused“ ja talurahwa hääbumisest lumesanges. Kõigi nende kirjutuste juures, mis nimetatud autorite sulest ilmunud „Noortes Kommunaarides“, „Sädes“, „Siberi Teatajas“, „Kommunaaris“ ja mujal, mis osalt juba paljastatud „Edasi“ ja „Leekide“ weergudel 1929—1931. a., oleks peatada üleliigne, sest kõik need targutused on kõige labasemalt pastor Niguli raamatust sõna-sõnalt maha kirjutatud. Need Kullerkupu ja Ain Rannaleedi targutused ei anna meile weel küllalt selget pilti kogu rahwusdemokratismi kontrrewolutsioonilisest waadete süsteemist, kellel oma sotsiaalne baas — kulak eesti asunduses ja walge eesti faschistline kodanlus, kellel oma kindel organisatsiooniline worm ja ilmawaade.

Waatame rahwusdemokratismi tema ajaloolises arenemises ja algame eesti asunduste kihinemisega.

Meie ees on koguteos „Kolm aastat“, Wenemaa kommunistliku partei keskkomitee eesti osakonna kirjastuse wäljaanne oktoobrirewolutsiooni 3. aastapäewaks 1920. a., kus ära trükitud Jakob Palwadre sulest kirjatükk „Eesti töörahwas Wenemaal“, mis on täieliseks kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi ideeliseks ja organisatsiooniliseks platwormiks. Sealt loeme:

„Majanduslikult on eesti asunik paremas järjes, kui wene talupoeg, — tähendab, ta kartis oma olukorra eest. Aga waadaku eesti asunik, kelleks teda peetakse. On tuttaw *Wenemaa walitsuse waade* talupoja pääle. Talupoegi jaotatakse kolme kihti: kehwtalupoeg, kesktalupoeg ja kulak. *Nõukogude wabariigi aluseks*, täieõigusliseks kodanikuks on tunnistatud kehwtalupoeg, kes walitsuselt kaitset leiawad ja kes ise *walitsejaks on*. Nüüd tuleks otsusele jõuda, kes on eesti asunik, kas esimesest wõi teisest liigist. Siis wõime kergesti otsusele jõuda, kui asunikke tunneme, et nad omal jõul tööd teewad, et nad wõrast tööjõudu ei eksploateeri. Tähen-

dab oma enamuses eesti asunik kuulub esimeste hulka, see tähendab kesktalupoja hulka ja seega on ta tunnistud walitsewaks kihiks ja kui walitsew kiht leiab ta walitsuselt kaitset kõige suuremal määral. Tähendab, majanduslikku põhjust ei ole pidada asunikke kontrrewolutsionääreks, ei ole ka neil ise põhjust olla nõukogu walitsuse wastu, waid nad peaksid olema ühes rewolutsiooniliste ollustega.“ (Palwadre, Eesti töörahwas Wenemaal. 1920. aastal.)

See wäljawõte ei waja mingisugust selgitust. Siin on rahwusdemokratism oma „aadama“ ülikonnas meie ees. Kolmandamal oktoobrirewolutsiooni aastal jagab meie rahwusdemokratismi teooria järele ainult „Wenemaa walitsuse waade“ (missugune haisew, marurahwusline kõnekään) talupoja kihtidesse, kuna meie, s. o. eestlastest tööliste waade eesti asuniku peale, nagu näete, on sarnane, et *seal kulakut ei ole, on ainult asunik, kesk-talupoeg*, kes pealegi *walitsew klass*, s. o. *proletariaadi diktatuuri alus*.

Sarnast klassiwaenlase, kulaku kinnimätsimist ja klassiwahekordade wassimist eesti asunduses, pealegi ajajärgul, kus eesti kulakute kontrrewolutsiooniliste bandede tegewus Domkinos, Moloskowitsas, Kaukasuses ja mujal weel elawalt talusulaste ja kehwikute meeli kõitsid, loomulikult ei saa nii lihtlabaselt toimetada. Kuidas maskeerib rahwusdemokratism siin oma õiget nägu? Millega ta põhjendab, et eesti külas ei ole kulakut? Ta algab eesti asunduste poliitilist ja majanduslist analüüsimist juba nende tekkimisest peale ja leiab kõige esiteks, et Eestimaalt rändasid Wenemaale tsaari ajal ainult talusulased ja mõisateenijad, sest mõisas töötades „see oli wiimane leib, mis töötades olla wõis. Talupojad aga masinaid tarwitusele wõttes, surusid sulased taludest täiesti wälja ja tegid tööd oma perekonnaga.“

„Arusaadaw, et see wilets kerjuskott ei pakkunud kellegile lõbu, ning äratas nooris põllutöölises tungi wabaks tööliseks saada (küll on ilus: kapitalistliste walmistuswahekordade juures „wabaks tööliseks“ — H. S.) ehk leida oma maalappi, kus end tundes *peremehena* (!? H.S.) wõis orjata ööd kui päewad. Eestimaa neile kodu ei pakkunud. Eesti ei annud neile tulewiku lootust. Wäga loomulik, et weneusu Eesti tulekuga, ristirüütlite ja eesti noorte peremeeste ikkest wabanedes, wõis see ühiskonna-kiht endale otsimise teel elutingimusi luua. Otsides ja rännates leidiski see kiht Wenemaa laialises laanes omale kodu.“ (J. Palwadre, sealsamas.)

Jättes kõrwale selle wäljawõtte „stiililise“ küsimuse, mis haiseb eesti tõusiku ideoloogiast, jätame samuti kõrwale eesti asunduste tekkimiseloo Wenemaal ja põhjused, mis rahwast Eestimaalt wäljarändamisele sundisid, mille kohta üldjoontes kirjutatud raamatukeses „Nõukogude lipu all“, tähendame siinkohal ainult niipalju, et mitte ainult mõisateenijad ja talusulased ei rännanud Eestimaalt wälja, waid tuntaw protsent wäljarändajatest, eriti esimine laine XVIII sajandi lõpul, olid jõukad talupojad. Näituseks Domkino asundus on tekkinud mõisamaal, mille ostis mõisnik-eestlane ja pärast maa edasi müüs. Samasugust pilti wõime leida Ljelinos—Wolosowo raioonis ja mujal, mis tõendab, et wäljarändajate seas oli kõiki kihte, isegi mõisnikke.

Sellest loomulikult ei hooli autor, sest rahwusdemokratismil on waja luua süsteem, millega algada ilma kulakuta eesti asunduse arenemisest. Ja see süsteem algab sellega, et „Eestimaalt rändas wälja ainult eluaegne mõisaori ja talusulane“. *Neis ei olnud kihinemist, ei olnud kulakut*. Teiseks paneb siin autor aluse teooriale, et ka Eestimaal ei ole talurahwa seas kihinemist, sest „talupojad aga, masinaid tarwitusele wõttes, surusid sulased taludest täiesti wälja, ja tegid töö oma perekonnaga“.

Nii siis ei olnud Eestimaal wäikepõllupidamise kihinemist, kuna maaproletariaat Wenemaale wälja rändas. Waatame, kuidas areneb eesti asunik Wenemaal rahwusdemokratismi walgustusel. Mis sai „moonakast ja talusulasest“ edaspidi „lais laanes“.

„Asunikud talupojad wõisid tsaariajal ainult metsalaani põlluks muuta. Kuid siiski *ööd ja päewad tööd tehes wõisid nad oma wisaduse ning tööarmastuse tõttu wene talupojast majanduslikult paremale järjele jõuda, warstigi wõis eesti asunik wene talupojale oma usinuse ja wisadusega põlluharimises ja ka elamises eeskujuks olla*. Koha omanikuna (missugune imekspanemise-wäärt armastus „omaniku“ wastu — H. S.) põldu harides andis majanduslikud

wõimalused eesti asunikul oma elu paremini sisse seada, kui seda wene talupojad oma majanduslikes tingimuses ning muil põhjusil (? H. S.) suutsid teha.“

Tähendab, sulane ja mõisatööline asudes Wenemaale „metsalaani põlluks muutma“ pääsis „haljale oksale“ (loe muidugi kulakuks, sest kõik pole saanud ju eesti asundustes „haljale oksale“, waid jäid keskmikuks, kehwikuks, sulaseks jne) „wisa tööga“, eneseeksploateerimisega. Just samawiisi „luuletasid“ rahwusdemokratismi kandjad eesti ilukirjanduses, seega on nende eesti asuniku eneseeksploateerimise teooria just siit maha kirjutatud. „See on esimene *samm sihikindlale kahjutegemisele teoreetilisel wäerinnal*. Ja siin jätkub rahwusdemokratismi ideoloogidel isegi jultumust sarnast eneseeksploateerimise teooriat ja kulaku eitamist nimetada ÜK(e)P 8. kongressi poliitikaks, kirjutades: „Wäljammnes sellelt kokkuleppe seisukohalt, mida omandas oma otsuses 8. parteikongress keskmiste talupoegade kohta, kes wõõrast tööjõudu kasusaawa sihiga ei tarwita, peab meie partei eesti asunikude hulga kohta samasugusele seisukohale asuma, kui üldse keskmiste talupoegade wastu.“ (J. Palwadre, Eesti töörahwas Wenemaal).

Kuidas jõudis eesti asunduses kulak „haljale oksale“ ja kuidas arenesid eesti asundused üldse, selle juures peatame pikemalt allpool. Siinkohal olgu ainult tähendatud, et see eneseeksploateerimise teooria on eesti kulakult wõetud, kes oma eksploateerimist just „wisa tööga“ weel tänapäew püüab maskeerida. „Haljale oksale“ tõusis kulak eesti asunduses kõige jõhkrama eksploateerimisega, mille wiisid paljugi lahku läksid wene kulaku eksploateerimisewiisidest. Sellest kõigest allpool.

Praegu waatame aga weel mõnda rahwusdemokratismi trikki, millega ta tõendada püüab, nagu ei oleks eesti asunduses kulakut.

Peapuuhoobeks rahwusdemokratismile on eesti asunduste kultuurne tasapind. Sest waadake ometi, eesti asunik pole ju see, mis wene talupoeg, ta on kultuurne põllumees ja seega ei tohi teda kuidagi kulakuks tembeldada. Sarnane on Kullerkupu Kauge-Ida eesti asundus, samane „kultuurne keskmik“ on tal Nurmekundes, kellel klawer toas jne. Sarnane seade oli 1929. a. Leningradi oblastis Krestsõi raiooni parteiorganisatsioonil, kui sinna parempoolne oportunist ja kahjutegijad juured sisse olid ajanud. „Kamsowa eesti külanõukogus ei olegi suuremat kulakuid, seal on kultuursed talupojad,“ — nii targutasid raiooni organisatsioonidesse sisse pugunud oportunistid, kui seal parempoolne praktika purustati. Olgu tähendatud, et sealsamas Kamsowos 1931. a. kulakute, walge Eesti ja kirikumeeste ühisel tegeiwusel kõige alatum mõrtsukatõõ toime pandi, mille ohwriks langes küla aktiivist sm. Kiiw. See mõrtsukatõõ wõrsus rahwusdemokratismi „kultuurse talupoja“ teooriast, teda audus oma põues parempoolne oportunist. Kultuurse talupoja küsimuses on parempoolse kallaku ja rahwusdemokratismi wahel täieline üksmeel.

Kust on see „kultuurse talupoja“ teooria pärit? Milles peituwad ta juured?

„Kultuurse talupoja“ teooria on wõetud eesti marukodanluselt, maha kirjutatud pastor Niguli pamfletist „Eesti asundused Wenemaal“, fashistline teooria, mis räägib haridusest „üldse“ ja „rumalast mahajäänud Wenemaast“, on lahutamata osa sotsfashistlisest teooriast.

Meie kõik teame, et „kultuur“ tsaariajal ja kultuur peale oktoobrirewolutsiooni põhjalikult üksteisest erinewad, niisama nagu walmistuswiisid. Peale oktoobrirewolutsiooni algas kohe kõige ägedam wõitlus elu ja surma peale kodanlise kultuuri ja proletaarse kultuuri wahel. „Kes keda“ otsustatakse ka sellel wäerinnal klassiwõitluses.

Mida leiame rahwusdemokratismi platwormis eesti asunduste kultuurse tasapinna kohta?

Seal ei tehta mingisugust wahet kultuurile tsaariajal ja proletariaadi diktatuuri ajajärgus: „haridust“ andis haridusministeerium, „haridust“ annab ka nõukogude walitsus. Wahe seisab ainult selles, et tsaariajal anti seda wäga napilt, kuna nõukogude walitsus käib pööraselt peale, et asunikud haridust omaks.

„Wäga hästi mäletame tsaariaegset ebaõiglast seisukorda (kuula ometi?! —H.S.), kui „semski natshalnik“ oli külas kõige elu a- ja o-na, ning isprawnik

jumala ja tsaarina. Kui siia juurde arwata haridusministeeriumi waenulikkust hariduse wastu ja schowinismi, millest hõõgus tsaari-ministeerium, siis on arusaadaw, et eesti asunik ei wõinud loota wastutulekut haridusalal Wene walitsuse poolt (J. Palwadre).

Waadake nüüd, tsariajal on „wene walitsus“, samuti kui nõukogude ajal ikka „wene walitsus“, muutunud pole midagi. Teiseks püüab see wäljawõte meile selgeks teha, nagu oleks tsaariministeerium olnud „waenuline hariduse wastu“ eesti asunduses. Iga poliitiliselt wähegi kirjaoskaja pioneer teab meie päiwil, et tsaariministeeriumil olid eesti asundustes „isprawnikud“ ja „semskinatshalnikud“ suurel määral eestlastest enestest, et ta mustasajalist kultuuri eesti kulakuluse kaudu ohtralt laiali laotas, hulgana kirikukoole ja kirikuid ehtas, mis sulase, kehwa- ja kesktalurahwa kammitsas pidi hoidma. Igaüks teab, et isegi tsaari suguwõsa Leningradis eesti kodanlusele aitas Jaani kirikut ehitada ja aineliselt ülewal pidada, teda kõige ohtramalt toetas. Milleks? Kas selleks, et „hariduse“ wastu waenulik olla? Ei, waid selleks, et eksploateeritawaid hulki ka „hariduse“ teel sõnakuulmises hoida. See „haridus“ oli selleks, et asunik-kulakule eesti asunduses wõimaldada töötawa talupoja eksploateerimist. Sedasorti „haridust“ jagati haridusministeeriumi poolt ohtralt.

Rahwusdemokratism aga maalib meile seda „haridust“ kui wäga ja wäga kasulikku asja, mille jagamisel tsaari haridusministeerium wäga ja wäga kitsi olnud. Kas see ei ole kõige jõhkram kahjutegemine ideoloogilisel wäerinnal?

Milleks muutus see asuniku „hariduse“ lugu peale oktoobrirewolutsiooni rahwusdemokratismi walgustusel? Haridus jäi selleks samaks, mis ta oli tsaari ajal, ei mingit muutust, ei sõnakestki sellest, et oktoobrirewolutsioon purustas kodanlise kultuuri aluse, et algas kõige ägedam wõitlus proletaarse kultuuri eest ja kodanlise kultuuri wastu, mis on lahutamata osa klassiwõitlusest, et samasugune põhjalik muudatus sündis ka eesti asundustes, kus sulased ja kehwikud proletariaadi juhtimisel, liidus keskmikuga, asusid wõitlusele „sisuliselt proletaarse, wõimiliselt rahwuslise kultuuri eest“ (Stalin) eesti kulakuluse ja walge eesti kodanlise kultuuri wastu.

Rahwusdemokratism aga arendab eesti asunduses tsaari kultuuri rahulikult edasi, annab seda nõukogude walitsuse ajal ainult ohtramalt.

Waatame, mis sai rahwusdemokratismi walgustusel tsaari kultuurist eesti asundustes peale selle, kui „majandusliselt“ eesti asundus ühes kulakuga, sandarmitega, walgete bandiitidega jne jäi terwikuks, „keskmikuks“, proletariaadi diktatuuri aluseks ja walitsewaks klassiks.

„Hariduslikult ei ole ka põhjust asunikul wastuleeris olla, mitte ükski riik ei ole hariduslikult nii palju wastu tulnud, kui praegune wene tööliste ja talupoegade riik. Ja kui walitsewale klassile (ikka walitsew klass?! — H.S.) on hariduswäraw asunikule (loe: ka kulakule — H.S.) alaliselt lahti. *Ei ole tarwidust (kuula ometi — H. S.) palwemajade taha peituda, ega kopikuid koguda, et kooli luua ehk ellu kutsuda.* Siin awab walitsus ise niipalju koolisid, kui iganes asunikud ise soowiwad ja kui palju seks tarwidust. Riigi poolt peetakse ülewal klubid, kursused, igasugused wäliskooli hariduslikud asutused ja on tarwis ainult tahta ja soowida, kui nad tärkawadki ellu.“ (J. Palwadre, sealsamas.)

Nii siis eelpool seletas rahwusdemokratism, et tsariajal koolid, kirikud, palwemajad ja kogu „hariduse“ eesti asundustes asunikud ise ülewal pidasid ja sellel alal wäga suurt aktiivsust üles näitasid. Nõukogude walitsuse ajal annab aga rahwusdemokratism eesti asunikule otsekohe loosungi: ära kõrtki liiguta proletaarse kultuuri arendamiseks. Milleks muuks siis „ei ole tarwidust kopikuid koguda, et kooli luua ehk ellu kutsuda“. Seda kõike peab „walitsus“ tegema. See oli kulaku loosung. Selgemalt ei saa ju enam kontrrewolutsioonilist üleskutset nõukogude kolmandal aastapäewal awaldada. Nõukogude walitsuse koolipoliitika on kogu aeg selles seisnudki, et kehwa- ja kesktalurahwa aktiivsust mobiliseerida ja laialdast isetegewust äratada wõitluseks kaswawa proletaarse kultuuri eest.

Ka siin on jällegi rahvusdemokratism kontrrewolutsioonilise kahjutegijana ametis. Ta pani papp Niguli ja walge eesti kodanluse püüded „nõukogude keelde“ ringi ja andis selle asunikule elluwiimiseks.

Nii algab rahvusdemokratiismi waadete süsteem peale juba klassilise kihinemise eitamisega wäljarändajate seas. Wäljarändajad talusulased ja mõisatöölised arenesid Wenemaal eneseeksploteerimise teel „haljale oksale“, kus puudub kulak, on waid kultuurne talupoeg, kui walitsew klass. On klassiline kihinemine kõrwaldatud, siis pole eesti asundustes ka enam klassiwoitlust, on waid üldine klassirahu.

See on papp Niguli õpetus.

Seega on rahvusdemokratiismi sotsiaalne alus rahvusline (eesti) kulaklus, kuna ta ideed otsekohe ühte langewad walge eesti kodanluse ideedega. Enne aga, kui selle küsimuse waatlemise juurde minna, waatleme lühidalt, missugune oli tegelikult kihinemine eesti asundustes kuni suure murranguni ja missugused olid need erilised põhjused, mis eesti asundustes kapitalistlist ollust, kulakut, palju lopsakamalt „haljale oksale“ aitasid, kui ümberkaudu põhirahwuste külades.

Eesti asundused on üle NSWLiidu laiali pillatud. Sm. Paklari uurimisematerjalide põhjal wõime eesti asundusi jagada suure murrangu ajajärgu alguks järgmiselt wiieks tüübiks:

Asunduste tüübid ja geograafiline asetus	Asukohtade arw	Neis talumajapidamisi	Neis elanikke
I. tüüp — krundimaade süsteemiga: Leningradi oblast, Lääne oblast, Lääne-Siberi metsastepid, Wologda, Kostroma, osalt Uraal	340	15.900	80.000
II. tüüp — põhja metsade ja taiga raioonid: Opaarino raioon, Uraal, Siberi Taara, Tomski, osalt Minussinski, Krasnojarski ja Kanski taiga	85	3.528	18.000
III. tüüp — lõuna stepi-terawilja raioon: Krimu, Põhja-Kaukasus, Wolga pahem kallas, Kesk-Uraal, Kasakstan ja Altaicelsed stepid Lääne-Siberis	60	2.134	12.830
IV. tüüp — aiawilja majapidamise asundused: Mustamere kallas Kaukasuses ja Krimmis . . .	10	520	3.360
V. tüüp — kalameeste asundused Jaapani mere rannal	3	183	1.600
Kokku . . .	498	22.265*)	115.790

Kuipalju eesti asundused üle NSWLiidu laiali pillatud, siis ei saa neis juttugi olla ühetaolisest kihinemisest, sest arenemine on iga tüübilises majapidamises läinud erinevalt. Keskkuju eesti asundustes moodustab siiski krundimaade grupp (50% kogu põllumajand. asunikkuude arwust), kus kihinemine keskmiselt üle NSWLiidu annab 50—60% keskm., 15—20% kulakuid ja 30—35% maaproletariaati ja kehwtalurahwast. Pea samane on sotsiaalne kihinemine Põhjamaa metsaraioonides. Need kaks gruppi kokku annawadki meie eesti asunduse põhitüübi. Nad on keskmik-asun-

*) Peale selle majapidamised, mis üksikult teiste rahwustega segi elawad,

dused, kus kulakline kiht võrdlemisi tugewam, kui ümberkaudu külades. Kehwikuid aga vähem.

Sarnane oli üldjoontes sotsiaalne kihinemine eesti asunduste põhitüübis 1928—1929. a.

Siinkõrwal aga leiame ülejäänud tüüpides, eraldi terawilja raioonides, Kaukasuses, Kasakstanis ja mujal eesti asundusi, kus kuni 50—60% wõrast tööjõudu eksploateeriwad majapidamisi oli, kus ohtralt eksploateeriti ümberkaudseid enam mahaäänud rahwusi.

Täpsemaks selgituseks toome veel mõned arwud kihinemisest eesti asundustes Leningradi oblastis, mis 1926—27. a. kohta käiwad, mis kogutud komulikooli õpilaste poolt ja sm. Reeseni poolt läbi töötatud 1931. a.:

Raiooni nimetus	Kehw- majapid. prots.	Keskmi- majapid. prots.	Kulakliste majapid. prots.
1. Punase Struugi	25,6	66,9	7,5
2. Wolossowa	22,8	63,0	14,2
3. Moloskowitsa	23,2	50,0	26,8
4. Polno	25,2	67,6	7,2
5. Ondowa	20,2	53,7	16,1
6. Nowoselje	21,0	70,8	8,2
7. Oranienbaumi	21,6	64,9	13,5
8. Krestõi	33,6	49,1	17,0
9. Plüssa	26,0	68,0	6,0
10. Tosno	—	91,6	8,4
11. Pestowo	22,0	45,8	32,2
Keskmine	23,7	64,1	12,2

See tabel kannatab kahtlemata suurte puuduste all. Kulakline kiht on siin paljudes raioonides silmatorkawalt vähendatud, näituseks P. Struugi, Polno, Nowoselje, Plüssa ja teistes raioonides, sest materjalide kogumise juures õpilaste poolt polnud võimalik neid tarwiliselt kontrollida. Kuid seegi puudulik tabel kinnitab meie wäidet eesti asundusest kui keskmik-asundusest, „kus kulakline kiht võrdlemisi tugew“ (ÜK(e)P Leningradi oblastikomitee otsusest).

Samade materjalide põhjal tarwitati eesti asunduses palgalist tööjõudu:

Aasta-sulaseid ja tüdrukuid	3,4%	majapidamistes
Suilisi mehi	2,3%	„
Suilisi naisi	5,2%	„
Karjaseid	24,4%	„
Päewilisi	16,1%	„

See tabel kinnitab veel kord, et eesti asundustes wõõra tööjõu eksploateerimine Len. oblastis palju kõrgem oli, kui wene külades.

Kuid majandusline jõukus ja otsekohene „seaduslik“ eksploateerimine ei ütle meile veel kõiki eesti asunduste kihinemisest ja eksploateerimise wiisidest. Kuidas jõudis siis tegelikult kulak eesti asundustes „haljale oksale“?

Et wastust leida sellele küsimusele ja enam-wähem omale ette kujutada eesti asunduste kihinemise protsessi, ei tohi unustada mõnda „wäikest“ üksikasja, nimelt isesuguseid eksploateerimise wiise eesti külades. Milles seisawad need iseäralised wiisid?

Esitaks kultuurses tasapinnas. See on õige, et Eestimaalt wälja rännates asunikud endaga kaasa tõid tuntawalt kõrgemad kultuurilisemad põllupidamise wiisid: mitmepõllupidamise, masinate tarwituse jne. Kõrgema põllupidamise kohaselt oli asunik wastuwaidlemata ka üldise hariduslise tasapinna poolest kõrgem — kirja-

oskajam jne. See on wastuwaidlemata tõsi, et asunik suutis oma majapidamise ümbruskonnast „paremale järjele seada“. Kuid ainult inimesed, kes igasuguse poliitilise häbitunde kaotanud, ehk otsekohesed klassiwaenlased, wõiwad luuletada, nagu oléks see kõrgem tasapind kätte saadud „wisa tööga“, „kus wõõrast tööjõudu kasusaawaks otstarbeks ei tarwitata“, „wara üles, hilja woodi“. Asi seisab selles, et eesti asunik, tuues endaga kaasa rohkem arenenud lääne kultuuri, tõi *sellega kaasa ka palju peenemad eksploateerimise wiisid*. Ta oskas oma naabrit (wäga tihti teisest rahwusest) palju edukamalt eksploateerida, kui tema kohalik klassiwend-kulak. See on üks peapõhjusest, miks eesti asundustes differentseerimine tsariajal palju kiiremini kapitalistlist teed läks, kui mujal. See iseäraldus on oma jäljed järel jätnud kuni siiani. Kultuurne tasapind oli samuti see, mis kulakule eesti asunduses suurel määral aitas ennast warjata kogu ajajärgul, kus meil peamiselt maksew oli kulaku piiramise poliitika. Ta kasutas siin rahwusdemokratismi „kultuurse talupoja“ teooria täiel määral ära ja näitas imekspanemisewäärt paenduwust üles, tarwitas warjatud eksploateerimise wiisid, hoides wormiliselt ennast alatasa nõukogude seadustiku piirides. Kui kaugele ulatas sarnane warjatud eksploateerimine, näitab järgmine lugu. Kuni 1930. a. elas Oudowa raioonis mõisnik „keskmik“ Sunter, kellel oli paarkümmend karilooma, poolsada ha põllumaad ja kõik muu wastaw mõisa majapidamine. „Oma perekonna jõul“, mis ainult 4 liiget suur, „tehti kogu töö ära“, ainult wahest tarwitati päewilisi „mitte kasusaawaks otstarbeks“. Küsitakse, kuidas wõis sarnane mõisa 12 aastat proletariaadi diktatuuri wälja kannatada ja ikka „keskmikuks“ jääda, kuna ta juba oktoobris oleks pidanud saama likwideeritud, kui suurmajapidamine? Lähem tutwunemine näitab, et see mõisa muutus „keskmikuks“ just rahwusdemokratismi „kultuurse talupoja“ teooria abil. Ta tegutses järgmiselt: üks wend perekonnas täitis tehnilise direktori kohuseid—juhatas majapidamist, seadis plaanid kokku ja nii edasi. Teine wastutas selle eest, et kindlustada plaanide täitmist tööjõuga, aga nii, et kõik oleks „kultuurne ja seaduslik“. Selleks õppis ja uuris ta igapäew nõukogude seadustikku, esitas üldist ettewõtet nõukogude walitsuse ees kui kultuurset „eeskujulikku“ majapidamist. Kolmanda wenna ülesanne seisis selles, et asunduses „kultuuri“ arendada—ta organiseeris koolimaja ehitamist, töötas aktiivistina punases nurgas, laskis ennast isegi punase nurga juhatajaks walida. Selge, kolmanda wenna ülesanne seisis selles, et ümberkaudset keh- ja kesktalurahwast oma mõju all hoida.

Nii ei tegutsenud mitte ainult Sunter, waid kogu eesti asunduste kulakline kiht. Rahwusdemokratism aga muretses selle eest, et sarnasele jõhkrale eksploateerimisele teoreetiline eesriie muretseda. Ja ta leidis selle papp Niguliit, „tähiste wahetajatelt“, kultuurse tasapinnas.

Milles seisid warjatud eksploateerimise wiisid eesti asundustes?

Esiteks, fiktiivsetes talukohtade jagamises, mis eesti asundustes lopsakalt õitses, mida registreerisid kulaku käsikud külanõukogude kaudu.

Teiseks, põllutõõriistadega, millega eesti kulaklised majapidamised olid juba tsariajast paremini warustatud.

Kolmandaks, päewatöölise eksploateerimises, kus nõukogude seadustikku kasutati, milles ühel ehk teisel juhusel (haigused jne) keh- ja keskmajapidamistel lubati päewilisi tarwitada, ilma et see muid järeldusi endaga kaasa oleks toonud. Eesti kulakline kiht näitas siin oma „kultuurset“ leidlikkust isegi selles, et wahest terve küla peale kollektiivne sulane wõeti, kes külakorras käies kogu kulakluse kõige jõhkramaks eksploateerimise ohwriks oli: töötas ühe juures „lubatud“ päewad ära, siis rändas ettenähtud korras teise, kolmanda juurde jne.

Neljandaks, kasulaste eksploateerimises. Waewalt leidub eesti asunduses kulaku majapidamist, kellel pole olnud „kasupoeg“ ehk „kasutütar“, kes tegelikult aga oli sulane, tüdruk. Ei puudunud isegi omawaheline kirjalik leping. Näituseks weel 1930. a. andis Struugi raioonis üks sarnane „kasutütar“ oma „kasuisa“ kulaku ja kiriku esimehe kohtusse, kus selgus, et jumalateener „kasusaawas mõttes“ oma „kasutütart“ kõige jõhkramalt rea aastate jooksul kirjaliku lepingu põhjal oli eksploateerinud.

Krestsõi raioonis, kus parempoolne oportunist samuti kultuurse „keskmiku“ peale orienteerus, peeti 1929. a. kohut kulak Pelti üle, kes 8 aasta jooksul 8 sulast „kasupojaks“ oli võtnud ja samapalju, loomulikult, neid ilma mingisuguse palgata „isamajast“ põllutöö hooaja lõpul minema ajanud.

Wiimasele, kes lõpuks eksploataatori süüpingile wiis, andis ta „palgaks“ kana, öeldes: „las see jumala lind muneb sulle kuld mune“.

Wiendaks, karjaste eksploateerimises. Krundimaa süsteem andis siin laialdase võimaluse. Pea iga wiies majapidamine eesti asunduses pidas palgalist karjast ja see oli jälle üks warjatud eksploateerimise wiis, sest karjase pidamine ei toonud igakord enesega kaasa hääleõiguse ärawõtmist ehk muid kitsendusi. Hulgana kasutasid kulaklised majapidamised karjaste tööjõudu heinamaal ja põllul.

Kuendaks, talgudega, mida suuremas enamuses ohtralt korraldasid jõukad majapidamised, kus, s. o. talgudel, nagu teada, tööd tehakse wiina eest.

Kui nüüd eespool toodud statistiliste andmete juurde lisame need salajased eksploateerimise wiisid, mida kulak eesti asundustes oma kultuurse tasapinna tõttu väga ohtralt tarwitas, siis selgub meile täies ulatuses, mil teel läks eesti asunduste arenemine, et kulak eesti asunduses on pääsenud „haljale oksale“ mitte „õöd ja päewad orjamisega,“ eneseeksploateerimisega, waid kõige jõhkrama sulase, kehwekesktalurahwa eksploateerimisega.

Sarnane oli üldjoontes kihinemine eesti asundustes enne suurt murrangut. Praegu sammub eesti asunduste kesk- ja kehwtalurahwas kollektiwiseerimise eesrinnas, lähenedes lõpulikule kulaku, kui klassi, likwideerimisele. Kuid ka praegusel kollektiwmajapidamiste arenemiseastmel annab see eesti asunduste eriline kihinemine ennast terawalt tunda.

Sarnane differentseerinud eesti asundus aga muutus kontrewolutsioonilise rahwusdemokratiismi teoorias „üldiseks asunikkuude kesktalurahwa massiks, walitsewaks klassiks“, proletariaadi diktatuuri aluseks.

Waatame nüüd lähemalt kuidas hindab rahwusdemokratism eesti asunikku poliitiliselt, kellena näeb ta talurahwast proletaarses rewolutsioonis.

Rahwusdemokratism ei tee mingisugust wahet kapitalistlise kihi ja kesk- ning kehwtalurahwa wahel. Kui trotskism eitab proletariaadi liitu kesktalurahwaga, siis seab rahwusdemokratism talurahwa terwelt, ühes kapitalistlise kihi — kulakuga — proletariaadi diktatuuri aluseks. „Asunik pole kontrewolutsionäär, waid rewolutsionäär“, see on rahwusdemokratiismi lipukiri. See on kahjutegija Kondratjewi lipukiri.

II. Rahwusdemokratism talurahwast, kui walitsewast kihist ja proletariaadi diktatuuri alusest

Lenini õpetus proletariaadi liitlastest räägib talurahwast, kui rewolutsiooni reserwist, kus üksikute talurahwakihtide suhtes igal rewolutsiooni astmel proletariaadi partei isesugust taktikat tarwitab. Kominterni programmist loeme:

„Talurahwa asjus on kommunistlise partei ülesandeks, põllumajanduslisele proletariaadile toetudes, oma poole wõita kõik maa kurnatawad ja töötawad kihid. *Waljult wahet tehes talurahwa mitmesuguste rühmituste wahel ja arwestades nende erikaaluga*, peab wõidurikas proletariaat igawiisi toetama kehwu, poolproletaarseid talurahwakihte, andes nende kätte osa mõisnikkude maad, kergendades nende wõitlust liiakuwõtwa kapitaliga jne. *Edasi peab proletariaat erapooletuks tegema talurahwa keskkihid ja aktiivselt tagasi lööma igasugused kallaletungimised maakodanluselt, kes liitu teeb mõisnikkudega. Sedamööda kuidas diktatuur kindlamaks muutub ja sotsialistline ehitustöö areneb, peab proletariaat talurahwa keskkihtide erapooletuks tegemise poliitika asemel nendega kindla liidu loomise poliitikale minema, kusjuures ta aga mitte mingisuguse wõimujagamise waatepunktile ei tohi asuda. Sest proletariaadi diktatuur kinnitab ühelt poolt seda tõsiasja, et ainult tööstustöölised suudawad juhtida kogu töörahwa hulki; teiselt poolt on proletariaadi diktatuur kui ainuwõim ühtlasi ka proletariaadi kui töötawate hulkade eelwäe ja rohkearwuliste mitteproletaarliste töötawate kihtide ehk nende enamuse klassiliidu erikuju,*

kapitaliwastase liidu erikuju, selle liidu erikuju, mis on loodud kapitali täieliku kükutamise, kodanluse wastupaneku ja ta wõimu uuesti makspaneku katsete täieliku mahasurumise otstarbel ja mille eesmärgiks on sotsialismi loomine ja lõplik kindlustamine.“

See on lühikene kokkuwõte enamlisest taktikast, Lenini õpetusest talurahwa kohta rewolutsioonis. Ei wõinud ega saagi olla teist poliitikat ka eesti asundustes NSWLiidus.

Üldjoontes on ka Eestimaa kommunistiline partei igal ajajärgul leninliselt otsustanud talurahwa küsimust Eestis, sealseid iseäraldusi arwesse wõttes, kus wast üldise poliitilise liini praktilise läbiwiimise juures ühed kui teised wead kahtlemata aset leidnud, mille arutamine siinkohal meie ülesandesse ei käi.

Et aga rahwusdemokratism just sellele wõitluswäerinnale oma poliitilise kahjutegemise terawa otsa sihtinud, siis toome siin selgituseks pikema wäljawõtte Eestimaa kommunistlise partei nõupidamise otsusest, mis wastu wõetud 1926. a., mis ainult seda seisukohta täiendab, mis Eestimaal ilma parteil alati talurahwa kohta olnud: „Proletariaadi wõit Eestis ei ole wõimalik ilma kehwa- ja wäiketalurahwa toetuseta ning kesktalurahwa heatahtluse wastu. Sellepärast on EKP üks tähtsam ülesanne klassiwõitluse arendamine maal ja maatööraha hulkade koondamine kommunistliku partei ümber ja nende kaswatamine rewolutsiooniliseks wõitluseks ning proletariaadi diktatuuri teostamiseks ja toetamiseks.

Kõige esiteks tuleb muidugi tähelepanu juhtida põllumajanduslisele proletariaadile—77.500-le aasta-, sesooni-, kuu- ja päewatöölisele, keda ühes perekonnaliigetega on 123.000 inimest ehk 19% põllumajanduslisest rahwast. See on lahutamata osa Eestimaa proletariaadist. Tööstusproletariaadi organiseerimise kõrwal on EKP ülesandeks eeskätt just nende maatöölise organiseerimine. Selleks tulewad luua põllutöölise poliitilised, sõjalised, ametiühisuse, kooperatiivsed, poliithariduslised jne organisatsioonid, kuhu tarwis tõmmata ka metsa- ja käsitöölisi ning teisi poolproletaarlisi kihtisid maal. Ainult maaproletariaadi ja poolproletaarliste kihtide organiseerimise kaudu, nende organisatsioonide poliitilise mõju tõstmise läbi awaneb võimalus wäike- ja kesktalurahwa hulgas põhjalikumalt kaswatustööd teha ja neid kihtisid proletaarse rewolutsiooni reserwiks wõita.

Teiseks, poolproletaarsed talurahwakihid — kehwikud, kes end elatawad osalt palgatööst, osalt maaharimisest oma maalapil wõi rendimaal, kelle majapidamised aga niiwõrd wäiksed on, et maaharimine perekonna äraelamist ei kindlusta, mispärast nende kohtade pidajad on sunnitud suurema osa ülespidamist wäljaspool oma majapidamist otsima, palgatöölisena teenides. See talurahwakiht on Eestis kaunis rohkearwuline — popsid, saunikud, hingemaapidajad jne, kokku 21.800 majapidamist ehk 17,3 prots. põllumajandusliste üksuste üldarwust.

Proletariaadi wõit parandaks nende majapidamiste seisukorda põhjalikult ja otsekohe terwe rea sammude teel, nagu:

1) kodanliselt riigilt saadud ja erapankadelt tehtud laenude tühistamine ja riigining omawalitsuse-maksudest wabastamine,

2) maa juurdeandmine eesti tõusikmõisnikkude maade natsionaliseerimise arwel,

3) rendimaadel asuwa kehwa talurahwa wabastamine rendimaksimisest ja neile maade juurdeandmine töörahwawõimule sõjariistus ehk muul teel wastuhakkanud suurtaalupoegade majapidamiste konfiskeerimise läbi loodud maafondist.

4) kehwaade asunikude wabastamine maarendist, tasumaksimisest parunitele ja nende maade laiendamine eespool märgitud talurahwa majapidamistest.

Kolmandaks, kehwikud, s. o. wäiketalurahwas, wäikemaapidajad, kelle majapidamistes põllutöö peatõona seisab, kuid perekonnale mitte alati täit äraelamist ei kindlusta, mispärast wäikemaapidajad wahetewahel sunnitud on palgatöölisena kõrwal-tööd tegema metsatöös ehk teistes majapidamistes. Neid majapidamisi on 19.000 ehk 15,3% talurahwa majapidamiste üldarwust.

Ainult proletaarse rewolutsiooni täieline wõit wõimaldab selle kihi otsekohest ja täielist seisukorra parandamist, nagu:

1) wabastab kehwiki riigi- ja omawalitsuse-maksudest,

2) kaotab ära rendimaksimise (pooletera-, sega- ja igasuguse raharendi),

3) kustutab maha hüpoteegiwõlad kohtade pealt ja wabastab sellega wäikemaa-
pidaja liiakasuwtjate ja pangameeste küüsis,

4) annab tema korraldusse ja kasutada metsakarjamaad ja heinamaad,

5) toetab teda aineliselt kui ka sihtlaenu dega — põllutöomasinate, kunstwäetis-
ainete jne muretsemiseks,

6) aitab kaasa põllumajandusliste saaduste turule toimetamiseks ilma waheltkaup-
lejateta, luues selleks maotööraha kooperasioid jne,

7) wiib läbi põllumajanduse industrialiseerimise ja elektrifitseerimise, mis kogu
talurahwa seisukorda tuntawalt parandab ja temale kogu kultuurilise ilma saawutu-
sed kättesaadawaks teeb ning ühtlasi ka tema majapidamise tehnikalist alust tõstab
ja laiendab.

Kõik need kolm talurahwa-kihti wõiwad otsustawas rewolutsiooniwõitluses linna-
proletariaadiga täiesti ühise wäerinna luua ja moodustawad wiimasega kokku rahwa
enamuse, mis kurnajate jõust mitu korda tugewam on.

Kuid proletarse rewolutsiooni kordaminek oleneb õige suurel määral sellest,
missugusele seisukohale rohkearwuline *kesktalurahwakiht* rewolutsiooni puhul asub
ja kuidas tegutseb.

Kesktalurahwa all tuleb mõista niisuguseid talurahwa majapidamisi oma wõi-
rendimaal, mis perekonna ja majapidamise kulude katmisest teatawa ülejäagi anna-
wad, mida parematel aastatel kapitaliks muuta wõib ja kus wahel ka wõõrast töö-
jõudu tarwitatakse. Kesktalurahwa majapidamistest on üks kolmandik, kes ajutiselt
wõõrast tööjõudu tarwitab, kuid suurem osa neist majapidamistest on perekonna
tööjõu peale rajatud.

See talurahwakiht wõib niihästi oma majanduslise seisukorra kui ka kihiliste
waadete ja eelarwamiste mõjul proletariaadi rewolutsiooni peawägedele ainult õige
wäiksel arwul lisa anda. Sellepärast piirdub E.K.P. töö selle kihi hulgas peajasali-
kult sellega, et ta suuremat kogu rewolutsiooniwõitluses heatahtlikuks, erapoole-
tus kõrwalwaatajaks muuta, kes kodanlusete mitte aktiivselt kaasa ei aitaks.

See ei tähenda aga sugugi, et proletariaadi kommunistiline partei selle talurahwa-
kihi hulgas töötamisest lahti peab ütlema ja seda praegu ei saa tegema. Wastu-
pidi — Eestimaa Kommunistiline Partei seab oma ülesandeks kohe kesktalurahwa-
hulkades selgitustööd süwendada, et tema *neutraliseerimist lõpuni wiia*.

Wõitnud proletariaat jätab selle talurahwakihi majapidamised puutumata nende
seniste harijate kasutada. Kuid maaeraomanduse õiguse ärakaotamisega wabastab ta
ka kesktalupojad nende hüpoteegi-wõlgadest ja peale selle rentnikud rendimaksust
ja annab nende käes kasutada olewad erarendimaad neile põliseks tarvitamiseks.

Suurtalupoeg ehk n. n. „hallparun“ on kapitalistline ettewõtja põllumajanduses,
kelle majapidamine peajasjalikult palgatud tööjõul põhjeneb. Isiklikult on suurталу-
poeg talurahwaga ainult sel määral seotud, kuiwõrd ta oma majapidamises kehalist
tööd teeb. Tema peale langeb aga peajasjalikult majapidamise juhtimine ja organi-
seerimine ja sellepärast ei wõta ta isiklikult mitte alaliselt põllutööst jne osa.
Suurtalurahwas on Eestis kõige rohkearwulisem kodanline kurnajate kiht. Suurtalu-
poegade majapidamisi on 31.000 üksust ehk 23,5% talurahwa majapidamiste üld-
arwust 1.105.500 elanikuga, mis 16,2% põllumajanduslisest rahwast wälja teeb. *See
kiht on otsekohene proletarse rewolutsiooni wastane.*

Selle kihiga tuleb Eesti tööliklassil kõige ägedamat halastamatut wõitlust pidada
töötawa talurahwa wabastamiseks nende kurnajate ideelise ja poliitilise mõju alt,
kui ka temaga otsustawasse sõjariistu wõitlusesse astuda tema wastuhakkamise puhul
proletariaadi diktatuuri teostamisel. Seal, kus see talurahwakiht proletariaadi wõit-
luse korral erapooletuks jääb ja wastupanekut ei awalda, jääwad nende kohad puu-
tumata nende kasutada. Kõik hallparunite suurtalud ja kohad, mille omanikud töö-
rahwale, proletariaadi wõimu asutustele wastu hakkawad, konfiskeeritakse kõige
nende päralt oluga — inventari, kariloomadega jne — ning antakse eestkätt maa-
tameestele, popsidele, wäikerentnikkudele ja wäikemajapidamistele ühisharimiseks
ehk wäljajagamiseks.

Mõisad ja mõisataolised suurtalud, mida Eestis on 350 mõisamajapidamist, ja sõjawäelastele autasuks antud „suurtalud“, kus peremees isiklikult põllutööst osa ei võta, wõõrandatakse wiivitamata ja tasuta kõige päraltoluga ja antakse nende mõisate palgatöölisele ja maatameestele ühisharimiseks ja kehwa ning wäiketalu-rahwale maaajuurdesaamiseks.“ („Kelle päralt peab olema maa Eestis“. „Külwaja“ 1929. a.)

Sarnane on Eestimaa kommunistilise partei seisukoht talurahwa suhtes.

Kuidas hindab rahwusdemokratism talurahwast rewolutsioonis?

Ülewalpool nägime juba, et rahwusdemokratism eitab eesti asundustes klassilist kihinemist, seades asuniku walitsewaks klassiks ja proletariaadi diktatuuri aluseks, wõltsides seal juures kõige jämedamalt partei otsuseid ja Lenini õpetust proletariaadi diktatuurist, mille aluseks on proletariaat, tuginedes külas kehwa-talurahwale, kus kesktalurahwas on proletaariaadi liitlane wõitluses küla kapitalistilise olluse, kulaku, wastu *).

Waatame weel küsimuse teist külge, nimelt: kuidas hindab rahwusdemokratism talurahwast kapitalistlikes süsteemis ja proletaarses rewolutsioonis, mis sai eesti asunikust peale oktoobrirewolutsiooni?

Rahwusdemokratism ei tee mingisugust wahet tsaariwalitsuse ja proletariaadi diktatuuri wahel. Teiseks seab rahwusdemokratism talurahwa proletariaadi diktatuuri wõitmisel ja otsekohe rewolutsioonis terwikuna proletariaadi liitlaseks.

Peatame mõne üksiku kirjutuse juures:

„Oktoobrirewolutsiooni teostamisega anti ka uued ülesanded asunikule. Kui enne asunik kõigest awalikust elust kõrwaldatud oli, *kui tal walitsemise ja korraldamise asjus riiklikust seisukohast wõimata oli osa wõtta* (kuula ometi, sulane ja kehwik pidid tsaariwalitsusest osa wõtma — H. S.), siis oktoobrirewolutsiooniga anti need küsimused asunikule otsustada. Neid tõmmati seega riiklikkude, majanduslikkude ja poliitiliste küsimuste otsustamisele. Asunikel tärkas uus tegewusala, seni tundmata ja teadmata. Sest ta oli harjunud hommikust õhtuni tööd tegema ja iga asja peale umbusklikult waatama, ammugi ei wõinud ta meeli kergesti tööle wirgutada. Kaasa tundes ja huwitatud olles semskinatshalnikuist ja isprawnikuist lahti saada, ei suutnud eesti asunik omandada uut käiku.“ (J. Palwadre, Eesti töörahwas Wenemaal).

See on pöörane igasuguste sigaduste segu, mille üle ainult wõib imestada, et sarnane wäljendus kunagi nõukogude, pealegi parteilises kirjanduses aset leidnud. Esiteks on tsaariwalitsus ja proletariaadi diktatuuri walitsus rahwusdemokratismi walgustusel „üks kama kõik“ — walitsus on ikka walitsus, wahet seisab ainult, waadake, selles, et tsaariwalitsusest oli asunikul „riiklikust seisukohast wõimata osa wõtta“, nõukogude walitsuses on ta aga ise peremees. Ei salli rahwusdemokratism partei ega proletariaadi juhtiwat osa proletariaadi diktatuuris. Asunik, eesotsas kulakuga, on tal isewalitsew klass ja nõukogus peremees. Kas see teooria ei ole pärit Mahnoolt, kas ei lehka see tolaeagsest kontrrewolutsioonilisest hüüdsõnast: „Nõukogud ilma kommunistideta?“

Teiseks pole eesti kulak kunagi olnud huwitatud isprawnikust ja semskinatshalnikust lahtisaamisest. Ta on huwitatud ainult sellest, et ta ise „natshalnik“ oleks, et eesti asunduste sulaste, kehwa- ja kesktalurahwa kurnamine ainult *eesti kulaku* pärast oleks. Sulane, kehwik ja osa kesktalurahwast oli täiesti huwitatud, et „isprawnikust“ lahti saada, kuna kulak ühes mõisnikuga otse huwitatud olid „isprawnikust“.

Kolmandaks polnud eesti asunik-sulane ja kehwik, mõnel ajajärgul ja mõnes olukorras isegi osa kesktalurahwast, — kunagi umbusklik pealtwaataja kodusõjas, nagu rahwusdemokratism seletab, waid aktiivne wõitleja punawäe ridades kõigil wäerinidel ja ka eesti asundustes kulaku kontrrewolutsioonilise tegewuse mahasurumisel.

Eesti asundustes ei saanud olla klassirahu, mida wahutawal suul propageerib rahwusdemokratism, waid seal kees äge klassiwõitlus.

*) Kollektiwiseerimisega muutub talurahwa iseloom ja tuleb seda mööda ka wahetades muutus, kuid siin on meil tegemist ajajärguga, kus maksis ülemalkujutatud wahetades.

Kuulake, kuidas aga rahvusdemokratism oma luigelaulu klassirahust edasi kor-
rutab. Millega põhjendab ta klassirahu eesti asundustes?

„Ta (asuniku — H.S.) werre kaswanud orjalik waim ja *uskmatu naabritesse, mis ta ehk tema wanemad Eestimaalt moonu-wõi kandimeheks olles oman-
danud, ei lasknud asunikul uuest korrast aru saada*. Siia juurde arwata weel
see majanduslik seisukord, mis asunikku naabritest wälja laskis paista ja siis
need *palwekoolimajad, wäikekodanliku waimuilmaga* õpetajad kaswatasid
umbusku uue korra wastu weel suuremaks ja asunik jäi külmaks, *tõmbas
kokku siilina. Ta wärises wahest oma küna juures ja ootas, kunas see wene
bolschewik ei torma ta kallale „rööwima“*. (J. Palwadre, Eesti töörahwas Wene-
maal.)

See on juba sarnane pärl, mida wähegi mõtleja sotsfaschistki mitte awalikult
wälja ei ütle. Esiteks on see kodanlise sotsiologia müstika, kus waim materia
üle walitseb, kus „werre kaswanud orjalik waim“ kohutawaid imetegusid teeb ja
„wäetima“ kulaku eesti asunduses Judenitshi bandedesse wiib. Teiseks, waata need
saatana kooliõpetajad ja palwemajad olid ikka selles peasüüdlased, et asunik-
kulak „asjast aru“ ei saanud ja Judenitshi poole hiilis.

Ja lõpuks see peasüüdlane „wene bolschewik“ rööwis „teiste seast majan-
duslikult rohkem wäljapaistwamat eesti asunikku“, mis „umbusku uue korra wastu
weel suuremaks kaswatas“.

Kas jääb meil weel kübetki kahtlust selle juures, et see kontrrewolutsioonilise
eesti kulaku propaganda on, kulaku ärapeitmine, on kahjutegemine ideoloogilisel
wäerinnal.

Kui siin weel meeles peame seda, et sarnane teooria maa aktiwiile anti silma-
pilgul, kus otsekohene klassisõda Eestimaal kodanluse ja nõukogude Wenemaa
wahel Tartu rahulepingu tagajärjel lõppes, kus kulak eesti asundustes oma sõja-
riistad oli sunnitud metsa peitma „paremaid aegu ootama“, kas ei ole sarnane teoo-
ria sihilik poliitiline kahjutegemine?! See on kulaku sõjariistade ärapeitmine,
„smenowehowstwo“, kus rahwuswahelisel kontrrewolutsioonil tuli otsida uusi „rahu-
liku“ wõitluse abinõusid töörahwa riigi wastu.

Kuid rahvusdemokratismi hullupöörane teooria wene bolschewiku rööwimisest ei
piirdu weel sellega. Edasi loeme. Et rekwisitsioonid olidki need, mis eesti asuniku
wasturewolutsiooni leeri paiskasid:

„Sarnane tuimus, osawõtmatu ja umbusk muidugi ei wõinud jääda tähele-
panemata wene seltsimeeste poolt. Kiiresti wõisid otsusele tulla need wene
talupojad, kes kohal wõimu oma kätte wõtsid, et eesti asunikud on kontr-
rewolutsionäärid, on kulakud jne (tähendab, „wene seltsimehed“ nägid rahvus-
demokratismi keeles ainult kurja und, see polnud eesti kulak, kes Molosko-
witsas, Domkinos, Roodnas ja mujal walgekaardi organiseeris ja kohalisi keh-
wikuid maha lasi — H. S.).

„Arusaadaw. Eesti asunik oli paremini oma majapidamise korraldanud, oli
jõukam, — see andis õiguse nimetada neid kulakuteks. Siilina kokkutõmmatuna
ja umbusklikuna olles andis wõimaluse *nimetada neid* (?!—H. S.) kontrrewo-
lutsionäärideks. *Ja ainult see tõi algul palju sekeldusi asunikkude hulka, kui nad
ise olid õigustanud waate — „kulak“ ja „kontrrewolutsionäär“*. Seepärast
*tulid ka suuremad rekwisitsioonid nende keskel nähtawale ja mis asunikud
ajutiselt kontrrewolutsiooni leeri wiskas*. Sellest wõib järeldada, mispärast
eesti asunik toetas kindralite mässu ja waenulikku leeri nõukogude Wene-
maa wastu.“ (J. Palwadre, sealsamas.)

Selgemalt ei wõinud 1920. a. kontrrewolutsioonilise kulaku agentuur enam nõu-
kogude parteilises ajakirjanduses propageerida. Ta ütleb otsekohe wälja, et rekwi-
sitsioonid ja *wene „bolschewikid“ olid need, kes eesti kulaku kindralite leeri tõukasid*,
sest seda fakti, et eesti kulak täiesti kontrrewolutsiooni leeris oli, salata ju ei saa.
Siin eitab rahvusdemokratism täielikult klassiwõitlust eesti asundustes. Ja teisiti ei
saagi ju loogiliselt rääkida, kuipalju temal kulakut eesti asunduses pole, „asunik“
on ise walitsew klass, kuidas siin siis weel klassiwõitlus ruumi wõib leida.

See on kontrrewolutsiooniline vähemlaste teooria.

Sarnane on rahvusdemokratismi teooria klassirahust eesti asundustes 1920. a. murdepunktil, kus otsekohene klassisõda Eestimaa kodanlusega väerindel lõppes, kui ka kulaku kontrrewolutsioonilised banded eesti asundustes ennast ümber korraldasid, tähiseid wahetasid, „rahuliku“ klassiwõitluse ajajärku astusid, mille kohta Lenin kirjutas „Pahempoolsuse lastehaiguses,“ et „proletariaadi diktatuur on wisa wõitlus—werine ja weretu, wägiwaldne ja rahulik, sõjawäljal ja majanduse alal, kaswatusetegewuses ja administratiiwitöös, wõitlus wana ühiskonna traditsioonide ja jõudude wastu.“

Missuguse programmi andis eesti kulaklusele rahvusdemokratism selleks wõitlusajajärguks?

Kui seniajani eesti kulak peajasjalikult püssiga otsekoheselt klassisõjas proletarise rewolutsiooni wastu wõitles, tuli nüüd üle minna uute wõitluswiiside juurde. Tuli nõukogusse ja mujale proletariaadi diktatuuri lüldesse sisse tungida, et seestpoolt lõhkuda. Tuli tähiseid wahetada.

Ja selle programmi andis eesti kulaklusele rahvusdemokratism. Kuulake, kuidas ta sel ajajärgul kõige tõsisemalt manitseb eesti kulakut otsekohene sõjariistus wõitlus lõpetada ja „wõim oma kätte wõtta“.

„Ma küsin, kas on põhjust olla eesti asunikul wasturewolutsionääride leeris?

Poliitiliselt kui walitsew klass ei wõi tal poliitilist wastuolu olla, waid neid õigusi on ainult waja tarwitada, on tarwis siilikeraast lahti rabeleda ja walitsusest osa wõtta. On tarwis ellu tõusta. Ellu tõusta suudab asunik sel korral, kui ta unistawa palwetunni ja kontrrewolutsiooni agendid oma kaelast ära wiskab ja tegeliku elu juurde asub. *Osa wõttes walla, kreisi, kubermangu ja kogu riigi tööst kaotab kõik selle umbusalduse, kaotab tihti eksikombel ehk korratumad rekwiisitsioonid, kaotab ka wastuolu, mis asunikud ise kunstlikult sünnitanud.* Walitsusest osa wõttes saab ta ka seda tunda, mis ülesanded on asunikul, mis kohustused riigi wastu ja siis *kaowad kõik need wäärnähtused, mis seni mõnes kohas walitsenud asunikude keskel.*

Asunik ei ole wõinud kunagi omale ette kujutada, et ta nii kaugele ükskord jõuab, kus ta ise peremees on“. (J. Palwadre, sealsamas.)

Nii siis, küsimus on täiesti selge. Tähised tuleb muuta, kulak peab wõimu külas oma kätte wõtma, kus ta siis „ise peremees olles“ likwideerib „korratumad rekwiisitsioonid“, „kaotab“ wastuolud. Ühe sõnaga, kodanline arenemine eesti asundustes kulaku juhtimise all läheb endiselt edasi kuni nõukogude walitsus „ümbär kaswab“.

See on papp Niguli programm.

See oli sel ajal walge eesti kodanluse wõitluseprogramm nõukogude wastu.

Sarnane walge eesti kodanluse ja eesti asunduste kulakluse poliitika lewitamine parteilises ajakirjanduses ja arusaadawalt ka koolides ning töörahwa seas on kontrrewolutsiooniline kahjutegemine.

Kas piirdub aga rahvusdemokratismi talupoja, kui walitsewa klassi, teooria ainult eesti asundusega ja Eestimaaga ja kas ei ole ta ehk sotsialistlise ehitustöö praktikas hiljem oma „wigu“ parandanud?

Sugugi mitte.

Eesti kontrrewolutsiooniline demokratism pole seniajani lahti ütelnud talupoja, kui walitsewa klassi, teooria lewitamisest. Seda tõendawad Kullerkupu kirjeldused „Sulewi“ rohelistest kodusõjas, kui sajabrotsendilistest rewolutsiooniwõitlejatest, kesmikkudest, kellel klawer toas jne, mis weel 1929.—1930. a. Siberi „Kommunaari“ weergudel ilmusid.

Lõpuks tõendab seda J. Palwadre kirjutused pamfletis „Trotskismi alused ja leninism“, mis alles 1925. a. trükist ilmus, kus kõige lubamatumalt Leninit wõltsitakse. Seda tõendab kogu J. Palwadre kontseptsioon talurahwast, kui walitsewast klassist.

Toome ainult ühe wäljawõtte J. Palwadre kirjatükist „Rewolutsiooni teooria“ („Säde“ jaanuar—weebuar 1925, a.), kus peale Lenini häbemata wassimise kokkuvõte tehakse:

„Lenin leiab, et talupojad on rewolutsioonilised ning töolisteklass teostab nendega rewolutsiooni.

Talupoegade mass ei ole ainult töölisklassi liitlaseks wõimuwõtmisel, waid ka sotsialistliku majapidamise sisseeadmisel.

Wenemaa rewolutsioonis olid töölisklassi liitlaseks *kõigis astmetes talupojad*, rewolutsioon läks läbi ainult Wenemaal, kuna teistes maades rewolutsiooni ei ole pojad on siin ta liitlased.“

Wenekeelses raamatukeses „1905. aasta Eestis“ mis ilmus 1926. a. Leningradis, loeme üldises kokkuwõttes järgmist: „Пятый год показал наглядно, что союзником рабочего класса полностью может быть крестьянство; крестьянство не выдает своих руководителей, выступает в их защиту, следует за ними и т. д.“ („Wiies aasta näitas piltlikult, et talurahwas terwelt wõib olla töölisklassi liitlaseks; talurahwas ei anna wälja oma juhtisid, astub nende kaitseks wälja, läheb nende järel jne.“ — J. Palwadre „1905. aasta Eestis“, lhk. 96.) Sealsamas soowitatakse kohe agaralt (lhk. 95): „Ainult töölisklassi ja talurahwa sõjariistu panemise teel on rewolutsioon wõimalik.“ Sedasama wiga kordab J. Palwadre kõigis raamatukestes ja kirjutustes („Esimene mai,“ 1924. a., Пролетарская революция“ № 85-86—1929. a. № 6—1930. a. jne). Oma teooria talurahwast, kui rewolutsiooni kandwast jõust, töölisklassi liitlasest wõimuwõtmisel ja kui proletariaadi diktatuuri alusest, wiib rahwusdemokratism täielikult lõpuni, soowitades proletaarse rewolutsiooni läbiwiimiseks talurahwast *terwelt* sõjariistu panna.

See on kõige kardetawam ja kõige salakawalam kahjutegemine ideoloogilisel wäärinnal, kui hulkadesse istutatakse teooriat, mis klassiwaenlast, kulakut-hallparunit, käsib proletaarses rewolutsioonis sõjariistu panna. Kas ei selgu siittäies ulatuses, et rahwusdemokratism on kontrewolutsiooniline kahjutegijate organisatsioon, fashistlise walge Eesti kodanluse agentuur.

J. Palwadre, rõhutades Lenini autoriteedile, targutab, nagu oleks Lenin rääkinud talurahwast üldse, nagu oleks ta proletariaadi liitlane kõigis rewolutsiooni astmetes. Lenin wõitles, esiteks, alati sarnase teooria wastu, kus talurahwast terwikuna wõeti, kus talurahwa kihinemist eitati. Teiseks ei ole Lenin kunagi, ei kusagil rääkinud, nagu oleks talurahwas, ehk talurahwa üksikud kihid, isegi kesktalurahwas, igal rewolutsiooni ajajärgul proletariaadi liitlased. Lenin räägib kõige esiteks, et kulak on proletaarse rewolutsiooni ja sotsialistlise ehitustöö weriwaenlane. Teiseks, et keskmik on proletariaadi wõimuwõtmise ajajärgul erapooletu, ehk rewolutsiooni wastu heatahtlik. Pärast wõimuwõtmist, rewolutsiooni süwenemisega sotsialistlise ehitustöö arenemisega muutub keskmik proletariaadi liitlaseks, keda kooperatsiooni kaudu, kollektiwiseerimise teel tuleb wiia sotsialismile, kuna kulak, kui klass, üldise kollektiwiseerimise alusel saab häwitatud.

Kehwtalupoeg on partei tugi wõimuwõtmisel ja sotsialistlikes ehitusetöös.

Meie rahwusdemokratismil oli aga talupoeg terwelt oktoobrirewolutsioonis proletariaadi liitlane, jäi selleks ka edaspidi. Kuna eesti asundustes kujutakse teda koguni walitsewa klassina.

(Järgneb.)

H. Saks.

Lääne Rahwuswähemuste Komm. Ülikooli Eesti sektori resoluatsioon kontrewolutsioonilise rahwusdemokratismi kohta

1. Sm. Stalini kiri „Proletarskaja Rewoluutsija“ loimetusele pani laialised parteilised hulgad liikuma ja tõstis wõitluse enamluse ajaloo ja kogu Marxi-Lenini teooria puhtuse eest, rewolutsiooni teooria igasuguste wõltsijate — eriti trotskismi jäänuste, kui rahwuswahelise kontrewolutsiooni eelsalga wastu kõrgemale astmele.

Üheks kontrewolutsiooniliseks wooluks praegusel ajajärgul paljude NSW Liidu rahwuste töötawate hulkade seas on rahwusdemokratism, mis rahwuslise kodanluse

(kulaku) ja välismaa fashistlike kodanluse kontrewolutsiooniliseks agentuuriks on, mis rahvuswähemustest töötawate hulkade seas, kui kahjutegijate organisatsioon ideoloogilisel wäerinnal — omale eesmärgiks on seadnud sotsfashistlike teooriatega rahvuswähemuste töötawaid hulki sotsialistlisest ehitustööst eemale eraldada ja wennasparteide wõitlust proletaarsete rewolutsiooni eest paraliseerida püüawad, et hulkade teadwust sotsfashistlike teooriatega sel teel ära mürgitada.

2. NSWLiidus on rahwusdemokratismi sotsiaalfashistlike teooriaid lewitatud eestlastest töötawate hulkade seas; nende ideede kandjateks on isegi üksikuid parteiliikmeid.

LRKõmülikooli Eesti sektor, ära kuulates aruande rahwusdemokratismi teoreetilise platwormi üle, wälja selgitades tähtsamad rahwusdemokratismi teoreetilised seaded ja praktika, leiab, et rahwusdemokratismi, kui ideelise-poliitilise woolu, sotsiaalseks aluseks on rahwusline (eesti) kulaklus, mille ideed walge eesti fashistlike ideedega ühte langewad, mis kogu nõukogude walitsuse wastu on sihitud ja mis enesest poliitilist kahjutegijate woolu ideoloogilisel wäerinnal ja rewolutsioonilises praktikas kujutab ja mis NSWLiidus eestlastest töötawate hulkade seas walge eesti fashistlike kodanluse agentuuriks on.

3. Koosolek loeb täiesti lubamatuks rahwusdemokratismi ainult siseparteilise wooluna kujutada katsuda (kulaku agentuur meie parteis), seda kui parempoolsete kallakut, ehk kohalist rahwuslust karakteriseerida, seda suurwene schowinismile wastu seada püüdes, seega seda kontrewolutsioonilist sisu ja hädaohtu, mis rahwusdemokratism eneses sisaldab, kinni mätsides.

Eestlaste seas on rahwusdemokratism kontrewolutsiooniliseks wooluks ja ideoloogiliseks kahjutegemiseks, mille algus ajalooliselt ja metodoloogiliselt wene „tähiste wahetuse“ ideedega ühte langeb. See asjaolu, et rahwusdemokratismi metodoloogia pahempoolse kallaku metodoloogiaga mitmeti ühte langeb ja sellele ligineb, ei wõi põhjuseks olla, et teda meie parteis ainult kulaku agentuuriks lugeda. Sarnaseks kulaku agentuuriks rahwusküsimuse alal meie parteis on kohalik rahwuslus, mida rahwusdemokratism NSW Liidus sotsialistliku ehitustöö wastu wõitlemiseks ja iseäranis just proletariaadi rewolutsioonilise liikumise wastu Eestis — oma agentuurina meie parteis ära kasutab.

4. Rahwusdemokratismis on parempoolse kallaku ideed oma loogilise lõpuni arenatud ja seal põhijoontes trotskismiga ning üldse tsentrismiga ja sotsfashismiga ühte kaswanud, mis fashismiga otsekohe niiviisi wälja kujunenud kontrewolutsioonilise süsteemi moodustab ja mis seega NSW Liidus otsekoheks kontrewolutsiooni agentuuriks on.

5. Koosolek, terwitades Leningradi linna kontrollkomisjoni otsust, mis andis otsustawa enamlike wastulõõgi kontrewolutsioonilise rahwusdemokratismi pealetungimisele kirjanduse wäerinnal, ja heites Kullerkupu parteist wälja, märgib ära, et kõik need rahwusdemokratismi seaded, mida Kullerkupp ja teised NSW Liidus wälja antud eestikeelse ilukirjanduses wäljendasid ja mis juba tuntawal määral paljastatud, on otsekohe J. Palwadre teoreetilisest arsenaalist päritud, kes enesest kontrewolutsioonilise rahwusdemokratismi teoreetilist ja praktilist juhti mitte ainult nõukogude ajajärgus, waid kogu aeg on kujutanud ja kujutab, kui palju tema tegewusest üldse jälgi on, alates 1905. aastast, eriti aga 1914.—1917. aastatel.

6. Koosolek märgib kontrewolutsioonilise kahjutegijate rahwusdemokratismi waadete süsteemis ära järgmised üksikud pealülid:

a) Talurahwa kihinemise eitamine NSW Liidu cesti asundustes ja Eestimaal.

Talupoeg, mitmel ajajärgul Eestimaalt wälja rännates, — raskete agraar-olude (maapuudus) ja kapitalismi kiire arenemise tõttu põllumajanduses, — tõi sealt endaga kaasa kultuursemaid põllumajanduse wiitsisid; mis temale kehwa- ja kesk-talurahwa eksploateerimist palju hoogsamalt ja palju peenemate wiisidega ning suuremal määral wõimaldas, kui seda tema klassiwend kulak wene külas, teha oskas ja suutis. Eestimaalt rändas wälja talurahwast — kõikidest kihtidest. Kõik see seadis eesti asundused Wenemaal sarnasse seisukorda, kus kapitalistlik ollus, kulak, palju jõudsamalt kaswas ja kelle hulgas differentseerimine kaugemale ulatas,

kui ümberkaudsete külade teiste põhirahwaste seas, jäädes oma enamuses aga siiski keskmikküladeks.

Rahwusdemokratism, algades oma kulaku eitamise teooriat wäitega, et Eestist rändas wälja ainult mõisamoonakas ja talusulane, sest „talupojad masinaid tarwitu- sele wõttes sulased täielikult wälja surusid ja oma perekonnaga tööd tegid,“ — eitab sellega klassilist kihinemist wäljarändajate seas ja wäikepõllupidamises Eesti- maal üldse. Nii arenenud, — rahwusdemokratismi teooria järele, — Wenemaale wälja- rännanud „mõisatöölised ja talusulased ööd ja päewad tööd tehes, oma usinuse ja wisaduse ning tööarmastuse tõttu wene talupojast majandusliselt paremale järjele.“ Eesti asunduses kulak ei kaswanud ja teda seal ei ole, sest ta „ei tarwita kasusaawas mõttes wõrast tööjõudu.“ Ainult „Wenemaa walitsuse waade jagab talupoegi kolme liiki: kehwikud, keskmikud ja kulakud, kuid eesti asunik kuulub esimeste hulka.“ (J. Palwadre. Eesti töörahwas Wenemaal. Koguteos „Kolm aastat“. 1920.)

b) Rahwusdemokratism, wõttes talurahwa terwikuna, eitades eesti asundustes kulaku olemasolu, seab seega eesti *asuniku walitsewaks klassiks, proletariaadi dik- tatuuri* aluseks, kus „nõukoguderiiigi aluseks, täieõigusliseks, kodanikuks on tunnistatud keh- ja kesk-talurahwas“, kus „eesti asunik, kui walitsew kiht, leiab walitsusell kaitset ja kõige suuremal määral.“ (J. Palwadre, sealsamas.)

c) Lenini rewolutsiooni teooriat wõltsides, toetades sealjuures Lenini autorideedile, *seab rahwusdemokratism talurahwa terwelt iga rewolutsiooni astmes proletariaadi liit- laseks* (isegi kulak ühes arwatud), kus „talurahwa mass ei ole ainult töölisklassi liitlaseks wõimu wõtmisel, waid ka sotsialistliku majapidamise sisseseadmisel“. Rah- wusdemokratism toonitab, et „Wenemaa rewolutsioonis olid töölisklassi liitlaseks kõigis astmetes talupojad.“ (J. Palwadre, Rewolutsiooni teooria. „Säde“ 1925. a.)

d) Seades talurahwa, eriti eesti asuniku ühes kulakuga, walitsewaks klassiks ja proletariaadi diktatuuri aluseks, rahwusdemokratism eitab eesti kulaku kontrewo- lutsioonilist tegewust nõukogude walitsuse wastu kodusõjas, kinni mätsides ajaloo- list fakti, kus eesti kulaklised kihid kõige aktiivsemalt Judenitshi, Balahowitshi ja teiste walgete bandiitide kasuks nõukogude walitsuse wastu sõjariistus wõitlesid. Rahwusdemokratism aga toonitab, et ainult „korratumad rekwisitsioonid olid need, mis asuniku ajütiselt kontrewolutsiooni leeri wiskas“, kus „poliitiliselt, kui walit- sew klass, ei wõi asunikul poliitilist wastuolu olla, waid neid õigusi, mida nõuko- gude walitsus annab, on waja ainult tarwitada. On waja osa wõtta walla, kreisi, kubermangu ja kogu riigi tööst, siis kaob umbusaldus ja tihtigi eksikombel ehk korratumad rekwisitsioonid“. (J. Palwadre, Eesti töörahwas Wenemaal. 1920. a.)

Luues sarnase kulaku sotsialismi kaswamise teooria walla, kreisi ja teiste nõu- kogulistesse lülidesse sissepugemise kaudu silmapilgul (1920. a.), kus klassisõda Eestimaa ja punawäe wahel lõppes, näitas rahwusdemokratism Eesti kulaklileste sõjariistus bandiitidele teed, kuidas nüüd „tähiseid wahetada“, püssa põdsasse peita, proletariaadi diktatuuri lülidesse sisse tungida, seal wõim oma kätte wõtta, „korra- tumad rekwisitsioonid“ ära kaotada, ja seestpoolt proletariaadi diktatuuri lõhkuda. Sellega täitis rahwusdemokratism eesti asundustes walge eesti kodanluse ja kogu rahwuswahelise kontrewolutsiooni ülesannet.

e) Seades talurahwa igal rewolutsiooni ajajärgul proletariaadi liitlaseks, eesti asunduses aga walitsewaks klassiks ja proletariaadi diktatuuri aluseks, rahwusdemo- kratism löi walge eesti kodanlusega ja sotsiaaldemokraatiaga, wõitluses Eestimaa kommunistlise partei ja Kominterni enamlise poliitika wastu, talurahwa kui rewo- lutsiooni reserwi küsimuses ühise wäerinna, wõttes tarwitusele kõik abinõud, et kommunistlise partei tööd Eestimaal maaproletariaadi ja kehwtalurahwa oma poole wõitmisel ja kesktalurahwa erapooletuks tegemisel raskendada ja diskreteerida, laotades laiali suusõnaliselt ja kirjalikult laimu, et „EKP proletariaadi diktatuuri wõit- misel kuulipriitsiga talurahwast wägise kommuunadesse ajab“. (J. Palwadre, Trots- kismi alused ja leninism, 1925 a.) ja „kogu talurahwa terwelt klambrite taha wiib, kogu talurahwa hääleõiguseta jätab“ jne. (J. Palwadre. Teesised aruandeks Kom- akadeemias 1930. a.).

Sarnast awalikku laimu EKP ja Kominterni peale hindab koosolek kui sihilikku kahjutegemist Eesti töölisliikumises, mis tuleb kihinemise eitamisest talurahwa seas ja talurahwa, kui walitsewa klassi, teooriast. Selles wõitluses EKP ja Kominterni wastu on rahwusdemokratismil ühine wäerind walge eesti kodanluse ja sotsiaal-faschismiga.

f) Rewolutsiooni teorias asub rahwusdemokratism täielikult sotsfaschistlikel platwormil, eitades rewolutsioonilist sõda ja rewolutsiooni üldse, eraldi aga oma rahwuse „kodumaal“ (Eestis), kus „kõik need rewolutsioonilised sõjad Eesti töörahwal oma kodanlusega olid kui rewolutsiooni wärdjad, mis ei lasknud Eesti töörahwal Wenemaal järjekindlat ja sirget poliitikat ajada. Need anormaal nähtused Eesti pinnal kutsusid anormaal nähtused nähtawale ka eestlaste keskel Wenemaal“ (J. Palwadre, Eesti töörahwas Wenemaal).

Proletaarne rewolutsioon on rahwusdemokratismi teorias anormaal nähtus, ainult mehaaniline walitsuse ülewõtmine ja riikliku aparadi juurde pääsemine sotsfaschistlike rewolutsiooni teooria alusel, kus „rewolutsioon“ seisab ainult selles, et „mida rohkem tööliklass areneb ja mida tugewam ta on, seda rohkem pääseb ta riikliku aparadi juurde“. (J. Palwadre, Uuem ajalugu, 1923. a.)

g) Ignoreerides ja wõltsides Lenini õpetust asumaadest ja imperialistlistest suurriikidest, kus nende kahe äärmuste wahepeal terve rida mitmesuguseid tüüpe leidub, kes rohkem ehk vähem suurtest imperialistlistest riikidest ära ripuwad, seab rahwusdemokratism Eestimaa igal ajajärgul (tsaariaeg, saksa okupatsioon ja praegu) ilma mingisuguse wahe tegemata *asumaade* liiki, kus rahwusline kodanlus tunnistatakse rewolutsiooniliseks, kes huwitatud praegu Inglismaa „ikke“ mahaheitmisest Eestis, kus „kodanline Eesti juba sündinud imperialistlike riikide asumaana ja sellepärast temal oma poliitikat olla ei wõinud“ (J. Palwadre, käsikiri „Faschism w Estooni“, 1931. a.). Sellega wõtab rahwusdemokratism walge eesti kodanluse oma kaitse alla, toonitades, et eesti faschistline kodanlus kodusõjas, imperialistlikes interwentsioonides Nõukogude Wenemaa wastu osa wõttis ainult „kurja Inglismaa sunnil“, mitte aga aktiivse lülina üldises imperialismi süsteemis, milleks ta ka praegu on.

Koosolek tunnistab sarnase walge eesti faschistlike kodanluse otsekohese kaitsemise proletariaadi rewolutsioonilise wõitluse terawnemise ja interwentsiooni hädaohtu kaswamise ajajärgul proletariaadi huwide äraandmiseks, ideoloogiliseks kahjutegemiseks, mis on praegusel ajajärgul omataoline „tähiste wahetus“ walge eesti kodanluse poolt, mida teostab NSW Liidus rahwusdemokratism asumaade teooria läbi.

h) Organisatsioonilistes küsimustes sulab rahwusdemokratism täielikult kokku kontrewolutsioonilise trotskismiga ja seisab järgmises:

1. Kommunistlike partei, kui ainukese proletariaadi rewolutsioonilise klassiwõitluse peastaabi eitamisest, wäikekodanlike parteide legaliseerimises ja nende asendamises kommunistlike partei kõrwale, kui ühewäärilisi proletariaadi juhte.

Eitades Lenini õpetust enamlike parteist, kui ainukesest proletariaadi juhust, rahwusdemokratism pidas EKP wastu Eestimaa 1921.—1922. lubamata wõitlust, seades isesotside partei Eestimaa töölisliikumise juhiks, organiseerides EKP kõrwale paralleelselt pörandaalust organisatsiooni.

Koosolek kriipsutab iseäranis alla, et ühenduses kapitalismi üldise kriisiga ja otsustawa wõitluse lähenemisega on rahwusdemokratism oma kahe partei teooria oma arsenalist uuesti esikohale toonud, propagandeerides, et Eestimaa „tööliste-klassi parteidest wõib nimetada iseselswat sotsialistliket ehk töörahwa parteid ja kommunistliket parteid, kus faschistline terror sotside aktiivsel osawõttul ei wõimaldanud isesotside parteil hulgaliseks proletariaadi parteiks muutuda ja waljult klassilist liini wõtta“. (J. Palwadre. Käsikiri „Faschism w Estooni“ 1931. a.).

2. Enamlise partei organisatsioonilise põhimõtete eitamisest, föderatiivse organisatsiooni loomises ja partei eraldamisest klassist ja juhtisid parteist, neid üksteisele ristitud wastu seades, kus „isiklik autoriteet ei wõi sallida massi autoriteeti. Walitsuse diktatuuri autoriteet eitab alaliselt massi autoriteeti, sest need kaks autoriteeti, ol-

gugi ühes ja samas parteis, on risti vastu käiwad. Hea on walitseda, kuid pahem on walitsejal hulga keskel tööd teha, kus ta iga samm kontrollleeritud. Parteilist hulka on hea kasutada isiklises suhtes sel korral, kui hulgis eneseteadwus magab". (J. Palwadre. Eesti töörahwas Wenemaal.)

Koosolek konstateerib, et rahwusdemokratismi organisatsiooniline praktika on kuni wiimase ajani selle ülewaltoodud teoreetilise seade järel läinud, mis teoorias ja praktikas kahjutegemine on ja proletariaadi partei häwitamisele on sihitud.

7. Koosolek märgib sammusid, milles kontrrewolutsiooniline rahwusdemokratism oma ideede lewitamiseks püüdis ära kasutada Leningradi Komakadeemia üksikuid lüüsid Jakob Palwadre poolt: Palwadre teesised aruandele „Agrarno-krestjanskij wopros w rasreschenij Estonskogo sowetskogo prawitelstwa“ 11/VI — 1930., tema ülesastumine aruandes „1905. god w Estooni“, kirjatükk Lääne ajaloo õpperaamatusse. Koosolek leiab tarwilikuks seda teatada LOKA parteikollektiivile. Koosolek märgib ära, et wõitluses kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi vastu on niihästi Komülikooli parteiorganisatsioon, kui ka rida teisi parteiaktiwiste NSW Liidu teistes õppeasutustes sellega mäda liberalismi üles näidanud, et nad rahwusdemokratismi ideede lewitamise ja praktika vastu tarwilist purustawat wastulööki pole annud, millise wastulöögi andmiseks kogu eestlastest tööliste ja kolhoosnikkude hulga oleks pidanud wõitlusele organiseeritama.

Koosolek terwitab eesti proletaarsete kirjanikkude assotsiatsiooni, „Edasi“ toimetust ja „Külwaja“ parteikollektiivi, kes kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismiga otsustawale wõitlusele on asunud ja selle wõitluse eesrinnas sammunud.

Koosolek loeb täiesti lubamatuks ja naelutab kinni igasugused katsed, mis wõitlust rahwusdemokratismi vastu kui emigrantide sklokat katsuwad kujutada; niisugused katsed pole muud, kui kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi üks wõitlusewõte oma enda maskeerimiseks.

8. Koosolek märgib ära asjaolu, et Siberi ÜK(e)P kraikomitee eestikeelne häälkandja on olnud (ja on seda praegu) kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi tribuuniks ja loeb tarwilikuks informeerida ÜK(e)P Siberi kraikomiteed ja partei kesk-häälkandjat, ühtlasi pöörates kogu Siberi eestlaste parteilaste, noorteühinglaste, tööliste ja kolhoosnikkude poole üleskutsega wiibimata parteiorganisatsioonide juhitud wõitlust algada rahwusdemokratismi lõpuliku purustamise eest, sidudes seda wõitlust wiieaastaplaani wiimase aasta tööstusplaanide ületamisega ja kollektiivmajapidamiste majanduslise kindlustamisega.

9. Koosolek leiab, et kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi, kui Eestimaa kodanlise kahjutegewa agentuuri, ideede pooldamine ei sünni kokku enamlises parteis olemisega ja nõuab J. Palwadre, kui rahwusdemokratismi teoreetilise ja poliitilise juhi, parteist wäljaheitmist.

10. Koosolek nõuab kõigilt parteiliikmeelt halastamata wõitlust kontrrewolutsioonilise eesti rahwusdemokratismi vastu, otsustawat, enamlist wõitlust kahel wäärinnal partei pealiini eest — parempoolse ja „pahempoolse“ kallakutega ja kontrrewolutsioonilise trotskismi jäänustega ning mäda liberalismiga.

11. Mobiliseerida kogu üliõpilaste ja õpetajate hulga wõitlusele kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismiga ja liberaalsuse vastu mitte ainult ülikoolis, waid astuda selle wõitluse etteotsa ajakirjanduses, praktikantide kaudu maal eesti raioonides ja kolhoosides, tööliste seas wabrikutes ja tehastes, paljastades rahwusdemokratismi, kui klassiwaenlase ideoloogiat ja selle woolu kandjaid, kui klassiwaenlase agente.

12. Lugeda tarwilikuks wiibimata kõigist raamatukogudest ära wõtta rahwusdemokratismi ideesid lewitaw kirjandus (Palwadre, Kullerkupp ja teised) ja organiseerida kogu eestikeelse kirjanduse järjekindlat kriitikat, wõideldes kirjanduse ideelise tasapinna tõstmise ning rohkearwulise wäljaandmise eest.

Rahwusdemokratismi juurte lõpulikuks paljastamiseks loeb koosolek tarwilikuks wiibimata asuda Eestimaa kommunistlise partei ja töölisliikumise ajaloo energilisele uurimisele ja läbitöötamisele.

Sotsfaschistide põhiwale wastu

Sestsaadik kui rahwuswaheline sotsiaaldemokraatia kodanlusega sedawõrd on kokku kaswanud, et ta ise „kolmandaks kodanliseks parteiks“ on muutunud ja nüüd üleilmse kapitali wägivaldawalitsuse kaitseks esirinnas wõitleb, sestsaadik on s.-d. kiiresti sotsiaalfaschismiks ümber kaswanud ja tegutseb nüüd kodanluse alasti diktaatori pahema käena töörahwahulkasid kõigi abinõudega kodanluse ikkesse rakendades ja neid ikka sügawamasse kurnamispõrgusse surudes. Et seda orjakubja ülesannet oma isandate — suurkapitalistide — ees täita, wajab sotsfaschism wastawat taktikat, mis sisuliselt on suurem põhiwale töolisteklassi ja kõigi töötawate hulkade wastu: ei läheks ju töolistehulgad sotside järel wabatahtlikult imperialistliste suurrööwikute tapalawale, kui juudused awalikult oma nägu näitaksid. Sellepärast: wale, pettus, warjamine, wariseerilikkus, tegelik tööliste äraandmine silmakirjaliste „rewolutsiooniliste“ wõi vähemalt kangesti „pahempoolsete“ sõnakõiksude taga, millega eriti karjuwalt õngab ja kihwtitab tööliste arusaamist „pahempoolne“ s.-d., kui kõige hädaohklikum, kõige salakawalam kontrewolutsiooni wäesalk ja eelwägi töörahwa wastu.

Eesti sotsfaschistid ei ole karwawõrd pahemad ega paremad II Internatsionaali üldisest rahwuswahelisest interwentide ja töörahwakägistajate kambast. Nagu kõige maade sotsfaschistide peamehed, nii pingutawad ka eesti juudaste ninamehed kõiki jõudu, et oma tööliiswäenulist poliitikat punaste lippude ja — punaste sõnade taha peita. Suu wahutab neil alalisest sotsialismi matsutamisest, nagu jankil närimisgummi mälutades. Teda käänatakse ja wäänatakse nagu wanunud wilti, aga sammugi kaugemale ei saa.

Sotsidki ei saa salata, et üleilmne kapitalism rasketes krampides waagub. Meie loeme eestigi sotsfaschistide turulehekeses kilkawaid lööksõnu, nagu: „Kapitalism Kolgatal“; „kapitalistlik maailm lamab surmawoodis“; „... on parandamatu haige“; „seisab kuristiku serwal“ jne, jne. Ja sellega ühenduses: „Kogu maailmas (sotsid muidugi Nõukoguderigi ja kapitalistilise ilma wahel wahet ei tee! — H.P.) wõtab hoogu reaktsioon...“ Wõi sõjaküsimuses: „Sõja hädaohult elatakse praegu nagu püssirohu tünni otsas... Sõjawarustuseks ja relwastuseks kulutatakse otse astronoomilisi summe... Mitte reguläärsetest sõjawägedest ei aita enam, waid luuakse riiklikkude hiiglasummadega lagurlikke marurahwuslikke... organisatsioonide, kes püüawad rahwas hoida elus ja õhutada alaliselt tapmiskirge...“

Iseenesestki mõista, et sotsfaschistid kõige selle wastu suuri... sõnu teewad. Kõgu töörahwast kutsuwad nad üles — jõudu pingutama, et... Kas selleks, et surmawoodil lamawat kapitalismi lõpulikult häwitada ja sotsialismi teostada? Kas selleks, et reaktsioonile rewolutsioonilist wäerinda wastu saata? Kas selleks, et proletariaati sõjawarustajate wastu sõtta kutsuda? Wõi ehk ainult sellekski, et faschistiliste organisatsioonide peale kulutatawate riigisummade wastu hääletada?

Mitte midagi sellesarnast! Ülemfaschist Rei kuulutab sotside kongressil: „Oleme kindlad, et kapitalistlik majandusekriis saab tõukeks tööliste organiseerimisele.“ Ja see — on kõik! Organiseerimine organiseerimise pärast. Milleks organiseerida? Seda Rei ei ütle, wõi ta seletab seda kaudselt: et siis soodsam oleks kodanlusega koalitsiooni teha. Nimelt. Kas reaktsiooni wastu? Ei. „Sotsialistlikule parteile ei tohi ükski kodanline partei teisest armsam olla“. Seega — ühesugused armsad kõik. Sõna-sõnalt nii. Sellepärast tegigi Eesti sotsfaschistide ninameeste kamp koalitsiooni *kõige reaktsioonilikuma parteiga Eestis* — pangahärrade ja hallparunite „põllumeestekogudega“, eesti pärisfaschistidega. Kas selleks, et faschismi wastu wõidelda? Rumal küsimus, kes teeb koalitsiooni — wõitlemiseks! „Jõudsime otsusele, et... meie ei tarwitse põllumeestele ära ütelda, kui nad nõus on wõtma wastu meie nõudmised“! Kuulge, kuulge! Kõige hullemad reaktsionäärid wõtawad wastu — sotside nõudmised! Mida see tähendab? Kas on sotside kilkamine ähwardawast reaktsioonist aina sõnakõiksud, tõeliselt reaktsiooni ei olegi, wõi — on eesti sotside „nõudmised“ seesugused, et neid ka kõige hullem reaktsioon wõib wastu wõtta?

Et eesti hallparun wõi pangarööwik sotsidele kaela langedes oleks tööliste sõbraks saanud, seda wõib ainult töolistekaagitajate kamp E. Sots. T. Partei ninameestest

II Internatsionaalile oma kirjades seletada, põllulööliste, kantnikkude, rentnikkude jt. hulga jutustawad neist jõhkraist kurnajaist teistsugu lugusid, mida alaline tööpalkade kärpimine, tööjõu pingutamine, tööaja pikendamine igal sammul kinnitab. Kas wõib pilkugi kahelda, missugused pidid olema need sotsfaschistide „nõudmised“, mida seesugune kurnajate kari wastu wõtab. Igale töölisele peaks see olema seletamatagi selge, et hallparun wõi pangahärra sotsialismi ei tee ega tööliste kõhutäie pärast ei muretse. Ja kui sotsfaschistide ülempealik Rei seletab, et sotsid läinud walitsusse selleks, et „ära hoida palgaliste kihtide olukorra suuremat halwenemist“, siis karjub sellele jultunumale walele wastu kogu tänapäewa eesti töörahwa wiletsus, mis just sotside koalitsiooni ajal ja suurel määral just sotsfaschistide äraandliku poliitika tagajärjel möödunud aastal mitmewõrra on kaswanud.

Ja missugune on wäljawaade, mille eest sotsfaschist eesti töölisi „jõudu pingutama“ kutsub? Siis — kui jõudu pingutate — „suudame üle saada kõigist raskustest.“ Missugustest? Selle peale wõib ainult üks wastus olla: *siis pääseb kapitalism kriisist*. Selleks kutsub Rei töörahvast „jõudu pingutama“. See — kapitalismi päästmine — seisab sotsfaschistide orduruütlil südame ligidal, selleks wannutab ta eesti proletariaati. Kapitalism on Kolgatal — tulge appi! Nälgige, kärwake nälga, laske endid kolmkorda hullemini kurnata, laske endilt seitse nahka nülvida, kuid — päästame kapitalismi! See on eesti sotsfaschistide hädahüüe, selle juhtsõnaga tasandab ta teed ja õigustab kõige halastamatumat kurnamist, kõige werisemat faschistlist diktatuuri.

Ja needsinatsed teised kõlksud faschistlistest sõjalistest organisatsioonidest, kaitseliidust j.t.? Ka nende wastu tormas sotsfaschistide kamp suure müraga... „sõtta“. Hakati 10-tollilistest suurtükkidest otsekohe kaitseliidu peameest kindral Roskat pommitama, et kui pea puruks löödud, siis keha laguneb isegi. Lendas üks pommi teise järgi, ikka mustemat soppa; Roska tõmmati ajakirjanduse turul alasti ja näidati, et ta üksainuke pidalitõbe kärnakoorig on — kodanlise kõlbluse silmis muidugi. Uusi paisete paljastusi pidi tulema weel wooris järele. Korraga jäi kõik wait — mitte ainustki sõna ei ole sotsfaschistide lehelipakas enam Roska ega kaitseliidu telgitaguste mustusemülgaste kohta kirjutatud. Kas jällegi faschistid „wõtsid sotside nõudmised wastu“? Päts oli ju Asti ja Rei oma juurde kutsunud. Nii wõi teisiti — wait nad aga jäid, ja Roska oma kaitseliiduga teeb rahulikult tööd edasi faschistlise pöörde ettewalmistamiseks. Sotsidel pole enam midagi ütelda — nad laotawad oma riided maha teele, mida mööda faschistline president Toompeale sõidab.

Kuid sellest sotsfaschistidele weel ei jatku; nad näewad, et kodanlus surmale ligineb, näewad, et rewolutsioonilaine terwes ilmas tõuseb. Kõigist wale ja pettuse abinõudest, kõigest agitatsioonist ja propagandast ei ulata selleks, et kodanlust kaitsta, et mädanewat kapitalismi päästa; sotsfaschistid hakkawad omale — sõjariistus salku looma... „demokraatia kaitseks“, s.o. kodanlise korra kaitseks rewolutsioonilise proletariaadi wastu. Nende „liinisõdurite“ ühisus, nende wõimlemisrühmad — need on lõõgimehed, keda sotsid kodanlise korra *ihukaitsjatena* loodawad wõitlewa töörahwa wastu wälja saata, et tarwis ei oleks pussimehi Soomest manguma minna, nagu seda Rei 1918. a. tegi. Wõib olla ei annaks rahwuswaheline rewolutsioonipuhang selleks mahtigi. Sotsid tahawad endile tunnustust teenida kodanluse ees *kõigil* wõitlusealadel. Ka sõjariistus lööksalkadega, keda kapitalismil tarwis läheb. Sotsid on ennemgi juba kiidelnud, et *nemad* kodanluse enamlaste käest on päästnud. Ja prantsuse imperialistid kinnitasid seda... aulegioni ohwitseriristiga, mille Partisi peapiiskopi „püha“ käsi hr. „sotsialist“ Rei rinda kinnitas.

Mis maksab seesugusel lool sotsfaschistide kisa tulewast sõjahädaohust? Ja kas põlastab sotsfaschist iga sõda? Kas pole sotsid kõige jõuga ise ette walmistanud kallaletungimist Nõukogude Liidu wastu, sõda töölisteriigi häwitamiseks. Kuid siin on neil täita faschistlise diktatuuri pahema käe ülesanne: matta ja lammata proletariaadi ja kogu töörahwa tähepanek, uinutada neid oma rahujutlustega, et nad sõjasõiduks walmistamata oleks, sõnalausumata kodanlusele alluks. Selleks jama-takse „palwekirjade miljonitest“, mis pidawat „wärisema panema kindralstaabid“. Just nagu poleks see palwekirjade jant otse hädatarwilik samadele kindralstaapidele,

et need märkamata saaksid oma ettevalmistused Nõukogudele kallaletungimiseks lõpule viia. Just nagu poleks juudaste rahupläma üks vajalik osa kapitalismi sõjavalmistustest.

Ja muidugi waidleb kodanlus sotside vastu, muidugi hurjutab ta sotse nende wõitlusesalkade pärast, muidugi seletab ta, et rahu jutlustamine tühi jama on, sest elu nõudwat sõda, mis olewat inimsoo kultuuri edasikandja jne. Kuid kas tähendab see, et sotsfaschistid tegutsewad proletariaadi huwides, wõitlewad kodanluse vastu? Mitte vähemalgi määral. Kodanlus teab enam kui hästi, et ta sotsidest toapoiste ja õuepenide truuduse peale wõib julge olla — need äraandjateks paendunud juhid, kes sotsfaschistlist poliitikat ajawad, ükskõik, kas parem- wõi „pahempoolse“ lipu all, on sedawõrd oma saatuse kodanluse saatusega liitnud, et seal tagasipööramist ei saa olla. Nende juudaste vastu waidlemisel sealtpoolt wõib siis ainult üks mõte olla: töörahwa hulgas arwamist luua, nagu oleksid sotsfaschistid siiski õiged töörahwa huwide kaitsjad. See manöwer aitaks ainult kaasa sotside ohwrite arwu suurendamiseks — kodanluse kaitse huwides. Seesama otstarb ja eesmärk on kodanluse sotslise kaitsewäe kõige agarama salga — „pahempoolsete“ sotside terawal arwustusel, kõmawatel ähwardustel kodanluse aadressil. Kui „pahempoolne“ Juhanson ajalehes kodanluse nina all rusikaid kõigutab wõi sotside kongressil resolutsioone ette loeb, mis sotsfaschistide koalitsiooni tagurlastest tagurlasematega hukka mõistawad, siis muigawad nii hästi pärisfaschistid kui ka sotsfaschistid, sest mõlemad teawad, et samane Juhanson weel ainustki tegelikku sammu pole astunud, mis kodanlise ilmakorra aluseid oleks puudutanud, rewolutsiooniliku proletariaadi vastu aga on ta alati walmis wõitlema ja tegelikult peab ta seda wõitlust ühes faschistidega iga päew. Tema sõnakõlksutamise aga on weel peenemaks manöwriks töölistehulkade püüdmisses sotsfaschistide mõrda: „pahempoolsete“ sarja harwast põhjast läbi sotsfaschistide sõelale ja sealt faschistliste kurnajate kotti — see on „pahempoolse“ tee sotside peres mõrda sattunud töölistele. Ja mida keerulisem see tee, mida „rewolutsioonilisemate“ okstega see mõrrasuu on ilustatud, seda kardetawam ta on töölistele, seda hoolsamalt tuleb seda püünist purustada, seda järjekindlamalt juudaste manöwreid paljastada, seda suurem on kõigi arusaajate tööliste kohus oma sotsialistlistest klassiwendadele näidata, selgeks teha, missugustel teedel ja milliste eesmärkidega neid uimastatakse ja walewõrgus hoitakse. Tuleb selgeks teha kõige laiematele töörahwahulkadele, et wõitlus sotsfaschistide vastu on wõitlus kodanluse kontrewolutsioonilise eelwäe vastu, et imperialismi mädanewat kindlust ei saa muidu wõita, kui peab puruks lööma sotsfaschistide wäerind, see kodanluse sotsiaalne peatoetuspunkt tööliklassi ridades; peab wõitma rewolutsioonilisele wõitlusele kõik need töörahwa liikmed, kes sotsjuudaste mõju all seisest kodanlust, töörahwa kurnajate huwisid teeniwad.

H. P.

„Waikse okeani probleem“ ja Jaapani interwentsioon Mandshuurias

Peale imperialistlist sõda on Waikse okeani basseini ning temas olewad ja teda ümbritsewad maaalad olnud kõige terawamate wastuolude sünnitajateks suurte imperialistlike riikide wahel.

Kaks suurriiki — Inglismaa ja Ameerika — wõideldes maailma-hegemoonia pärast, põrkawad kõige terawamini kokku nimelt Waikse okeani basseini olewatel maaaladel.

Wõideldes oma hegemoonia pärast Waikses okeanis põrkawad need kaks riiki kokku weel kolmandama imperialistlike riigiga — Jaapaniga. Ehk küll Jaapan kahe nimetatud suurriigi vastu iseseseiswalt wälja astuda ei suuda, wõib ta sellegipärast õige tuntawalt wahel segada ja kawatsetud wastastiku tegutsemise plaanid nurja ajada, sest Jaapan asub nende maade lähedal, kelle pärast wõideldakse.

Käesolewad Mandshuuria sündmused näitawad meile otsekohe, missugust osa Jaapan „Waikse okeani probleemis“ etendab.

Inglismaa, Ameerika ja Jaapani wastuolud Waikses okeanis

Enne ilmasõda ei olnud Inglismaa ja Ameerika wastuolud weel nii terawad sellepärast, et Ameerikal oli wõimalik laiendada oma kiiresti arenewaid walmistusejõudusid oma mannermaa piirides. Ameerikal ei olnud niisuurt tarwidust tungida Inglise mõjupiirkondadesse ja dominioonidesse. Inglismaa kõige kardetawamaks wastaseks oli siis Saksamaa, kelle imperialism turgude ja asumaade ümberjagamist nõudis. Saksamaa sai sõjas lüüa ja kõrwaldati „suurest poliitikast“. Inglismaa oma liitlastega tuli sõjast wõitjana wälja.

Kuid wõitjaks tuli ta ainult Saksamaa vastu, sest sel ajal, kui ta sõdis ning oma wäärtusi ja walmistusejõudusid häwitatas, arenes Ameerika imperialism takistamata edasi. Euroopa sõdiwate riikide walmistusejõudude nõrgenemine ning suur sõjalaen Ameerikalt (18 miljardi dollarit) wõimaldasid wiimasel suurkapitalistlike riikide hulgas juhtiwale kohale tõusta.

Ameerika imperialismile oli oma maajagu kitsaks jäänud ja ta hakkab aktiivselt maailma poliitikast osa wõtma. Seda wõimaldas talle tema majandusline jõukus ja eespool nimetatud laen. Ameerika tungib aktiivselt maailmaturule, pakkudes oma odawaid kaupu ja kapitalisi ning otsides uusi tooresainete allikaid.

Ilmaturul põrkab Ameerika kokku kõige terawamalt endise maailma walitsejaga — Inglismaaga, kellele Ameerika osutub palju suuremaks ja kardetawamaks wõistlejaks ja wastaseks, kui seda oli Saksamaa. Algab äge wõitlus nende kahe suurkapitalistlike riigi wahel. Kumbki tahab maailma walitsejaks saada, sest ainult selles näewad nad enese päästmist pealetungiwa proletariaadi eest.

Selles wõitluses kaotab Inglismaa ühe seisukoha teise järele, sest ta ei suuda wõistelda Ameerikaga; kuid ta ei loobu mõttest neid tagasi wõita, sellepärast lähewad wastuolud iga aastaga terawamaks. Seltsimees Molotow hindas oma aruandes XVI parteikongressil neid Ameerika ja Inglismaa wastuolusid kui uue sõja ettewalmistamist: „Peawastuolud imperialistide laagris arenewad Inglismaa ja Ameerika maailma-hegemoonia pärast wõitlemise ümber. Selles wõitluses tõrjub Ameerika Inglismaad edukalt wälja isegi tema oma asumaadelt ja dominioonidest... Ameerika ei piirdu ainult majandusliste seisukohtade kindlustamisega wälisurul. Ta walmistab ennast wõitlusele Inglismaaga kõikidel wäerindadel. Wastuolud wõitluses maailmahegemoonia pärast terawnewad, mis omakorda suurendab uue imperialistilise sõja hädaohtu.“

See teraw wõitlus kahe suurkapitalistlike riigi wahel maailmahegemoonia pärast koondub oma enamikus Waikse okeani basseini maade ümber.*

Okeani idarannik alates põhjapool Aljaskast ja Kanaadast, edasi Meksiko, Panama, Kolumbia, Ekwador, Peruu, Tshiili ja saared (Hawai, Filippiinid j.t.) on rikkad kulla, hõbeda, wase, nafta, tina, suhkrul, kohwi, kakao ja teiste tooresainete poolest.

Kuid ka läänerannik, alates põhjas NSW Liidu maaaladega: Kamtshatka ja Sahaliniga, edasi Korea ja Hiina, ranniku lähedal Jaapani saarestik, siis Indo-Hiina, Siiam, Singapur, Indoneesia, Austraalia ja terve rida saari — kõigil nendel maadel on suured tooresainete rikkused: mets, nafta, kiwisüsi, toorgummi, puuwill, suhkur jne.

Neid rikkusi tahawad Inglise ja Ameerika imperialistid oma eraomanduseks haarata, nende pärast kestab wõitlus; neid maid püüawad imperialistid lõpulikult oma käpa alla suruda.

Kuid siin põrkawad nad wastamisi Jaapaniga, kui kõige tugewama imperialistlike riigiga Waikses okeanis.

Jaapani imperialism hakkas õige kiiresti arenema juba XIX sajandi lõpul ja XX s. algul. Ilmasõja ajal, kus suurriikide edasitung Kauges Idas ja üldse asumaadel nõrgenes, sai Jaapan seal omale laialise tegewusewõimaluse. Sõda ei häwitanud tema walmistusejõudusid ja wäärtusi nii nagu teistel sõdiwatel maadel, sellepärast

püüab Jaapan ennast peale sõda kindlustada tooresainete allikatega ja turgudega. Ta oma saarestik on tooresainete poolest waene, samuti on ta siseturg kitsas ta kiiresti arenewale kapitalistilisele tööstusele. Kõige lähemal Jaapanile asub Hiina Mandshuuria, — peale Korea, mille Jaapan juba 1905. a. oma asumaaks tegi. Peale sõda hakkas Jaapan süstemaatiliselt oma kapitali Mandshuuriasse sisse wedama, seal raudteid ehitama jne.

Sarnane Jaapani kindlustamine Mandshuurias ei wõinud meeldida ei Ameerikale ega Inglismaale. Kui enne sõda Jaapani ja Ameerika wahekord wõrdlemisi sõbralik oli, siis muutus see peale sõda, juba Siberis interwentsiooni ajast algades, waenulikuks. Ameerika püüdis alati Jaapanit tagasi tõmmata, kui see liig kaugele läks. Ta segas end wahele Jaapani kapitalide sisseweole Mandshuurias, hakkas omi kapitalisid aktiivselt ka isegi Jaapanisse wedama, et jaapani kapitali oma mõju alla wõtta. Ameerika walwas selle järgi, et Inglismaa ja Jaapani wahekorrad liig sõbralikuks ei muutuks, sest Inglismaa ja Jaapani liit oleks Ameerikale väga kardetawaks wastarinnaks saanud.

Kuid Jaapani ja Inglismaa wastuolud on siiski niiwõrd suured, et raske on rääkida nende liidust. Jaapan tungib otse Inglismaa mõjupiirkonda, ning mida kaugeemale ta tungib, seda suuremaks lähewad nende wastuolud.

Nii peawad Inglismaa ja Ameerika, wõideldes maailmahegemoonia pärast, paratamata tõsiselt arwestama Jaapaniga. Kui Jaapan liitukski kumbkiga nendest riikidest, siis nõuab ta selle liidu eest niisugust tasu, mida maksta ei taha ei Inglismaa ega Ameerika; sellepärast sepietakse kõiksugu plaanisid, kuidas seda takistust kõrwaldada.

See „Waikse okeani probleem“ näitab meile weel kord, kui sügawad on kapitalistilise süsteemi enese wastuolud, kui wõimata on neid lahendada ilma sõjata.

Sarnane oli seisukord enne üleilmse kapitalismi kriisi.

Juba kriisi esimeste tundemärkidega läheb wõitlus kahe maailma, s. o. sotsialismi ja kapitalismi, wahel järsult terawamaks. Kuid ka wastuolud üksikute imperialistiliste maade wahel kriisi tulekul aina süwenewad. Wõitlus Waikse okeani ümber läheb iga päewaga aktiivsemaks ja terawamaks.

Üksikud imperialistilised maad loodawad kriisist välja pääseda oma turgude laiendamise ja teiste arwel, nad loodawad asumaade, dominoonide ja mõjupiirkondade rahwa kurnamise suurendamisega oma olemasolu kindlustada. See on aga ainult lootus. Kurnatud rahwad ei ole jäänud rahulikkudeks pealtwaatajateks. Nad on wõidelnud ja saawad weel aktiivsemalt edasi wõitlema oma kurnajatega. NSW Liit on nende wõimsaks eeskujuks, samuti nagu ta kogu ilma proletariaadi wõitluse eeskujuks on.

Wõitlus Waikse okeani maade pärast näitab meile weel kord, et maailma imperialism iga pool, kus ta aga ei wõitleks, kokku põrkab teise ilmaga, teise süsteemiga, s. o. sotsialismiga.

Kriis läheb iga kuuga terawamaks ja sügawamaks. Sellepärast läheb ka wõitlus asumaade pärast ikka terawamaks. Suurkapitalistilised riigid sepiwad plaanisid, kuidas Hiinat, Mongooliat ja NSW Liitu ära wõita ja oma wahel ära jagada.

Ameerika imperialistid arutawad awalikult küsimust, kuidas Hiinamaad 5-ks iseseiswaks riigiks jagada ja imperialistiliste suurriikide wahel ära jaotada.

Ainult see wõib nende arwates Hiinamaa „punasest hädaohust“ päästa.

Sarnane on imperialistiliste maade programm. Jaapan ruttab seda täitma. Jaapani tungimine Mandshuuriasse on selle programmi täitmise esimene aste. Kuid kas suudawad imperialistilised riigid wõitluses Waikse okeani maade pärast kokku rääkida, seda on raske ütelda. Eelpool nägime, et wastuolud väga terawad on. Kuid ühte peame alati silmas pidama: wõitluses teise maailmasüsteemi, s. o. sotsialismi, wastu wõiwad imperialistilised haikalad ikkagi kokku leppida ning ühiselt meile peale tungida, ja selleks peame alati walmis olema.

Jaapani interwentsioon Mandshuurias

Jaapanis on kriis erilisel sügaw, sest tema tööstus ja põllumajandus arenesid oma enamikus wälisuru arwel. Siseturu nõuded on piiratud. Siseturu kitsus on

seletataw sellega, et Jaapani talurahwa ostujõud wäga wäikene on. Mõisnik, kui monopoolne maaomanik, kurnab liidus kapitalistidega talurahwast piiramata ulatuses.

Suurem osa Jaapani talupoegi on wäiksed rentnikud, kes mõisnikkudele wäga kõrget renti maksawad (50—60% tema nürusest sissetulekust), nii et talupoegadele ei jää näljatoitugi. Talupoegade sissetulekuallikaks on riis ja siid, mille hinnad kuni 50% langesid. Renti nõuab mõisnik endiselt, see omakorda wähendab veel rohkem talupoja ostuwõimet ja süwendab kriisi.

Jaapani tööliste olukord oli juba enne kriisi wilets. Kriisi ajal läheb see täiesti wäljakannatamatuks, sest wäljaweo wähenemine ja talurahwa ostujõu langemine sunnib kapitalistisid oma ettewõtteid sulgema ja palkasid kärpima. Töötatöölise arwu kaswamine ja tööolude halwenemine omakorda mõjub tööliste ostujõu peale. Siseturg tõmbub veel rohkem kokku.

Kõik see raske olukord sisemaal kihutab Jaapani imperialistisid aktiivsele pealetungimisele teistele maadele, eeskätt Mandshuuriale.

Juba eelpool nägime, et Jaapan ammu enne kriisi oma mõju Mandshuurias kindlustas, kuid kriisi ajal läheb Jaapani poliitika Mandshuurias wäga aktiivseks, Jaapan maksab üksikutele walitsewatele hiina kindralitele suuri summasid selle eest, et nende poolehoidu saawutada. Nende kindralite abil kurnas Jaapan Hiina rahwast oma kasuks, nende abil suruti maha rewolutsiooniline liikumine ühes kui teises kohas.

Jaapani majandusline erikaal Mandshuurias on wäga kõrgele tõusnud iseäranis wiimastel aastatel. Jaapani kapitaliga on ehitatud 7 raudteed, tähtsam nendest on Lõuna-Mandshuuria raudtee. Selle raudteega on ühendatud mitmesugused teised suured ettewõtted, asutused jne.

Wiimasel ajal kawatses Jaapan uut Horen-Dunhua raudteed ehitada, mis oleks ühendanud Korea Mandshuuriaga kõige lähemat teed.

Sarnane agressiivne Jaapani tegutsemine Mandshuurias ajas Ameerika jalule. Suurte summadega meelitas ta Mukdeni kindrali Tshan Süe Ljāni oma teenistusse. Wiimane oli siamaani „truult“ Jaapanit teeninud. Nüüd keelas Mukdeni walitsus Jaapanil nimetatud raudtee ehitamise ära. Sarnane Mukdeni walitsuse „äraandmine“ pani Jaapani imperialistid kihama. Ikka julgemalt ja julgemalt kõlasid nende nõuded „aktiivsest wäljaastumisest“.

Jaapan hakkas seda nõudmist täitma 1931. a. sügisel. Silmapilk oli walitud wäga kohane. Kriisi süwenemine ja rewolutsioonilise liikumise tõus Inglismaal ja Ameerikas teeb nende maade imperialistidele küllalt peawalu. Raske olukord omal maal tõmbab nende tähelepanu Hiina pealt, ning Jaapan sai sellega tegutsemiseks teatava wabaduse. Jaapan walmistas ennast juba aegsasti sellele haaramisele. Nüüd organiseeriti „põhjus“, mis wõimaldas natukenegi maskeerida seda haaramist. 1931. a. juulis lawastati suur kokkupõrkamine Mandshuurias elawate korealaste ja hiinlaste wahel (Wan-Pao-Sjan prowintsis). Sellest interwentsioon algaski. Jaapanlased tulid sõjawäega „oma alamaid kaitsma“, nagu nad ise ütlewad. Mandshuuriasse weeti suurel määral sõjawäge ja relwasid. Wäga palju sõjawäge koondati L.-M. raudtee ümber. Koondati suured wäesalgad walmis.

18. septembril hakkawad Jaapani wäeosad ilma mingisuguse põhjuseta Hiina wägede käest sõjariistu ära korjama, esiti Lõuna-Mandshuuria raudtee piirkonnas, siis aga wäga kiiresti põhja poole edasi tungides, kus nad õige tugewa kindral Maa'ga kokku põrkawad. Maa tegutses Ameerika toetusel, sest wiimane nägi, et Jaapan liig kaugele läks ja püüdis teda takistada. Jaapani imperialistid, kes seda wäga hästi teadsid, astusid wale ja sopase laimuga wälja NSWL vastu, süüdistades meid kindral Maa toetamises.

Jaapanlased suurendawad tänapäewani oma interwentsiooniwägesid. Nad nõuawad omale Mandshuurias piiramata tegutsemise wõimalust.

Kuidas waatawad teised imperialistlised riigid selle Jaapani interwentsiooni peale?

Inglis- ja Prantsusmaa lubawad awalikult Jaapanit toetada, kuna II Internatsionaal ja Rahwasteliit abinõusid otsiwad, kuidas seda awalikku interwentsiooni laialiste rahwahulkade silmis maskeerida.

Inglis- ja Prantsusmaa toetavad Jaapani interventsiooni Mandshuurias sellepärast, et:

1. interventsioon on sihitud Hiina rewolutsioonilise liikumise vastu, mida nad ise „waigistada“ ei suuda — oma raske sisemise olukorra pärast;

2. interventsioon on sihitud Ameerika vastu, kelle mõju nõrgeneb õige tun-tawalt, ja

3. interventsioon on otsekohene samm NSWLiidu kallale tungimiseks. Mandshuuriasse kawatsetakse koondada suured wäeosad, sõjariistu jne, et siis korraga NSWLiidule peale tungida.

Need on põhjused, miks need kaks imperialistlist suurriiki praegu Jaapanile käe ulatawad ja otse abi lubawad, waatamata nende wastuolude peale, millest jutt oli eespool*).

Ameerika seisukoht on teistsugune. Interventsioon on sihitud tema huwide vastu, teda tahetakse Mandshuurias täiesti wälja tõrjuda. Ta püüab seda takistada, kuid kuiwõrd interventsioon on sihitud NSWL vastu, on ka Ameerika walmis teda toetama. Ja kuna Ameerika wäga hästi aru saab, et praegusel raskel kriisi ajal tal wõimata on Jaapanit sõjaga hirmutada, wõtab ta kõik abinõud tarwitusele, et Jaapani interventsiooni NSWL vastu kihutada. Ameerika imperialismi eesmärgiks on praegu NSWL ja Jaapani sõda prowotseerida, et takistada meie edukat sotsia-lismi ehitamist üheltpoolt ja teiselt poolt sõjaga nõrgestada Jaapanit kui kardetawat wastast Waikses ookeanis.

Kuid liig ahnelt tikuwad imperialistlikud haikalad Hiinat ja NSWL neelama.

Kurnatud hiina rahwas ja meie wõimas sotsialismi ehitaw proletariaat tunnewad nende plaanisid wäga hästi. Wõitlus Hiina nõukogude ümber kestab täiel jõul edasi, waatamata selle peale, et Hiina timuk-kindralid kõik abinõud tarwitusele wõtawad, et neid häwitada ning sellega imperialistide käest saadud palka tasa teenida.

Kogu maailma proletariaat peab pingul walwama nende sündmuste järele, peab walmis olema kapitalismi pealetungimisele sotsialistilise rewolutsiooniga wastama.

NSWL proletariaat peab Mandshuuria sündmuste arengut terawalt silmas pidades oma sotsialismi ehitamise tempot kiirendama. Peab koondama jõudusid selleks, et igäühte, kes julgeb meid segama tulla, kaugele tagasi lüüa.

H. Moosberg.

Parteiaktiwi õppus

Selle pealkirja all hakkab toimetus nüüdsest peale järjekindlalt awal-dama ÜK(e)P keskkomitee „Parteiaktiwi kirjateel õppuse instituudi“ ma-terjale Nõukogude Liidu ja kapitalistlike riikide poliitiliste, majandusliste jne küsimuste kohta eestlastest partiaktiwi jaoks. Materjalide walikul selle osakonna jaoks on toimetusel koostöö L. R. Kommülikooli kirjateel-õppuse sektoriga. Toim.

Enamlise parteilikkuse eest ajalooteaduses

Kõigest pool aastat tagasil lõppes waielus Lääne ajaloo küsimuste üle. Selle waieluse pea-eesmärk oli saawutada marksistlike ajaloolaste pööret rahwuswahelise tööliikumise probleemide ja proletariaadi klassiwõitluse otsekoheste tarwete poole, mis samal ajal pidi tähendama wõitluse suurendamist s.-d. jäänuste ja kallakute vastu, wõitluse kõwendamist teaduse parteilikkuse eest, leninismi, kui uurimistöö, aluse eest. Selles waieluses tähendati, et aja-loolaste tähtsamaks ülesandeks on pidada leppimatut wõitlust s. d., trotskistilise ja brandlerilise

*) Eriti huwitaw on Inglismaa seisukoht: inglise kapitalistid toetawad Jaapani rööwkäiku Mandshuuriasse, et — samal ajal Hiina turgusid, kus Jaapani kaupu boikoteeritakse, oma kätte kiskuda. Wanasõna järele: sõber koorib naabri püksid — mis muudugi omakorda wahekorda terawaks ajab ja uusi kokkupõrkeid walmistab. Toim.

ajalookirjutamise vastu, igasuguste oportunistlike, poolwähemliste ja pooltrotskistlike seadete vastu meie oma ridades.

Selles waieluses oli suuri saawutusi. Kuid, nii oma eesmärgi kui ka aine poolest, ei suutnud ta haarata ja ei haaranud kogu ajaloolise wäerinna kõiki probleeme. Ka ei paljastanud ta kaugeltki kõiki oportunistlisi parteiwastaseid seadeid ajalooküsimustes.

Waieluse poliitiline peapuudus Lääne ajaloo küsimustes oli selles, et ta hoopis puudulikult sidus Lääne töölisliikumise ajaloo küsimusi enamluse ajaloo küsimustega ja wene rewolutsiooni ajaloo küsimustega üldse. Waielus kriipsutas puuduikult alla seda fakti, et kõik wene rewolutsiooni põhiküsimused on ühes sellega rahwuslise klassiwõitluse ja üldilme proletarise rewolutsiooni põhiküsimused.

Sm. Stalini poolt „Proletarskaja Rewoluutsija“ toimetusele saadetud kirja arutamisel marksistlike ajaloolaste ühisuse fraktsioonis oli eesmärgiks saawutada sm. Stalini näpunäidete täielist omamist ja praktilist teostamist, enamluse ajaloo probleemide läbitöötamist ja nende kasutamist nii wene kui Lääne ajaloos ja oportunistlike, pooltrotskistlike ja poolwähemliste seadete lõpuni paljastamist teooria alal, wõitluse kõwendamist ajalooteaduse parteilise iseloomu kõrgemale tõstmise alal üldse.

Olgugi, et see arutamine selles mõttes, võib olla, ongi ajalooline, ei puuduta ta kaugeltki mitte ainult ajalooteaduse küsimusi. Juba see, et ajalooliste küsimuste arutamist alati sm. Stalini kirja alusel, näitab, et ajalooteaduse küsimused on samal ajal ka päewakordsed poliitilised päewaküsimused. Arutades siin 1905. — 1912. a. a. küsimusi, mis on ajaloo küsimused, arutame me, sisuliselt, terawamaid tänapäewa poliitilisi probleeme. See on väga selge näide sellest, et ajaloo ja teooria küsimused üldse, kui igasugune teoreetiline töö küsimus ajaloo wäerinnal, on terawad tänapäewa küsimused, näide sellest, kuidas ajalooteaduse ülesanded on seotud meie partei poliitiliste ülesannetega.

Sm. Stalini kiri on meie partei väga tähtis teoreetiline ja poliitiline dokument. Tema annab ülipalju näpunäiteid marksistlikele ajaloolastele nende uurimistöös, kuid kõigepealt annab ta neile (kui poliitilistele töölisele) nende ülesannete selge walgustuse praegusel ajajärgul ja praegusaja tähtsamate poliitiliste probleemide selge käsituswiisi. Sm. Stalini kiri on juhitud, muidugi, mitte ainult Slutskite ja Wolossewitshite vastu. Slutskite ja Wolossewitshitega pole waielusi tarwis ja Slutski ning Wolossewitshi pärast poleks sm. Stalin hakanudki „Proletarskaja Rewoluutsija“ toimetusele kirja kirjutama. Kiri on juhitud kõigepealt mäda liberalismi ja leplikkuse vastu, mida põeb rida marksistlisi ajaloolasi. Tema seab oma eesmärgiks tõsta meie teoreetilise töö parteilis-poliitilist enamlist tasapinda, saawutada tihedamat sidet teooria ja praktika wahel ja juhatada ajaloolasi lahendama oma teoreetilistes töödes praegusaja poliitilise silmapilgu probleeme, s. o. ta nõuab teoreetilistelt töölistelt, et nad oleks tõsised marksistid — enamlased.

„Proletarskaja Rewoluutsija“ toimetus, trükkides Slutski artikli, tegi wea. See on põhimõtteline poliitiline wiga, kuid asjaolu, et Slutski ja Wolossewitsh aastate wältel wõisid propageerida oma waateid, ilma et keegi ajaloolastest oleks annud neile poliitilist ja teoreetilist wastulööki, näitab, et asi ei seisa kaugeltki ainult „Proletarskaja Rewoluutsija“ toimetuses. Kuidas wõisid ajaloolased, marksistid, kes seisawad partei pealiinil, läbi lasta sarnaseid suuri poliitilisi ja teoreetilisi wigu, ajaloolased, kellest osa on pealegi aktiivsed parteitöölised?

Sellele küsimusele peab andma wastuse.

Esiteks, kui me räägime Slutskist ja Wolossewitshist, ei saa rääkida wigadest. Waadake läbi kogu nende looming ja teie näete, et see on lahutamata terwik. Waadake läbi Slutski kõned, mis ta pidas marksistlike ajaloolaste ühisuse waielustel, siis näete, et kogu oma teaduslikus töös oli tal parteiliinist erinew liin, enamlaste wastane kontseptsioon. Temale ja Wolossewitshile, ja mitte ainult neile kahele, waid ka Mironowile ja reale teistele, läks korda seda teha „Proletarskaja Rewoluutsija“ ja „Istoriik-Marksisti“ weergudel, kui ka marksistlike ajaloolaste ühisuse teoreetilistel waielustel, kus nende waadetele ei antud wastulööki. See tähendab, et pooltrotskistlikel ja poolwähemlistel ollustel oli wõimalus kasutada meie teaduslikkude asutuste tribuuni, ja teaduse lipu all tassiti läbi oportunistlisi, parteiwastaseid, antileninlisi, pooltrotskistlisi ja poolwähemlisi waateid. See tähendab, et marksistlike ajaloolaste ühisuses ja meie marksistlikes ajakirjades polnud küllalt enamlist walwelolekut, polnud küllalt sõjakat parteilikkust.

Teiseks, meie kõigile on selge, et enamline teadus on parteiline teadus, et ta on tihedalt seotud rewolutsioonilise klassiwõitluse tänapäewa ülesannetega, sotsialistilise ehitusetöö ülesannetega meie maal ja üleilmse proletaarsete rewolutsiooni ülesannetega. „Proletarskaja Rewolutsija“ toimetajate ja teiste seltsiliste wiga, kes lugesid Slutski artiklit, tundsid tema waateid ja ei astunud wälja nende wastu, seisab selles, et nemad ei märganud seda, et Slutski artikkel on juhitud enamlaste partei wastu ja meie rewolutsiooni wastu üldse. See näitab, et mõnedes ajalooäärinna lülides on nõrgenenud enamline walwelolek, on tekkinud lõhe teoreetilise töö ja partei poliitiliste ülesannete wahel. Sellesse teoreetilise töö ja partei poliitiliste ülesannete wahel tekkinud prakku pugesid Slutski ja Welossewitsh. See oli võimalik seepärast, et meil on teaduslikke töölisi, kes, olles kommunistid, eraldawad oma teaduslikku tööd parteitööst, kes mõtlesid wälja mingisuguse teadusliku „objektiivsuse“, mis nagu seisab poliitikast kõrgemal, — ja muutusid kateeder-„kommunistideks“.

Isegi nüüdse waeluse ajal andsid need meeleolud end tunda, kui mõned seltsilised teatasid, et nende wead on seletatawad sellega, et nad „tahtsid olla objektiivsed“, kuid ei märganudki, kui läksid lahku sellest, mis on poliitiliselt tarwilik. Nemad rääkisid veel nüüd nii, nagu oleks olemas mingisugune iseäralik objektiivsus, mis lahku läheb töölisklassi poliitilistest ülesannetest. Ainuke objektiivne teadus on enamline marksistline teadus, mingisugust teist objektiivsust siin peale marksistlik-leninistliku töölisklassi objektiivsuse pole olemas ja ei wõigi olla. Igasugune katse luua mingit teist objektiivsust on proletariaadi klassiliselt parteiliselt liinilt äralibisemine teise klassi seisukohale. Neid „kateeder-kommunistide“ waateid arendawad awalikult need, kes isegi peale sm. Stalini kirja räägiwad, et peasi on — metodoloogilised küsimused, et poliitiliste küsimuste asemel tarwis arutada teadusliku töö metodoloogia küsimusi. Sarnane küsimuse ülesseadmine, mis metodoloogia küsimused poliitilistele küsimustele wastu seab, on absoluutselt wale, absoluutselt leninismi wastu.

Tarwis otskohe öelda, et teaduse parteilikkus määrab ära samal ajal ka teadusliku töö marksistlik-leninistliku metodoloogia.

Kolmandaks, rida marksistlike ajaloolasi libises enamlaste partei tähtsusest mitteamusaamisele ja ta allahindamisele kogu wene ja rahwuswahelises rewolutsioonis. Teisiti poleks olnud võimalikud niisugused wead, nagu on sm. Kin'il, kelle järele wälja tuleb, et 1917. a. algul enamlaste parteid ei olnudki.

Sm. Kin'i seade ÜK(e)P ajalooast 1917. aastal pole enamline. Tema eitab meie partei järjekindlat enamlast liini kogu tema ajaloolise arenemise kestel. Samasuguse enamlaste, parteist mitteamusaamise ja tema tähtsuse allahindamisega on seletataw ka terve rida teisi ajaloolaste wigu, kelle järele tuleb wälja, et enne sõda enamlasted polnud enamlasted, et enne sõda enamlasted eksisid Saksamaa s.-d. hindamises. Sellega on seletataw ka see seade, et enamlast rahwuswahelisele areenile ilmus peale wene rewolutsiooni wõitu ehk sõja algul. Ajalooteaduse parteilikkuse küsimus on praegustes tingimustes peaküsimus.

Teaduse parteilikkus aga tähendab teaduslikus uurimises parteilini eest wõitlemist.

Slutski wäljaastumised tõendawad, et trotskistid püüawad kasutada meie teaduslisi asutusi oma enamlastewastaste waadete kuulutamiseks. Trotskism on kontrewolutsioonilise kodanluse fraktsioon, mille peaülesandeks on wõitlus NSWL sotsialistilise ehitustöö ja üleilmse rewolutsiooni wastu. Trotskistid ja pooltrotskistid, toetudes proletariaadile wõõraste olluste peale, katsuwad ära kasutada meie sotsialistilise ehitusetöö raskusi ja mõne enamlaste puudulikkust walwelolekut, et lewitada oma waateid ja mõjuda üksikute kõhklejate tegelaste ja poliitiliselt kogemusteta noorte peale. Trotskistidega läks meie partei lahku rewolutsiooni põhiküsimustes (sots. ehituse wäljawaadete küsimus, sots.-mi ehitamise võimalus meie maal, talurahwa küsimus jne). Trotskism — see on kõigepealt teooria sotsialismi ehitamise wõimatusest meie maal ja meie rewolutsiooni kokkuwarisemise möödapääsmatusest. Trotski ja tema agentide iga wäljaastumine, waatamata misuguse lipu all teda korraldatakse, on sihitud NSWL sots. ehituse ja oktoobrirewolutsiooni wastu. Iga pooltrotskistide ja poolwähemlaste wäljaastumine on katse segada sotsialistilist ehitustööd, desorganiseerida meie ridu. Sellepärast on tarwis kõige otsustawam ja halastamatum wõitlus igasuguste trotskistiliste waadetega, igasuguse trotskismi salakauwaga. Praegusel ajajärgul, kui sots. ehituse põhiküsimused töötawatele hulkadele laialt ära seletatud, katsuwad trotskistilised kontrabandistid iseäranis kasutada teoreetilist wäärinda, sest sel wäärinnal on veel wäikekodanlistest kihist pärit elemente. Trotskistilise

salakauba vastu võitlemise küsimus on kogu meie partei mobiliseerimise küsimus sots. ehitustöö ülesannete täitmisele. See ülesanne seisab teoreetilise väerinna ees üldse, marksistlike ajaloolaste ees aga iseäranis.

Mõned seltsilised kujutavad asja nii, nagu poleks partei enne Stalini kirja pidanud trotskismi kontrrewolutsiooniliseks wooluks. Kas on see õige? Ei ole. See on absoluutselt wale. Sm. Stalini poolt trotskismile antud hinnang on partei hinnang, mis antud üldiselt ÜK(e)P XV kongressil, mis vastu wõetud ja kirjutatud terwes reas juhtiwate parteiasutuste otsustes. Partei XV kongressil nimetasime trotskismi vähemluseks. Kuid iga enamlane nii siis, kui praegu saab aru, et vähemus oli siis ja on praegu kontrrewolutsiooniline wool. 1927. a. algul saadeti Trotski Moskwas wälja kui kontrrewolutsionäär, kes wõitleb enamlaste partei ja proletariaadi diktatuuri vastu. Trotski, Safronow, Radek jt. andsid K. I. VI kongressile kaebekirja nende ÜK(e)P-st wäljaheltmise pärast, kuid kongress ei wõtnudki seda läbiwaatamisele, põhjendades seda sellega, et „kongress ei arwa tarwlikuks wafelda K. I. waenlastega, trotskistlike platwormi kontrrewolutsioonilise poliitilise sisuga peale seda, kui kõik komparteid korduvalt nende seisukohad on hukka mõistnud.

ÜK(e)P XVI kongressil andis sm. Stalin trotskismile järgmise hinnangu: „trotskistline grupp kujutab nüüd enesest proletariaadivastast ja nõukogudewastast kontrrewolutsioonilist rühmitust, kes hoolega informeerib kodanlust meie partei asjadest“. ÜK(e)P. XVI kongress wõttis vastu sm. Stalini aruande järgi resolutsiooni, milles öeldud: „Ainuit wõitlus kahel wäerinnaal paljastas täielikult trotskismi, mis täiesti kontrrewolutsioonilistele vähemlaste seisukohtadele on libisenud“.

Tähendab, enamlaste partei iseloomustas juba ammu trotskismi mitte ainult kui tsentrismi, mis ta alati oli, waid kui vähemlust, kuna peale Trotski awaliku wõitluse algust proletariaadi diktatuuri vastu iseloomustas ta trotskismi kõikides oma otsustes ja kõikides partei juhtiwate tegelaste wäljaastumistes kui kontrrewolutsioonilist woolu, mis hoolega informeerib kodanlust meie partei oludest. See walem (wormel), mis antud nüüdses sm. Stalini kirjas, on meie partei ja Kominterni wormelite edasiarendamine. Kui leiduwad praegu seltsilised, kes peawad sm. Stalini wormelit sellest, et „trotskism pole kommunismi fraktsioon, waid kontrrewolutsioonilise kodanluse fraktsioon ja kontrrewolutsioonilise kodanluse eelsalk“, uueks wormeliks, mis nagu tähendaks, et ennemalt trotskism põlnud kontrrewolutsiooniline wool, siis nende kohta peab ütleva, et nad tahawad sellega õigustada oma mäda liberalismi minewikus, nii Sluiski tüüpi pooltrotskistide suhtes, kui ka trotskismi suhtes üldse.

Tarwis kõikide marksistlike ajaloolaste tähelepanu mobiliseerida kõikide pooltrotskistlike, poolwähemlaste waadete ja seadete vastu ja mäda liberalismi vastu nende waadete suhtes, mis pole muud midagi, kui kokkuleplikkus otsekoheste rewolutsiooni waenlastega.

Missugune küsimus on põhiküsimus sm. Stalini kirja arutamisel? Kas on põhiküsimus pahempoolse käremeelsuse küsimus? Ei. Luksemburgiaanluses? Ka see pole põhiküsimus. Põhiküsimus on meie partei ajaloo küsimus, küsimus enamlisest enamlaste ajaloost, mis selgelt näitaks seda wastuwaidlematut tõde, et enamlased olid alati enamlased, nii Wenemaal, kui ka rahwuswahelisel areenil.

Nüüd sellest küsimusest, mida ajaloolased nimetawad „kahe juure“ teooriaks. Mida tähendab see „teooria“ rahwuswabariikides? Tema õigustab kohalikku rahwuslust ja separatismi ja on wundamendiks kallakutele parteiilini kohaliku rahwusluse poole, mis kujutab rahwuswabariikide hulkadele enamlust, kui suurwene nähtust, mis puhtal kujul rahwuswabariikidele ei kõlba. See „teooria“ astub wälja leninismi vastu rahwusküsimuses, tähendab, ka leninismi vastu üldse, ja pooldab kokkulepet rahwusluse kodanlusega. Tähendab, „kahe juure“ teooria on rahwusdemokraatide, NSWL rahwusliste wabariikide kodanlastele restauraatoritele allawandumise teooria.

Mida tähendab „kahe juure“ teooria rahwuswahelises ulatuses? Ta tähendab wõitlust komparteid enamlustamise vastu, wõitlust ÜK(e)P juhtiva osa vastu Kominternis. See tähendab tsentrismi toetamist ja s-d. ning kodanlusele allawandumist rahwuswahelisel alal.

Mida tähendab sellega ühenduses Sluiski wäljaastumine? Sluiski katsub tõendada, et enamlus ei olnud enne sõda enamlus, et enamlased „ei saanud aru“ jõudude wahekorras rahwuswahelises ulatuses — wõideldes sellega komparteid enamlustamise vastu,

leninismi võidu vastu rahvusvahelises ulatuses, s.o. s.-d. ees kapituleerimise poolt. Tähendab, Slutski seaded on trotskistlik-wähemlised seaded. Slutski tõendab, et enam-lus „ümbrelwastus“ Trotski abil; tähendab, see on pooltrotskism-poolwähemlus. „Ümbrelwastumise“ teooria, niisama kui „kahe juure“ teooria on NSWL ja Kominterni kodanluse ees kapituleerimise teooria. See teooria ühineb teise teooriaga, mis leninismi määramisesse viib Wenemaa mahajäämise teooria (Sinowjew), et muuta, nagu räägib sm. Stalin, „leninismi internatsionaalsest õpelusest wene „cmapärasuse“ saaduseks. See teooria on meele järgi, nagu räägib sm. Stalin, „Bauerile ja Kautskyle, kes eitawad leninismi kõlbuiikkust teiste, kapitalistliselt rohkem arenenud maade jaoks.“ Tähendab „ümbrelwastumise“ ja „kahe juure“ teooria tähendab kõigepealt wõitlust enamluse vastu rahvusvahelises ulatuses, wõitlust leninismi ja Kominterni enamlustamise vastu.

Mida tähendab „kahe juure“ teooria ja „ümbrelwastumine“ meie tingimustes Nõukogude maal? See tähendab wõitlust partei peallini vastu, proletariaadi diktatuuri ja sotsia-listilise ehitustöö vastu. Ühenduses sellega peab mõne sõna ütlema pahempoolsete käremeelsete küsimusest. Kuni tänase päewani tehti pahempoolsete käremeelsete hindamisel wiga nende ülehindamises. Siit järgnes pahempoolsete käremeelsete wõrdustamine enamlastega mõnede ajaloolaste poolt, silt järgnes, näiteks, Alteri wäide oma raamatus Roosa Luxemburgi kohta, et Roosa Luxemburg kahekümne aasta wältel II Internatsionaalis wõitles enamluse eest. Sm. Radek ütles, et luksemburgiaanlus on weel praegugi paljudele tööliste sillaks enamluse juurde. Hiljem ta parandas seda oma poliitilist wiga. Sm. Stalin loetles Roosa Luxemburgi ja üldse pahempoolsete käremeelsete mõned wead, mis ei lubanud enamlastel neid toetada ilma tõsiste tingimisteta. Näiteks, tema kirjad türmist; seal wormuleeritakse tema pealakkuminekid enamlastega 1918. aastal.

Need on talupoegade küsimuses, rahwuseküsimuses, s-d-ga wahekordade küsimuses, partei tähtsuse küsimuses j.t, s.o.—kõikides peaprobleemides. Tähendab, Roosa lahku-minek meiega Oktoobris ja pärast Oktoobrit ei seisnud mitte ainult organisatsioonilistes küsimustes, nagu Alter katsub tõendada. 1918. a. suwe wead olid rewolutsionääri Luxemburgi kõige suuremad wead. Kõigepealt on need wene rewolutsiooni hindamise wead. Suuri poliitilisi, teoreetilisi ja taktilisi wigu tegi R. Luxemburg kogu oma poliitilises tegevuses, ja nad polnud juhuslikud, olgugi et ta oma wiga oktoobrirewolutsi-ooni hindamises suurelt osalt tunnistas. Waatamata nende wigade peale astus R. Luxem-burg „Spartakuse“ eesotsas ühes Saksamaa tööliishulkadega, keda imperialistiline sõda ise proletaarse rewolutsiooni lähedale tõi, komparteisse (olgugi, et weel 1918 a. lõpus oli selle organiseerimise vastu), jäi nõusse Kominterni loomisega. See oli Roosa kõige suurem poliitiline samm, millega ta kõigepealt tunnistas proletariaadi diktatuuri tema konkreetse wormis, Wenemaal. Lenin ütles: „Marksist on ainult see, kes laiendab klassiwõitluse tunnistamist proletariaadi diktatuuri tunnistamiseni. Selles on marksismi suur erinemine wäike- (ja ka suur-) kodanlusest.“ Kuid R. Luxemburg ei jõudnud weel seda teed edasi minna, paljastada oma endiseid wigu, tälliselt lahku lüüa s.d.-st. See lahkuminek sündis sellega, et ta wõitluses s.-d.-ga tapeti sotsiaaldemokraatide kätega. Seepärast on R. Luxemburg meie oma, seepärast läheb iga enamlane R. Luxemburgi ja K. Liebknechti hauale, seepärast ei puhka ta Friedrichsfeldis mitte ühes reas Woll-mari, Singeri, Aueri, Wilhelm Liebknechtiga, waid kommunistilises wennashauas.

Sm. Radeki eessõnas sm. Lenzi raamatule II Internatsionaali ajaloost on sarnane koht: „Tema (III Internatsionaal) kujutab enesest II Internatsionaalis olnute pahempool-sete proletaarsete woolude ühendust, ühendust Marxi ja Engelsi teooria pinnal, warus-tatud imperialistilise ajajärgu rewolutsioonilise wõitluse ja sotsialistiliste rewolutsioonide kogemustega, ühendus, mis leidnud oma wäljenduse leninismis“. See wäide on wale ja sm. Radek peab seda tunnistama.

Mulle paistab, et sm. Radek oleks pidanud alla kriipsutama seda olukorda, et luk-semburgiaanlus oli poolwähemlus, pooltrotskism ka Saksamaa tingimustes. Selle pool-trotskismi peab täiesti purustama. Kuna need seltsilised, kes temast lahti ütlewad, kiirelt tulewad leninismile, on need, kes seda ei tee Wenemaa tingimustes sunnitud Trotski juurde minema. Sm. Radek käis ära tee pooltrotskismilt ja pahempoolset radikaalsmilt Trotski tsentrismile, mis on saanud kontrewol. kodanluse eelsalgaks, mille häbistaw

langemine on veel palju sügavam, kui R. Luxemburgi langemine 1918. aastal. Sm. Radek pööras tagasi parteisse, enamlusele, kuid tema peab meeles pidama seda igasuguste pahempoolse radikalismi jäänuste hädaohtu, mis wiisid ta sellelt radikalismilt kontrrewolutsioonilisele trotskismile. Pahempoolse radikalismi põhimõtete rewideerimine peab saama lõpuni viidud.

Meie waelused keerlesid peaaesjalkult luksemburgiaanluse jäänuste vastu wõitlemise küsimuste ümber. Mõned hakkawad sellepärast meie waelusi nii hindama: „tähendab, Bund polnudki nii halb, sest temast ei räägita.“ Mõned poola seltsilised, endised „pahemlased,“ räägiwad, et P.P.S pahempoolsest woolust („lewitsast“), s. o. meist, ei räägita, — tähendab, meil pole wigu. Muidugi pole asi nii. Meie ei räägi Bundist ja P.P.S lewitsast sellepärast, et nemad ei wõi olla mingisuguseks jõuks, „astmekeseks“ ehk „sillakeseks“; nende ajalugu ei suuda kedagi segada ega patta, sest bundism oli kõige selgem, kõige äärmisem oportunist sõjaeelses sotsiaaldemokraatias. P.P.S. lewitsa polnud pahempoolne radikaalne rühm — ta oli täiesti wähemline. Sellepärast ei maksa siin neist rääkidagi.

Nüüd tsentrismi küsimuses. Naeruwäärne oleks, muidugi, kui ma räägiks sellest, kas wõitlesid enamlased 1905. — 1912. a.a. tsentrismi vastu wõi mitte. Iga enamlane naerab sarnaste kateeder-„kommunistide“ üle, kes hakkawad otsima resolutsiooni, kus enamlased oleksid arutanud tsentrismi vastu wõitlemist. Et ümber lükata Slutski, Mironowi ja Alteri muinasjutte sellest, nagu poleks enamlased Kautsky vastu wõidelnud, nagu oleksid nad teda üle hinnanud, — wõtke Lenini seisukoht 1914. a., kus ta juba siis räägib Kautskyst kui „haledast kontrrewolutsioonilisest lobisejast“, ehk kus ta räägib sellest, et Kautsky on „palju hullem kui ülejoosik“, — siis on teile selge, et need Lenini walemid ei wäljenda muud midagi, kui Kautsky arenemise lõpulejõudmist, — tsentrismist awalikuks kontrrewolutsionääriks.

Ei wõi olla mingisugust kahtlust, et kautskiaanlus oli tsentrismi peaworm Saksamaal. Meie parteis oli tsentrismi peakujuks trotskism. Peale sõda mängib trotskism isesuguse tsentrismi tüübi osa rahwuswahelises liikumises. Kuidas wõitsime meie trotskismi rahwuswahelises ulatuses? Purustasime ta oma kodus ja see oli eeldus trotskismi purustamiseks üleilmses ulatuses.

Kuidas purustasime meie parempoolsete seaded üleilmses ulatuses? Meie purustasime parempoolse oportunisti oma kodus ja see oli aluseks tema purustamisele üleilmses ulatuses. Ilma selleta poleks wõimalik olnud purustada trotskiste ja parempoolseid puruks lüüa rahwuswahelises liikumises. Meie wõitlus oportunisti paljastamises meie maal oli ja on wõitlus oportunisti vastu kogu Kominternis.

Mõni sõna veel sm. Jaroslawski toimetusel ilmunud raamatute poliitiliste wigade üle. Sm. Jaroslawski tegi suure poliitilise wea, et küllalt silmas ei pidanud oma kaastööliste tööd. Selle wea tähtsust suurendab see, et need raamatud (ÜK(e)P ajalugu) ilmusid sm. Jaroslawski toimetusel, ja sellepärast wäga laialiselt tarwitusel on. Kuid peasuüdlased on need, kes sm. Jaroslawski toimetusel wäljaantud raamatutes lewitasid enamlastewastaseid waateid ja moonutasid meie partei ajalugu trotskistide kasuks. Asi ei seisa mitte wigade loetlemises, mitte lehekülgede näitamises, kus on wead, waid selles, et enamluse ajalugu on moonutatud, et enamlus kanti hulkade ette kui mitteenamlus.

Sm. Jaroslawski kirjas on teiste wigade hulgas näidatud ka selle peale, et puudub küsimuse läbitöötamine enamlaste osast rahwuswahelises ulatuses ja liikumisest rahwuslastes oblastites. Esimest küsimust meie juba käsitasime. Nüüd veel rahwuseküsimusest. Rahwuseküsimusel on leninismis silmapaistew koht. Rahwuseprobleem jääb Nõukogude Liidus ka tänapäewani üheks terawamaks probleemiks. Mitte asjata ei wõetud partei XVI kongressil vastu otsus wõitluse wadjadusest kallakutega rahwuseküsimuses. Mida tähendab rahwuseküsimuse ärajätmine? See tähendab partei tagasihoidmist nende ülesannete täitmisest, mida seadis üles partei kongress, see awab ukseid suurwene schowinismile ja kahalikule natsionalismile. Inimesed, kes loewad ja õpiwad partei ajalugu, peawad sellest saama ettewalmistuse meie partei päewaülesannete täitmiseks ja wõitluseks kallakute vastu, — nii parempoolse oportunisti, nii trotskismi, kui ka „pahempoolsete“ vastu.

Samuti on lugu „ümberkaswamise“ küsimusega. Wastawatel autoritel tuleb wälja nii, et Lenin 1905. a. ei seadnud üles kodanlis-demokraatlise rewolutsiooni proletaarseks

ümberkaswamise küsimust. Kuid see on Lenini laimamine. Neil tuleb nii wälja, et 1905. a. rewolutsioon oli sunnitud jääma kodanlis-demokraatlikeks rewolutsiooniks, et tema ümberkaswamise wäljawaateid sotsialistlikeks rewolutsiooniks ei olnud ja ei wõinudki olla Wenemaa mahajäänud oleku tagajärjel. Kuid 1905. kuni 1917. aastani möödus 12 aastat. Kas siis nii palju muutus Wenemaa majandus kaheteistkümne aasta wälte? Kas pole neis seadetes toitu mitte ainult „ümberrelwastumise“ teooriale, waid ka nendele inimestele, kes tõendawad, et wõidurikas sots. ehitus ja sotsialismi wõit NSW Liidus on wõimatud?! Mulle paistab, et see nii on.

1917. aasta. Ma ei hakka tooma siin tsitaate sellest, kuidas seltsilised 1917. aasta, käsitades üles seawad küsimuse partei seisukohast 1917. aastal. Kuid peäsi on selles, et nad unustawad, et enamlusel on üks katkestamatu enamline ajalugu, et ei saa katkestada enamluse ajalugu. Niisugused katkestamise katsed on kuritahtlik keelepeksmine enamluse wastu, meie partei wastu. Mitte millalgi ega mitte kusagil edaspidi ei tohi sarnased wead korduda.

Sm. Mints rääkis objektiivsusest. Ta rääkis, et tarwis on objektiivsus panna poliitilise otstarbekohasuse teenistusesse. Tema järele tuleb wälja nii, et enamluse ajaloos objektiivsed faktid nagu oleks wastuolus, ehk wõiks sattuda wastuollu enamlaste tänase poliitilise otstarbekohasusega. Tegelikult aga sarnaseid wastuolusid ei ole ja ei wõigi olla. See on partei ja enamlaste laimamine.

Lõpuks. Tarwis on mele eneseawustust laiendada. Tarwis on leppimatut, alalist eneseawustust. Kui meie piirduks ainult selle eneseawustusega, mis oli senini, siis on seda wähe. Wäga hea on, et seltsilised tunnistawad omi wigu. Kuid mitte ainult selles pole asi. See ei lahenda weel küsimust. Küsimuse sisu on poliitilistes põhiseadetes. Tarwis on alalist ja lähedat teoreetilise töö sidet tänapäewa ülesannetega, tarwis on siduda ajaloo probleeme, millede kallal praegu töötatakse, sots. ehituse ülesannetega meie maal praegu ja üleilmse rewolutsiooni praeguste ülesannetega. Küsimus pole mitte selles, et ajaloolastel on tarwis wõtta tänapäewa materjal ja töötada poliitiliste päwaküsimuste kallal. Kuid töötades ajaloo küsimuste alal, peame oskama siduda ajaloo probleeme tänapäewa probleemidega.

Knorin.

Eestimaa Kommunistlise Partei keskkomitee poliitbüroole

T e a d a a n n e

Ligi aasta on mööda keskkomitee weebuaripleenumist, kes minu wead ära märkis, nende awaliku ja kõrwalepõiklematut tunnistamist ning minult oportunisti wastast wõitlust nõudis. Seda pole ma senini weel mitte küllalt otsustawalt täitnud. Ma pole täitnud Lenini juhatust: „Awalikult tunnistada oma wiga, awada selle põhjused, analiseerida wiga sünnitawat olukorda, tähelepanelikult arutada wea parandamise abinõusid — see on tõsise partei tundenmärk, see on tema kohusetäitmine, see on klassi, ja selle järele hulkade, kaswatamine ja õpetamine.“ (Lenin XVII köide, lhk. 147, I wäljaanne). Ja see omakorda on wiga.

Oma wigu tunnistasin ma osalt juba keskkomitee weebuaripleenumil, kuid ma põhjendasin omi wigu suurelt osalt „objektiivsete“ ja „subjektiivsete“ tingimustega. Seega ei ütelnud ma omadest wigadest mitte täielikult lahti. Kolmel koosolekul Leningradis (L. R. K. Ü. L. O. eesti sektori aktiivi koosolekul, sellele järgnewal ülesektorilisel koosolekul ja sm. Kingisseppa nimelise Harmaja sõjawäe ringi kinnisel koosolekul) astusin ma sammu edasi. Omi wigu ma enam ei põhjendanud millegiga. Kuid ka nendel koosolekutel ei täitnud ma pleenumi otsust täielikult; ma ei kritiseerinud omi wigu küllalt otsustawalt. Ma piirdusin ainult wigade üleslugemisega, ning mõnede seletustega wigade põhjuste üle. Samuti pole ma seltsimeestega westeldes enda wigu konkreetset nimetanud, ega nende sügawust rõhutanud. Kindlalt lükkan aga ümber igasugused „kuuldused“ oma wigade salgamisest.

Juba 1929. a. lõpul ja 1930. a. algul tundsin, et minul, kui enamlasel, mitte kõik korras ei ole, et minu tõös wead on, kuid ma ei saanud nende põhjustest, nende sisust aru. Niiud olen ma oma wigade üle põhjalikult järele mõtelnud ja olen otsusele jõudnud, et kõikide minu poolt tehtud wigade põhjusteks ja aluspinnaks on üks wiga ja nimelt: ma ei saanud aru töölisklassi rewolutsioonilise jõu dialektilisest arenemisest ja selle kaswust. Ma ei waadeldnud olukorda mitte liikumises, waid seisakus. Sellest põhjusest järgnewad kõik minu poolt tehtud suured ning täielikult oportunistilised wead, mis lõppude lõpuks wõiwad wiia sotsfaschistide leeri.

Kauemat aega eesti töölisklassi tegelikust wõitlusest eemal olnud, ei tunnud ma küllalt hästi Eestis sündinud muutusi: majanduses, poliitikas, töölisklassis, parteis ning kaitsepolitseis. Töölisklassi rewolutsioonilise liikumise nõrkus ning kommunistlise partei pea täielik puudumine wiisid mind, minu meha-

nistlike käsitusviisi juures, oportunistlike seisukohale, nagu oleks töölisklassi revolutsioonilise liikumise nõrkuse ja ka meie partei nõrkuse põhjuseks töölisklassi oportunism.

See täielikult oportunistlike waade tähendab omakorda usu kaotamist töölisklassi jõusse ja kodanlike jõe ülehindamist. Siit järgneb otsustamatus ja saamatus minu töös ning kindla seade puudumine. Siit järgnevad „teooriad“, et enne tuleb partei tugewaks teha ja alles siis wõitlust kodanlike ja sotsfashistide wastu alata ning et tuleb oodata terrorilaine möödumist jne. Ma ei mõistnud, et töölisklassi revolutsioonilikkuse puudumise põhjuseks on kompartei wead, kõigepealt pörandaluse juhtimise wead, mida mina tegelikult kuni 1930 a. august-septembrini jatkasin. Ma ei mõistnud, et terrori wõib wõita ainult töölisklassi wõitluse kõwendamine, et terrorilaine möödumise ootamise asemel ma oleks pidanud organiseerima tööliste wõitlust terrori ja fashismi kaswu wastu. Ma ei selgitanud endale küllalt partei osa töölisklassi revolutsioonilises wõitluses, ei saanud aru sellest, et kommunistlike partei wõib tugewaks saada ainult järjekindlas revolutsioonilises wõitluses kodanlike, sotsfashismiga ning igasuguste oportunistlike kalduwustega, nii paremale kui pahemale poole, oma ridades; ma ei mõistnud töölisklassi revolutsioonilise liikumise organiseerimise ja partei kaswu dialektilist ühtlust. Ma ei mõistnud wastawalt uuele olukorrale tarwitusele wõtta prowokatsiooni wastu wõitlemise abinõusid; ei saanud aru sellest, et kaitsepoliitsei on oma töö meetodisid muutnud: passiwsest luuramisest asunud aktiivsele prowokatsioonide organiseerimisele.

Need on minu põhiwead ja puudused, millede järeldusena üksikud praktilised kõrwalwead. Kõikide konkreetsete wigade üksikasjaline arutamine wiib liiga pikale. Nende kohta wõtan sõna ajakirjanduses, koosolekutel ja oma praktilises töös.

Kommunistlike terwtusega M.

Leningrad, 12. dets. 1931 a.

EKP k.-k. poliitilise büroo poolt.

Awaldades sm. M. kirja oma oportunistlike wigade üle, konstateerib EKP KK PB, et sm. M.:

- 1) „kateooriliseltsit ümber lükates „kuuldused“ oma wigade salgamisest,“ sellesamaga neid siiski salgab;
- 2) oma wiga objektiivsete põhjustega pehmedada püüab.

Sellest wälja minnes tunnistab pb sm. M. kirja mitterahuldawaks.

Kiri toimetusele

Wastuseks sm. N. Jürisõni arwustusele „Klassiwõitluses“ nr. 137

Iga enamline arwustaw sõna nii ilu- kui ka teoreetilise kirjanduse kohta on tarwilik ja terwtataw. Nii wõiks wastata sm. Jürisõni artikli puhul.

Eriti terwtataw on „Klassiwõitluse“ algatus selle arwustawa töö suunas.

Mis puutub ülalnimetatud arwustusetulde sattunud broschüüri „Jeesuse lapsed,“ siis peab tunnistama, et see arwustus isegi õige tublisti hiljaks on jäänud. Broschüüril on wigu — tunnistan neid täiel määral.

Suureks puuduseks on muidugi sm. Jürisõni näidatud wiga, et pole usuwastast tööd seotud kulakluse, kui klassi, likwideerimise loosungiga üldise kollektiwiseerimise alusel. Tõepoolest wõib see wiia lugeja niisugusele arwamisele, läbi ja läbi oportunistlikele arwamisele, nagu poleks usuwastane töö külas mitte osa selle loosungi täitmisest. Tunnistan seda wiga täiel määral, kuid tõrjun ühtlasi kõige kateoorilisemalt tagasi niisuguse arwamise, mis sm. Jürisõni artikelt lugedes wõib tulla, nagu oleks ma sihilikult püüdnud mööda hiilida kollektiwiseerimise ja kulakluse, kui klassi, likwideerimise küsimusest üldise kollektiwiseerimise alusel.

Olen nimelt alati olnud ja olen ka praegu sellel arwamisel, et usuwastane töö on osa meie üldisest klassiwõitlusest ja peab seega alluma terve meie klassiwõitluse ülesannetele, mille üksikute, teatava aja ülesannetele wastawate loosungite täitmisega tuleb siduda ka usuwastast wõitlust. Kuiwõrd usk on sõjariistaks kulakute ja muude klassiwaenlaste käes wõitlusel proletariaadi diktatuuri ja sotsialismi ehituse wastu (mida ka „Jeesuse lapsed“ tõendada püüab), siis on arusaadaw ka, et hoop kulakutele on hoobiks nende sõjariistale — usule — ja ümberpöördukt.

Loomulik on siis ka see, et iga SAL liige, iga uskmatu tööline ning kehwik wõi keskmik peab terve oma jõuga aitama ellu wiia kulakute, kui klassi, likwideerimise loosungi üldise kollektiwiseerimise alusel, kuna nii kollektiwiseerimine kui ka kulakute, kui klassi, likwideerimine on kõige tugewamaks hoobiks usule. Eestkätt aga peame silmas pidama, et see on sotsialistiline revolutsioon külas, kus ehitame sotsialismi ja lausakollektiwiseerimise alusel likwideerime külakurnajad, kulakud kui klassi. Sõjake ateistide ülesanne on aga igalpool klassiwõitluse ja sotsialismi ehituse esimestes ridades seista. Niisugune on minu seisukoht selles küsimuses ja ma olen omas praktilises töös, usuwastases töös, püüdnud seda seisukohta läbi wiia.

Sellane jame wiga, mis lugejat oportunistlikele wõib wiia, tuli sellest, et ma siiski weel broschüüri kirjutamise ajal ei oskanud kohe praktiliselt siduda usuwastast tööd kõige tähtsama partei loosungiga külas, sellest tuli mul tolles küsimuses tühi sõnakõlks „waja klassiwõitlusega siduda“, mis tegelikult annab ka igale oportunistlikele läbipugemise wõimaluse.

See wiga näitab mulle kui ka teistele algajatele autoritele veel kord, kuiwõrd tõsiselt tuleb meil walwata oma töös selle ideoloogilise puhtuse järele, selle järele, et meie teoreetiline töö oleks tõepoolest juhtnõõriks praktikale, et ta ei tooks oodatawa kasu asemel kahju terwele meie tööle ja klassiwõitlusele.

Mis puutub sm. Jürissoni etteheitesse selle üle, et „Jeesuse lastes“ liialt wälhe on näidatud usu arenemise teesid ja põhjuseid, siis on ka see etteheide ära teenitud. Lugejal on seda õigus nõuda, et raamat talle neid küsimusi seletaks. Siin pean aga märkima seda, et olin selle broschüüri kirjutamise ajal ikkagi ainult selle „aja ja ruumiga“ seotud, mida andis mulle „Külwaja“, nimelt — kaks kuud ja ruumi — üks trükipoogen. Tingimus aga oli niisugune, et broschüür peab andma wõimalikult rohkem faktilist materjali kulakutest usumeeste kontrrewolutsioonilise tegevuse paljastamiseks ja wõimalikult populaarses käsituses, täiesti ettewalmistamata, waewalt kirjaoskaja lugeja jaoks.

Muidugi wõtan sm. Jürissoni poolt näidatud wead kõige hoolikamalt arwesse ning püüan oma edaspidises töös nende eest hoiduda, lootes, et „Klassiwõitlus“ ka edaspidi tõelise klassiwõitluse teoreetilise ajakirjana rõhku paneb kõigi wigade paljastamisele kõigil klassiwõitluse aladel, selle hulgas tähelepannu juhtides ka u s u w a s t a s e töö teoreetilistele ja seadelistele küsimustele, mis sent „Klassiwõitluses“ on puudunud. A. Sagittarius.

Walge Eesti elupäewad

K r o o n i k a

September

1. Inglise trust, kellele eesti kodanlus Narwa kose weejõudu maha sahkerdab, loobus selle kose kontsessiooni optsioonist.

2. Walitsus kinnitas wiljaostu kawa, mille kaudu hallparuneid kriisihädas aidatakse, neilt riigiarwel wilja ostes. Rukki ostuhinnaks määrati 15 senti kg., kaera — 11 st. ja odra — 13 st. Wälisrukki sisseweedu lõpetatakse seni, kuni walitsuse rukkitaagawarad müüdnud. See tähendab hallparunitele ja spekulantidele töörahwa kulul hea teenistuse wõimaldamist.

3. Tartus awati suure kisa ja käraga „Eesti nädal“, mis korraldatakse omamaa saaduste müügi-ostu õhutamiseks (kaubad jääwad ju kriisi tõttu ladudesse seisma!).

6. Pankrottijäänud Tartu metalliwabriku „Teguri“ omandas tööstur Ratnik Pika-laenu panga kaasabil.

— Rahahädas laseb Tallinna linnawalitsus wälja 3 miljoni kroonilise obligatsioonilaenu.

8. Augustikuus weeti Eestist wälja $3\frac{1}{4}$ miljonit kanamuna.

11. Sagenewad sõdurite enesetapmised. Nii laskis end Wärska laagris „karistusekartusel“ (loe: eesti sõjawäe tsariaagse kepidistsipliini tõttu!) maha reamees Alnik.

— Augustikuus oli Tallinnas 117 sündi ja 134 surmajuhtumist. Majanduslise willetsuse tõttu sureb töörahwast rohkem kui sünnib!

12. Tolliametnik Johanson raiskas ära üle 23 miljoni krooni. Ta mõisteti selle eest 8 kuuks vangki.

— Rakwere walla Laanemõisa külas müüdi sundoksjonil pangawõlgade katteks ühe talumehe muu waranduse hulgas ära ka kaks hobust, mille eest makseti à 150 senti (!), s.o. umb. 75 kop. Hallparunid ostawad wõileiwa hinna eest warandust kokku.

13. Eesti laenupaberite kurss (nominaal 100) langes Londonis 50 peale.

— Eesti wabrikantide ühisus nõuab kinniswara makšu wähenendamist.

14. Tubakawabrikant Leo Scheer maksuraskustes.

— Tartus asutati Saksa usuteaduse akadeemia, kes ähwardab „ususõda“ kuulutada Nõukogude Wenemaale.

16. Tallinnas peeti suuremaid õhulaewastiku harjutusi, — tulewasteks Nõukogude Liidu „ründamisteks“.

17. Oksjoniteel müüdi talusid Eestis 1926.a. — 124 tk., 1927.a. — 161 tk., 1928.a. — 174 tk., 1929. a — 170 tk., 1930. a. — 217 tk., 1931. a. $\frac{1}{2}$ aastat — 139 tk. Kokku 1926 kuni 1931. a. 1. VII — 985 tk.

18. Petseri laadal müüdi põrsaid hinnaga 1 kroon (52 kop.) tükk.

20. Tallinnas peeti gaasisõja proowe.

— NSWLiidu kaubandusorganisatsioonid laiendawad tegewust Eestis.

23. Lehed õhutavad waenu Eestis töötawate välismaalastest tööliste wastu, nõudes nende väljasaatmist, et „eestlastele tööd muretseda.“ Kodanlus püüab tööliklassi tähelepanu majandusekriisi pealt kõrwale juhtida ja tööliste jõudu nende isekeskise tüliõhutamisega nõrgendada.

24. Eesti kodanlusele teeb peawalu inglise rahanduskatastroof. Kardetakse krooni pärast.

25. Lorikogu komisjon arutab Eestis presidendi sisseseadmise vajadust.

27. Inglise naelsterlingi langemise tagajärjel langes eesti krooni katewara 59% pealt 49% peale.

28. Arukülas, Tallinna lähedal, peeti kaitseliidu manöövraid.

— Wiljandi lähedalt leiti wiljarõugu alt poolsurnult töötatööline J. Kuusekänd, kes tööpuudusel (juba kolm aastat töötal) kerjama oli sunnitud minema. Haigena oli Kuusekänd wiljarõugu all lamanud näljas juba kolm nädalat! Waat, mida tähendab Eesti härrasriik töölistele!

30. Eesti lendurid Döring ja parun Ungern-Sternberg jõudsid oma Euroopa-ringlennul Pariisi. Eesti sõjakildkond teeb välisilma ees küpsuseksami õhusõjaks NSWL wastu.

Oktoober

3. Inglise rahanduskriisi mõjul jääb seisma Narwa linawabrik, kes saadusi saatis peaasjalikult Inglise turule. Tööta jääwad 1600 töolist.

— Kogupõllumeeste partei teeb piiritusega äri ja kasutab selle tulu walimiskihutustöö peale.

5. a/s Leo Scheer ja a/s Dedalus tunnistati maksujõuetuks.

9. Scheeli pank suleti maksujõuetusel. Ühes sellega pani oma ukсед kinni ka Tartu tööstuspank.

11. Inglise rahanduskriisi tagajärjel langes eesti kaubalaewade tulu 10—15 protsendi võrd.

— 1931. a. wiie kuu jooksul tuli sisse riigi tulusid 35,1 milj. krooni, 1930. a. samal ajal — 37,7 milj. krooni.

15. Türi gümnaasiumis tekkis õpilaste streik protestiks õpetajate karmi ümberkäimise wastu õpilastega.

— Rapla-Wirtsu uus kitsaropaline raudtee awatakse 1. detsembril.

18. Tallinna töötatöölised pidasid koosolekut, kus nõuti tööd ja toetust töötutele.

19. Tallinnas kadus teadmatult piirituseselaewa „Kullami“ madrus A. Keskküla, kes paljastas ministrite piiritusesahkerdamise lugusid.

20. End. parunitele anti mõisate tasuna peale mitmemiljonikroonilise rahasumma weel 2.000 hektarit metsa.

— Suurt tööpuudust ja willetsust kasutawad Tallinna linnaisad pandimaja abil wäga edukalt oma kasuks, wõttes puudustkannatajatelt wiimaseid hilpe ja asju weerandhinna eest wastu ja müües nad pärast kallilt maha (sest wäga tihti ei suudeta pante wälja osta). 1926. a. oli Tallinna pandimajal pantnikke 41345 inimest, 1931. a. lõpupoole aga juba 64095. Nii on iga teine Tallinna elanik pandimaja abitarwitaja.

21. Eesti peekoni wäljaweol suured raskused. Põhjus — hindade langemine wälisurul ja eesti peekoni kallidus, kuna eksporditapamajade waheltkasud suured on.

23. Walitsus kawatseb riigiteenijate palku wähenendada riigi eelarwe tasakaalustamiseks. Riigiteenijad protesteeriwad.

24. Eesti põllumajandusel on wõlgu 120 milj. krooni.

30. Kristlik rahwaerakond ühines rahwaerakonnaga.

Nowember

1. Awati Tartu-Petseri raudteeliin, mis ehitati NSWLiidule kallaletungimise otstarbel.

— Eesti otsib oma metsasaadustele uusi wälisurge.

2. Tallinnas pritsimajas oli töötatööliste koosolek, kus sotsfaschisti Pesurit rääkida ei lastud. Nõuti kaitseliidu toetamise lõpetamist, majaperemeeste töölt wallandamist, parunitele maa eest tasu mittemaksmist, kõigile töötutele hädaabi-tööd; otsustati meeleafaldusi korraldada jne.

3. Seatakse kokku nn. maksureformi kawa, mis töörahwa maksukoormat tuntawalt tõstab.

5. Tartu Eesti Rahwuslaste klubi protesteerib Kirjanikkude Liidu häälékandja „Loomingu“ liig „pahempoolse“ poliitilise ilme wastu. Asjata kartus! „Loomingu“ „pahempoolsus“ ei ulata kaugemale sotsiaalfaschismist, müstikast ja muust niisugu-sest wärgist.

— Tubakaaktsiisi tõstetakse 30% wõrd.

— Walitsus kitsendab sissewedu. Pannakse maksma mitme esimesejärgu tarbe-ainete sisseweo riikline monopol.

— Riigikogus räägitakse põllumajanduse wäga wiltsast olukorrast. Nälgiwad terwed Peipsiäärsed külad.

6. Majandusminister informeeris riigikogu, et „riigikassa tagawarad on otsas“.

8. Narwas alati hädaabitöid, kuhu tööle wõeti 130 töötatöölist.

11. Sisseweo monopoli kaupade nimekirja laiendatakse, nii et üle 40% kogu Eesti sisseweost monopoliseeritakse. Sotsfaschistid näewad selles „sotsialismi aja-järgu algust“.

13. Waluutaga kauplemise kontrolli kõwendatakse.

15. Peetakse läbirääkimisi kreeklastele tubakamonopoli andmise üle.

— Tallinna tööbörssel registreeritud 2731 töötut. 1930. a. samal ajal oli 2127.

17. Põllumajanduse täielise lagunemise ärahoidmiseks kawatsetakse walitsuse poolt osa „elujõuliste talude“ (s. o. hallparunite) warandusest muuta oksjoneeri-matuks, s. o. teda ei tohi oksjonil ära müüa.

18. Pritsimajas peeti töötute koosolekut, kuhu töötuid niipalju tuli, et kõik saali ei mahtunud.

21. 1931 a. 10 kuu wäliskaubaandus on aktiivne 11 miljoni krooni wõrd, mis saawutatud sisseweo äärmise kitsendamisega ja wäljaweo maksimaalselt suurendada püüdmisega.

26. Toimetatakse käitiswanemate walimisi. Lehed kaebawad, et töölised nii linnas kui maal ei hooli nende wanemate walimisest ja ei ilmu tihti üldse koos-olekutelegi.

27. Saaremaal olla mitmes kohas toimetatud kommunistide wangistamisi.

— Tallinnas korraldatakse ministriprouade poolt räbalate ja sentide korjandust „puudustkannatajate toetuseks,“ mis muud pole kui täissõõnud daamide jõhker hirwitus töötatööliste wiltsuste üle.

28. Türi paberiwabrikus olid töölisterahutused direktorite häbematuse wastu. Töölised astusid üksmeelselt oma seltsimeeste kaitseks wälja.

29. Ärimhed ostawad kokku neid kaup, millede sissewedu monopoliseeritud. Loodetakse hindade tõusul teenida.

Detsember

1. Eestis tegutsewat põrandaalune Balti parunite organisatsioon, mille eesmärgiks olla „sakslusele ta endise mõju tagasiwõitmine Eestis“.

— Peeti wabadussõjalaste liidu kinnist koosolekut, kus üles kutsuti sõnadelt üle minema tegudele, s.o. faschismi awalikule maksmapanekule Eestis.

— Eesti kaupmehed ei poolda sisseweo monopole ja litsentse.

2. 75% eesti kaubalaewastikust on NSWL kaupade wedamise teenistuses.

5. Jõhwi alew jäi pankrotti. Alewil 3 milj. sendi eest weksleid protestis. Linna töölised ja teenijad jääwad palgata.

6. Eesti Panga president Jaakson sõidab Londoni peremeestega Eesti raha-asjade üle nõu pidama.

— Nowembris eesti wäliskaubandus passiiwne 500.000 krooni wõrd.

8. Kreenholmi-Joala wabrik suleti „weepuudusel.“ 561 töolist jäid tööta määrata ajaks.

9. Narwas ja selle ümbruses korraldati proowimobilisatsioon. Kutsuti kokku 1906—1910. a. sündinud mehed, kelledele korraldati sõjalised õppused.

10. „Riigi majapidamist ähwardab 9 miljoni krooniline puudujääk,“ — kirjutab „Päewaleht.“ Käwatsetakse tolle kõrgendada.

12. Algawad Eesti-Wene mittekallaletungi lepingu sõlmimise läbirääkimised. — Wabadussõjalaste Liit esitas riigikogu rühmadele järelepärimise, mida need teewad põhiseaduse muutmiseks. Kui need midagi ei tee, siis ähwardab Liit algatust enda kätte wõtta.

13. Walitsus tasakaalustab „hädadekreetidega“ majandust, — tõsteti tolle, tubakaaktsiisi jne, vähendati riigiteenijate palka, millest loodetakse kokku kraapida 4 miljoni krooni.

15. Lehed kaebawad, et põllutöökoja walimistest osawõtt on loid. Põllutöökotta waliti 37 poti- ja kogupõllumeest, 22 keskerakondlast ja 1 sotsfaschist. See pidawat siis olema „talurahiwa esitus.“

17. Türi ja Johanson'i paberiwabrikud hakkawad 3—4 päewa nädalas töötama. — Nowembris oli Tallinnas 105 sündi ja 153 surmajuhtumist. Oktoobris olid need arwud wastawalt 124 ja 159.

— Tollikõrgendused wälismaadel (Saksamaa) takistawad Eesti põllumajandus- saaduste wäljawedu.

18. Türi paberiwabrik wallandab 1. jaanuaril 300-st töolisest 116.

19. Narwas on registreeritud 811 töötatöölist. Töötute seisukord on väga raske.

— On käimas läbirääkimised NSWL-ga, et NSWL transiiti Eesti kaudu suurendada kuni kahekordseks praegusega wõrreldes.

— Põllutööliste töökaitseseadus kaotatakse ka ametlikult, sest tegelikult ei maksnud ta ka senini.

20. Ehituslaenu andmine asunikkudele pandi seisma.

24. „Päewaleht“ awaldab oma jõulunumbris Eesti faschismi programmi.

30. Tallinnas on isegi „Pwl.“ teatel korteriüürid (just wäikekorteritelt) sõja- eelsetest üüridest tuntawalt kõrgemad.

Jaanuar 1932

3. Wiljandis registreeritud üle kolmesaja töötatöölise.

— Elwas streikisid hädaabitööde töölised, kes tükitöö alusel tööle ei läinud. Töö seisab.

— 1. jaan. oli Tallinna tööbörstel registreeritud 3012 töötut.

— Tselluloosi ja Lutheri wabrikutes (Tallinnas) kärbitakse tööliste palka 10%.

8. Rahwaerakond ja tööerakond ühinesid.

— Ohutatakse hõberebaste kaswatamist, sest—sel olla määratu tulewik! (See „tulewik“ on niisamasugune, kui see, et Eesti jõhwikad ja seemed pidid rahuldama kogu Saksamaa tarwiduse).

9. Riigi eelarwe seati kokku 81 miljoni krooni peal tasakaalus (s.t. paberil tasakaalus).

10. Narwa linawabrikus vähendati paari kuu eest tööliste palka 10%. Nüüd oli uus palgawähendamine 20% wõrd. Töölised hakkawad saama 1 kroon päewas (52 kop.).

13. Lutheri wabrikus suleti mööblijaoskond. 150 inimest jäid leiwata.

16. Türil 228 töötatöölist

— On loomisel mingi uus „pahempoolne“ partei nimega „Eesti iseseisew pahempoolne sotsialistlik töölispartei“ eesotsas A. Lehtmetsa, J. Klauasi ja G. Lehtmetsaga.

— Kokkuhoiu tähe alla suletakse koole. Muuseas nõutakse ka Tartu ülikoolilt kahe kliiniku sulgemist.

12157
Hind 40 kop.

Ответственный редактор: Г. Пегельман. — Технический редактор: Каротамм.
Издание № 16. Сдано в производство 14. II. 1932. Подписано к печати 25. II. 1932.
Формат 74×105. Кегль 10. 2 бум. лист. 151.392 зн. Обл. 18.924 зн. Всего 321.708 знаков.

Журнал „**КЛАССОВАЯ БОРЬБА**“ № 139-140 на эстонском языке.
Издание ЭКП (Этсекции Коминтерна).

Ленгорлит № 34743. — Тир. 1000. — Типография „Кюльвая“, ул. Держинского № 49.
Зам. 2656. Изд. „Кюльвая“.